

ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 16. APRILA 1981

ŠTEVILKA: 15 • LETO: XXX

Naš kovinar, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik Železarja začel izhajati 26. januarja 1937. Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 483, administracija 484 in 726. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72.

V MARCU NAJBOLJŠI DELOVNI REZULTATI LETOS

Doseganje načrtovanih količin je bilo v mesecu marcu, v primerjavi z januarjem in februarjem, precej boljše. Pri skupni proizvodnji smo dosegli 96,1 % z operativnim programom predvidene količine in pri gotovi 102,5 %. Prav tako je bila izpolnitev kvalitetskega asortimenta dobra in s tem tudi finančna realizacija. Iz tujih virov smo dobili v marcu 5.482 ton raznih polproizvodov, kar je bilo več kot v januarju, vendar precej manj kot v februarju.

TOZD PLAVŽ

Oba plavža sta v marcu obratovala dobro in sta za 4,6 % presežila načrtovano skupno količinsko izdelanega grodja. K temu delovnemu rezultatu je pripomogla železova ruda z visoko vsebnostjo železa. Poraba koksa je bila v plavžu št. 1, zelo nizka, medtem ko je bila v plavžu št. 2 zaradi slabega stanja obzidave, višja.

koluti obračali neodvisno od osi. Omenjene okvare so povzročale izmeček valjane žice in seveda tudi zastoje zaradi pogostih popravil. Avtorja sta izvedla novo pritrdive,

INOVACIJSKA DEJAVNOST V MARCU

V preteklem mesecu so odbori za gospodarstvo na štirih sejah obravnavali in potrdili dvanajst predlogov tehničnih izboljšav. Skupni prihranek oziroma koristi znašajo 5.016.564,00 din, zato je 25 avtorjev prejelo 200.246,00 din posebnih nadomestil ali 3,99 % od inovacijskega dohodka.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

Avtorjema Jožu Mertelju in Venčeslavu Justinu je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za uvedbo novega načina pritrdive vlečnih kolotov na gonilnih aparatih TRU 250. Gonilni aparat pred navijalci žice služi za transport in enakomerno navijanje valjane žice. Originalna izvedba je dopuščala kolutom osni premik, pri obrabljenih distančnih obročih pa so se

(Nadaljevanje na 2. strani)

TOZD JEKLARNA

Obe jeklarni v februarju nista dosegli načrtovane količine. V martinarni, ki je s 95,1 % nekoliko bolj zaostala kot elektro jeklarna za planirano količino, so bile glavne težave zaradi premajhnega števila delavcev in pomanjkanja grodja. V elektro jeklarni je bil vzrok za 98,1 % izpolnitev načrta delno, v odpisu nekaj izdelanega jekla zaradi reklamacije in delno v povečanih zastojih zaradi slabe vzdržnosti krommagnezitne opeke.

Izpolnjevanje količinskega programa je bilo v primerjavi s februarjem v martinarni z 98,4 % izredno dobro (februar 94,4 % in v elektro jeklarni tudi dobro in sicer 95,3 % (februar 49,9 %). Na napravi za kontinuirno vlivanje je bilo odlito 3.796 ton ali 90,4 % z gospodarskim načrtom predvidene količine.

TOZD LIVARNA

Načrtovana skupna količina je bila presežena za 5,6 %. Tujim na-

(Nadaljevanje na 6. strani)

PRODAJA V MARCU BOLJŠA KOT V PREDHODNEM MESECU

V marcu smo s prodajo osnovne dejavnosti v višini 35.210 ton zaostali za količinskim planom prodaje za 2.485 ton ali 6,6 %, vrednostno pa smo plan dosegli 96,5 %. Dosegli smo povprečno prodajno ceno 25.711 din/t kar je 3,3 % več kot smo načrtovali in tako s prodajo osnovne dejavnosti iztržili 905 mio din.

Realizacija storitvenih TOZD je v marcu znašala 7,4 mio din in je za 38,5 % višja od plana, medtem ko je ostala realizacija vključno s TOZD Družbena prehrana za planirano višino zaostala za 7 mio din oziroma 29 % tako, da se je indeks doseganja plana skupne realizacije znižal na 96,1 %.

V marcu smo prodali 2.702 tona naših izdelkov več kot v predhodnem mesecu, zato so kljub nižji

povprečni prodajni ceni za 1.746 din/t vrednosti rezultati za 12,7 mio din boljši kot v februarju. Vzrok za nižjo povprečno prodajno ceno je v spremenjeni strukturi prodaje znatraj TOZD.

Dosežena skupna realizacija je za 43,1 % višja od realizacije dosežene v marcu lani, kljub temu, da smo v količini prodaje zaostali za lanskoletnimi rezultati za 10,1 %, saj je bila

(Nadaljevanje na 7. strani)

OSEBNI DOHODEK ZA MAREC

V mesecu marcu je bila dosežena bistveno večja skupna proizvodnja in tudi več izdelkov smo prodali kot v prvih dveh mesecih tega leta, za to pa smo uporabili tudi mnogo več učinkovitega časa, tako da se z izjemo nekaj temeljnih organizacij produktivnosti ni povečala. Zaradi 184 rednih delovnih ur na zaposlenega je sicer osebni dohodek višji kot je bil v februarju, preračunano na 182 ur pa je celo nekoliko nižji kot prejšnji mesec.

Zaradi neprekinjenega delovnega časa se število rednih plačanih ur ni povečalo le za osem ur, ampak kar 12,3 ure. Razumljivo, da je povečanje plačanih ur na zaposlenega največje v temeljnih organizacijah: Plavž, Jeklarna in Valjarna žice in

Energetika. Nadpovprečno povečanje ur je bilo tudi v temeljni organizaciji Vzdrževanje, deloma zaradi neprekinjenega sistema dela, pomembno pa se je povečal tudi obseg dela prek polnega delovnega časa.

(Nadaljevanje na 3. strani)

KRITIČNO STANJE S ŠOLSKIM PROSTOROM SPODBUDILO POSTOPEK ZA DRUGI SAMOPRISPEVEK

Na zadnji seji občinske konference SZDL Jesenice, ki je bila v ponedeljek, 13. aprila, sta bili osrednji točki dnevnega reda poročilo o aktivnostih v zvezi z akcijo NNPP 1980—1981 in predlog za pričetek postopka za uvedbo drugega samopriskvka občanov za nadaljno gradnjo šolskega prostora, oziroma konkretno za adaptacijo in izgradnjo prizidka osnovne šole Karavanških kurirjev NOB Koroška Bela in prizidavo ter adaptacijo osnovne šole 16. december v Mojstrani.

SZDL OSNOVNI NOSILEC OBRAČUNOV PRIPRAV IN POLITIČNE MOBILIZACIJE V AKCIJI NNPP 80/81

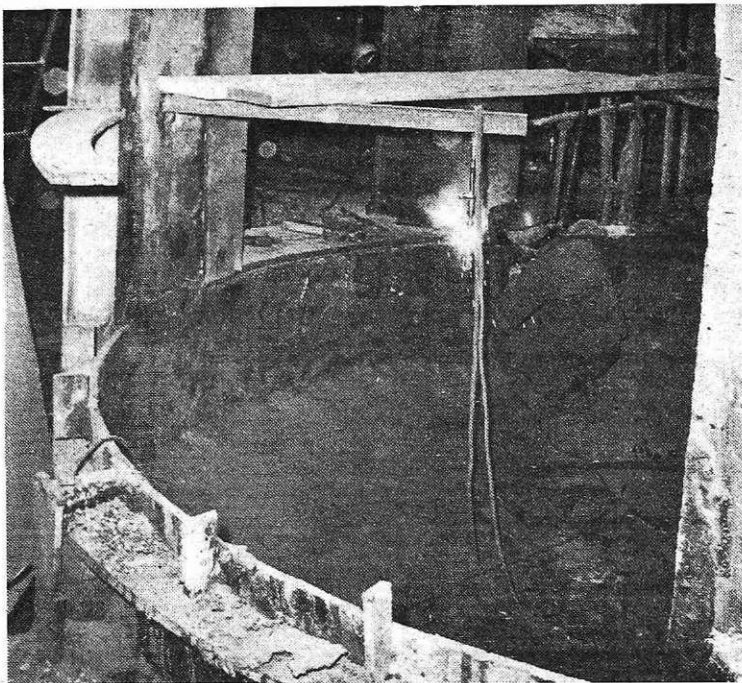
Obsežno poročilo o aktivnosti v zvezi z akcijo NNPP 1980—1981 je konferenci predložil koordinacijski odbor za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito pri predsed-

stvu občinske konference SZDL. Odbor deluje na osnovi programa, ki ga je verificiralo predsedstvo občinske konference SZDL in v katerem je temeljna pozornost namenjena aktivnostim v krajevnih skupnostih in temeljnih organizacijah združenega dela v zvezi z uresničevanjem

(Nadaljevanje na 12. strani)

Predvsem birokratsko-tehnokratske sile si vztrajno prizadevajo ohraniti svoje položaje. Pogosto si tudi v novih razmerah ob formalnem usklajevanju organizacijskih oblik z načeli samoupravnega demokratičnega sistema prizadevajo zagotoviti stare ali ustvariti nove vladajoče položaje. Birokratizem in tehnokratizem je zelo žilava in odporna bolezen sodobne družbe, ki ima korenine in vire tudi v objektivnih pogojih razvoja proizvodnih sil in subjektivnih težnjah po ohranitvi privilegiranega in monopolnega položaja v družbi. Zato ni niti najmanj slučajno, da se za temi silami skrivajo razredni sovražniki in razne nacionalistične, dogmatike in druge protisamoupravne sile. Proti njim se moramo borovati. Naše najmočnejše orodje je dosledno uresničevanje vseh oblik in vsebin naše socialistične samoupravne demokracije. To ne pomeni, da tam, kjer nasprotniki samoupravljanja delujejo kot organizirani sovražniki našega samoupravnega razvoja, ne bomo uporabljali tudi administrativnih ukrepov.

Tovariš Tito na XI. kongresu ZKJ

Remont na LECTROMELT električni peči (Foto S. Kokač)

RAZKORAK MED NORMATIVNOSTJO IN STVARNOSTJO

Nič kolikokrat se v praksi na vseh mogočih nivojih pa tudi v naši delovni organizaciji srečujemo z razkorakom med tistim kar je opredeljeno v zakonih ali kar smo sami opredelili v svojih normativnih dokumentih in stvarnostjo. Seveda o tem ni nič kaj prijetno razmišljati, še manj pa pisati, ker take ugotovitve običajno niso samokritično sprejete pri tistih, ki ta razkorak povzročajo pa tudi zato, ker temu sledijo tudi razni monopolni ali tehnokratsko birokratski pritiski in podobno. Mnogo bolj prijetno bi bilo pisati o pozitivnih premikih, o nadaljnjih razmahih socialistične demokracije, socialističnih družbenoekonomskih odnosov, delovnih rezultatih in podobno, kot razglabljati o slabostih in nepravilnostih. Hkrati pa bi bilo politično zelo neodgovorno zamizati pred napakami ali odstopanji, ker bi to slabilo naš nadaljni razvoj pa nemalokrat tudi ustvarjalo nezaupanje med delavci do tistega kar smo opredelili kot temeljna izhodišča našega socialističnega samoupravnega razvoja.

Da preidemo iz splošnega na konkretno, to je na primer poskušanja zapiranja raznih informacij, kar se vse prevečkrat pojavlja v različnih okoljih, pa tudi naša delovna organizacija ni povsem izuzeta pri tem. V mislih imamo predvsem nekaj samoupravnih dokumentov o katerih ta čas sklepajo delavski sveti temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti in o katerih bo razpravljala tudi delavski svet Železarne, ki so bili posredovani kot »ZAUPNO« gradivo v razpravo in sprejem. Gre za planske dokumente, ki so bili oblikovani na osnovi že sprejetega samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnega plana delovne organizacije Železarne za obdobje 1981—1985.

Ni naš namen razpravljati o vsebini dokumentov, ker bi o tem morali pisati drugi, predvsem sestavljalci dokumentov že zato, ker je zaradi novih izračunov in nekaterih sistemskih sprememb prišlo do nekaterih razlik med temelji srednjeročnega plana in srednjeročnim planom samim, pač pa opozoriti na ustavno določilo o javnosti dela in določila zakona o združenem delu, ki govorijo o obveščanju delavcev v združenem delu, kar smo tudi sami opredelili v internih samoupravnih dokumentih.

Kako naj delegati delavskih svetov TOZD in delovnih skupnosti glasujejo za sprejem tako pomembnih dokumentov, če nimajo pooblastil delavcev, ki so jih izvolili, ker domnevamo, če so bili vsi delavci o vseh pomembnih dokumentih, ki so trenutno v sprejemanju neposredno obveščeni, ker je gradivo, ki je izšlo kot »zaupno« precej, poleg predloga delitve sklada skupne porabe delovne organizacije.

Ne glede na vse to pa bi vendarle morali dosledno spoštovati javnost dela in se končno pri tem tudi zavedati, da delamo z družbenimi sredstvi in da bi zato taki dokumenti morali biti odprti tudi za širšo družbo. Razen tega pa je vprašanje, kako bomo v skladu s samoupravnim sporazumom o temeljih plana Železarne za obdobje 1981—1985 najmanj enkrat letno kontrolirali in analizirali izvajanje srednjeročnih planov vseh nosilcev planiranja, če ne bodo vsi subjekti samoupravne kontrole, od slehernega delavca do organov upravljanja in organov samoupravne delavske kontrole redno obveščeni o dosežkih v primerjavi s plani.

Seveda je tako zapiranje samoupravnih oziroma planskih dokumentov povsem v nasprotju tudi s politiko samoupravnega sistema združenega planiranja, ki je bistveni pogoj, da bodo delavci obvladali pogoje, sredstva in rezultate svojega dela in tokove družbene reprodukcije v celoti.

V delovni organizaciji smo se samoupravno dogovorili in opredelili področja, ki zadevajo poslovno tajnost, nikjer pa niso omenjeni planski dokumenti, ki smo jih naenkrat ogradičili kot »zaupno« gradivo, ki ni dostopno vsakomur, ker je povrh še oštevilčeno in registrirano komu je dano.

O vsem tem bi nedvomno morale kritično spregovoriti tudi organizacije in organi zveze sindikatov v Železarni, kar jih obvezuje tudi ustava in drugi politični dokumenti. Kajti pri vsem tem gre dejansko zato, da ne bi smeli dovoljevati razkoraka med normativnostjo in stvarnostjo, ker le tako bomo krepili zaupanje delavcev v moč socialističnega samoupravljanja in demokracije. K temu pa mora mnogo več prispevati tudi konstruktivna kritika in samokritika.

INOVACIJSKA DEJAVNOST V MARCU

(Nadaljevanje s 1. strani)

ki ne dovoljuje nobenega pomika. S to izboljšavo sta odpravila zastoje zaradi centriranja kolotov in s tem povečala proizvodnjo valjane žice.

Avtorju Jožu Mertelju je bilo odobreno posebno nadomestilo za predelavo sprednjega dela vodil za dovodke gonilnega aparata TRU 250 pred navijalci žice. Leva in desna stran vodil za dovodko vlečnega aparata TRU 250 pred navijalci žice je bila izdelana iz jeklo litine. Pri prehodu valjane žice skozi dovodko sta se leva in desna stran prednjega dela vodila, zaradi trenja žice ob vodilo, močno izrabila, kar je povzročalo mehanske rize na končnem izdelku. Ta vodila so se morala velikokrat zamenjati, izrabljene dele pa je bilo potrebno variti, skoblati in brusiti. S predelavo, oziroma z novimi vstavki, ki so vgrajeni v drsne dovodke in izdelani iz sive litine, so se stroški bistveno zmanjšali, razen tega pa je odpravljena ena od šibkih točk, ki je povzročala risavost žice.

TOZD ŽICARNA

Avtorjema Milošu Gašperinu in Ivanu Šušteršiču je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za uvedbo statičnega navijalca za navijanje žice masovnih kvalitet. Pred uvedbo statičnega navijalca se je žica navijala na končni boben na koš. Ko je bil koš poln, ga je delavec s konzolnim dvigalom prenesel na vezalni podstavek in ga ročno zvezal v kolar. Pri snemanju koša je moral stroj stati. Po uvedbi statičnega navijalca se žica navija na prevračalec in pri vezanju kolobarjev stroja ni potrebno ustavljati. Navijanje žice na prevračalec je enostavnejše, zmanjšali so se časi ročnega dela, poleg tega pa so se občutno poenostavile delovne operacije pri nadaljnji predelavi žice v pocinkovalnici in žebliarni.

Avtorju Štefanu Utroša je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za povečanje hitrosti valjanja ploščate žice na stroju SCHMITZ 110. Za valjanje tanke žice imajo v TOZD Žičarna dva stroja. Ker je eden že delal z večjo hitrostjo je avtor z izboljšavo povečal hitrost še na drugem stroju. To je dosegel z večjo jermenico na elektro motorju. Avtor je z uvedbo predloga občutno povečal zmogljivost stroja.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Avtorjem Matiji Urhu, Branetu Iskra, Jožu Ravniku, Antonu Burja in Mitji Benedičiču je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za popravilo zlomljene piramidne gredi navijalcev ZRM ogrodja. Aprila 1978 je prišlo do zloma te piramidne gredi. Gred so zamenjali z rezervo. Po inšpekcijskem pregledu je bilo ugotovljeno, da je zlom posledica slabe termične obdelave. Avtorji izboljšave so izdelali idejni osnutek, kako bi zlomljeno piramidno gred popravili. Najprej so v železarni Ravne naročili odkovek čepa iz visoko kvalitetnega materiala. Čep so postružili v naši TOZD Strojne de-

lavnice, kjer so ga v maksimalno podhlajenem stanju vstavili v vreteno navijalnika. Po zlomu piramidne gredi na levem navijalniku so vgradili popravljen gred s katero naprava normalno obratuje.

Avtorjem Petru Papiču, Jožu Staretu, Dušanu Šega in Jožu Partetu je bilo odobreno posebno nadomestilo za predelavo in popravilo recirkulacijske črpalke za odsevanje kislinških hlapov iz lužilne linije SCAP in SSAP v TOZD Hladna valjarna Bela. Ta črpalka je bila močno poškodovana, zato so morali prekiniti z odsevanjem kislinških hlapov, saj rezervne črpalke ni bilo na zalogi. Avtorji izboljšave so neuporabno črpalko popravili. Poškodovane dele so oblikovno spremenili in izdelali iz nerjavnih materialov, ki so odpornejše v stiku s kislinami.

Avtorju Stanislavu Eniku je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za zmanjšanje teže hal v TOZD HVB. Pri pregledu glavnega projekta št. P 6067 je bilo ugotovljeno, da teža jeklene konstrukcije hal presega 100 kp/kv. m. Ugotovljeno je bilo, da projektant ni povsod upošteval visokokvalitetnega materiala in da je bila konstrukcija na več mestih izbrana ponesrečeno, zaradi česar material ni bil izkoriščen kot mu to dopuščajo njegove lastnosti. Od projektanta so zahtevali, da izdela dodatni statični preizkus ob upoštevanju pripomb, pri čemer pa se je izkazala razlika v teži konstrukcije, oziroma je nastalo enkratno znižanje stroškov pri izgradnji jeklene konstrukcije.

Avtorjem Janezu Bercetu, Stan-ku Erženu in Metki Grile je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za izdelavo projektov cest in železnice pri izgradnji HVB. Pri projektu HVB je bilo po programih treba izvesti tudi ureditev okolice cest in tirov. V ta namen so naročili projekte nekaterih del. Po sprejetju projektov so ugotovili, da ne ustrezajo v celoti zaradi nekaterih napak, največ pa zaradi poznejših sprememb o zunanjih ureditvi. Avtorji so izdelali te projekte poleg svoje osnovne naloge nadzora del.

Avtorju Emilu Azmanu je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za uporabo plastičnih cevi za polaganje kablov v temelje HVB. Pri izgradnji HVB je bila zelo pomembna izdelava temeljev naprav in s tem v zvezi polaganje elektro kablov. Do projekta HVB se je povsod uporabljal sistem vgrajevanja jeklenih cevi v temelje naprav (izjema valjarna bluming). Avtor tega predloga pa je predlagal uporabo plastičnih cevi in

je pri izvedbi temeljev tudi uspel. Plastične cevi imajo poleg nižje cene prednost tudi v tem, da ne rjavijo, površine znotraj so gladke, sestavljanje je enostavno itd. Jeklene cevi so uporabili samo na tistih mestih, kjer je bilo to potrebno zaradi preprečevanja magnetnih vplivov.

TOZD JEKLARNA

Avtorjema Viljemu Gorza in Milku Črmelju je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za uvedbo ojačanja nosilca krivine v jasku SM peči. Pri vsakokratnem remontu SM peči je bilo potrebno menjati nosilec za obešanje opeke v krivini jaska (orglice), zaradi razpoke, ki je nastala zaradi delitacije materiala, teže opeke ter krivljenje nosilca na katerega je delovala teža obešene opeke. Z novim načinom povezave orglic z zadnjim nosilcem dna in razbremenilno armaturo jaska je nosilnost orglic povečana in je odpadla poleg menjave samih orglic v vmesnem remontu še zamenjava orglic med dvema remontoma. Ojačanje samo je izvedeno z lamelo iz pločevine ter zavarjeno. Z uvedbo te tehnične izboljšave se je močno povečala zanesljivost obratovanja SM peči.

Avtorju Ignacu Brkiču iz TOZD Jeklarna je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za predlog, ki se nanaša na vgraditev dvojnih komand za posluževanje vrstic na peči 06 iz komandne kabine. Realizacija tega predloga je omogočila instrumentalna kabina, ki jo ima ta peč. Z vgraditvijo dvojnih komand je avtor zagotovil delavcem pri peči boljše delovne pogoje.

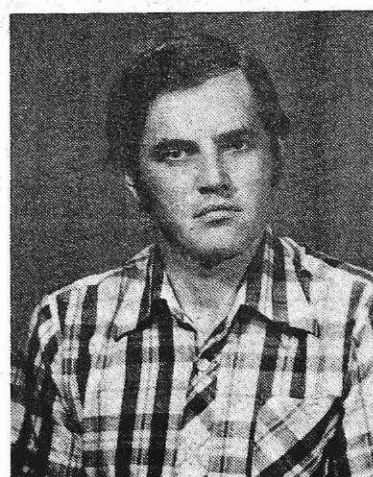
Avtorjema Francu Novaku in Janezu Markovcu je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za uvedbo zaščitne stene na vozovih razdelilne ponvice. Že od vsega začetka obratovanja kontiliva je pri vlivanju sarže obstajal problem zaščite livarjev pred brizganjem tekočega jekla in toplotnim sevanjem. Livna ponvica je nameščena višje kakor delovni podest in med saržem teče jeklo iz livne ponvice v razdelilno ponvico. Pri tem brizgajo delci taline po okolici in motijo livarje pri delu. Te težave so skušali vzdrževalci odpraviti z izdelavo azbestnih zav-
vendar se obe izvedbi v praksi nista obnesli.

Avtorja izboljšave sta skonstruirala tridelno zaveso, ki je izdelana iz plošč nerjavečega jekla in vrtljivo obešena na razdelilnem vozu. Te plošče ščitijo livarje pred brizganjem raztaljenega jekla in toplotnim sevanjem taline, ter zagotavljajo varnejše delo.

I. P.

PORTRET SODELAVCA

Hydrocentralna Javorniški rovt je bila zgrajena 1908. leta. Tega leta so pod akumulacijskim jezom postavili manjšo črpalno napravo, ki je iz akumulacijskega jezua uhaajajočo vodo vračal nazaj v bazen. Za pogon te črpalne naprave je bila zgrajena manjša hidrocentrala, ki je bila 1930. leta renovirana in priključena na razdelilno postajo na Javorniku. V času pred drugo svetovno vojno je razsvetljevala javorniške obrate, dajala pa je razsvetljavo tudi vasi Rovte.

Centrala stoji tik zraven akumulacijskega bazena, ki preko cevovoda oskrbuje z vodo centralo na Javorniku in ki se uporablja tudi kot hladilna voda za obrate na Beli. Zajetje za to centralo pa stoji nekoliko višje in je od prvega precej manjše.

Tu že od 1974. leta dalje dela Janez Noč. Je že tretji iz rodu Nočevih, ki oskrbuje to centralo. Tu je upokojitev dočkal njegov stari oče in njegov oče je delal tukaj, dokler se pri lovu ni smrtno ponesrečil.

»Vsako jutro ob šestih požnem turbino in se tako priključim na električno omrežje,« je povedal Janez o svojem delu v hidrocentrali. »Po osmih urah pa turbino ustavim. Le včasih se zgodi, da je treba obratovati naprej, ponavadi ob konicah ali če pride od izpada električne energije na celotnem omrežju.«

Janez se je izučil za strojnega kjučavničarja in je nekaj časa delal na montaži na Javorniku. Strojnik, ki je delal v hidrocentrali je ravno odhajal v pokoj, njemu pa se je ponudila priložnost, da prevzame to delovno mesto in tako nadaljuje tradicijo Nočevih. Moral pa se je pre-kvalificirati za strojnika – stikalničarja.

»To delovno mesto sem prevzel, ker je čisto zraven domačije. Vse življenje sem živel tukaj in delal v hidrocentrali, vsaj tisto osnovno, sem že od prej poznal. Delo je dokaj pestro. Treba je kontrolirati nivo vode. Odpirati in zapirati zapornice, kar je odvisno od količine vode v bazenu. Merim tudi količino padavin in temperaturo zraka, slednje bolj kot meteorološki podatek in vse to javljam v RTP (razdelilno transformatorsko postajo) na Jesenicah. Tudi v strojništvi je treba vedno kaj narediti. Kontrolirati moram: ležaje, krtačke, stikala, ventile, količino olja, tako pač kot v vsaki strojnici. Manjše okvare odpravim sam, pri večjih pa pokličem vzdrževalce.«

Naša železarna ima nekaj takih hidrocentral v okolici Jesenic. Ta v

Javorniškem rovtu je najmanjša in obratuje z močjo okoli 40 KW električne energije na uro, kar je za železarno neznatna količina. Izrednega pomena pa so te centrale, če pride do splošnega izpada električne energije. Takrat napajajo z električno energijo vse najpomembnejše naprave v železarni, predvsem črpalke hladilnih sistemov. Tudi količina električne energije, ki jo skupaj pridobijo ni majhna. Ne pridobivajo pa vse enako cenenege toka. Nekatere dajejo veliko cenejšo energijo od tiste kupljene, druge spet poslujejo na meji ekonomičnosti. Električna energija, pridobljena v tej hidrocentrali, pa je okoli štiridesetkrat dražja od tiste, pridobljene v Zasipu, to pa predvsem zaradi zastarelosti naprav, saj je centrala stara že več kot 70 let. Toda svoj pomen imajo te centrale tudi v našem konceptu splošnega ljudskega odpora. Treba jih je obdržati v dobrem stanju in zato je vseeno, če ta centrala tudi obratuje.

V TOZD Energetika tudi načrtujejo, da bi jo avtomatizirali in bi potem lahko obratovala ves dan. Toda vse se ustavi pri denarju.

»Centrala obratuje samo na eno izmeno, ker nihče ni pripravljen, da bi tu delal,« pravi Janez. »Verjetno se nikomur ne splača, saj se za to delo zahteva kvalifikacija elektro ali pa strojne smeri, osebnih dohodkov pa so tu nizki. Jaz imam šesto plačilno kategorijo in bi več zaslužil, če bi delal v kakšnem obratu.«

Delo tukaj je zelo odvisno od narave, letnega časa, padavin,« je povedal Janez na koncu najinega pogovora. »Do problemov pride zlasti pozimi, včasih pa tudi poleti, julija in avgusta, če je leto sušno, zaradi pomanjkanja vode. Takrat je treba paziti, da se je izkoristi čim več. Obratujem toliko časa, dokler vode ne zmanjka, potem zaprem ventil in počakam, da se jo spet dovolj nabere. V času hudega pomanjkanja se to zgodi tudi po štirikrat v osmih urah. Zgodilo se je že, da sem obratoval po 40 minut in potem čakal kakšni dve uri, da se je spet nabralo dovolj vode.«

PRIHODNJA ŠTEVILKA ŽELEZARJA 29. APRILA

Zaradi prvomajskih praznikov bo naša prihodnja številka Železarja izšla s povečanim obsegom v sredo, 29. aprila zjutraj. Sodelavce dopisnike prosimo, da nam gradivo dostavijo do 22. aprila do 9. ure, oziroma le nujnejšega do četrтка, 23. aprila do 9. ure. Po praznikih bo glasilo normalno izšlo, 7. maja.

MALI EKONOMSKI LEKSIKON

DRUŽBENA BRUTO PROIZVODNJA – Skupek vrednosti materiala proizvodnje in vrednosti proizvedenih storitev ustvarjenih v enem letu po prodajnih cenah. Ta kazalec se v naših pogojih uporablja samo v medsektorski analizi, ker s seštevanjem vrednosti proizvodnje po fazah prihaja do večkratnega seštevanja iste količine. Na primer: najprej vrednost proizvedenih surovin (boksit), potem polproizvodov (glinica), proizvodov (aluminij) in finalnega produkta (aluminijski predmeti), kjer je vrednost boksita šestkrat štirikrat.

DRUŽBENA KONTROLA CEN – Sistem spremljanja neposrednega vpliva na način oblikovanja nivoja in odnosov cen na enotnem jugoslovanskem trgu. Družbeni dogovor, samoupravni sporazumi ali zakon so temelji, na katerih sloni družbena kontrola cen. Za cene, ki veljajo za ves teritorij Jugoslavije je pristojna federacija (npr. cene prevoza v tovarnem železniškem prometu), republike in avtonomne pokrajine vplivajo na cene nekaterih proizvodov in storitev iz svoje pristojnosti (npr.: cena prevoza potnikov), občine pa so pristojne za cene na svojem področju (npr.: komunalne storitve, nekateri prehrabeni artikli ipd.).

DRUŽBENI NAČRTI – Načrti samoupravnih organizacij in skupnosti in načrti družbenopolitičnih skupnosti (DPS). Družbene načrte sprejemamo v skladu s temelji sistema družbenega načrtovanja, ki so enotni za vso Jugoslavijo. Osnovni predmet družbenega planiranja je celota procesa proizvodnje, posebno pa ustvarjanje in razpolaganje s celotnim prihodkom, združevanje tekočega in minulega dela in dohodkovni odnosi. Dohodek je osnovna kategorija načrtovanja, ekonomskih analiz in ocena realizacije načrtov vseh subjektov načrtovanja, vključno z razporejanjem dohodka za osebno, skupno in splošno porabo, za razširitev materialne osnove dela in za rezerve. Srednjeročni načrt je osnovni načrt ekonomskega in družbenega razvoja in se ga sprejema za obdobje petih let. Za obdobje od deset in več let se sprejema dolgoročni načrt, s katerim se določa splošna orientacija razvoja gospodarstva in družbe, dolgoročne cilje in smeri tega razvoja, spremembe v strukturi proizvodnih sil družbe in razvoj samoupravnih socialističnih proizvodnih odnosov, ki jih je treba uresničiti v obdobju dolgoročnega načrta. Z letnim načrtom se natančneje določa in obdelava vsebino srednjeročnega načrta (zakon o osnovah družbenega načrtovanja in družbeni načrt Jugoslavije).

LETNA DELOVNA KONFERENCA SINDIKATA ŽELEZARNE

Danes bo s pričetkom ob 14.15 v spodnjih prostorih restavracije Kazina redna letna delovna konferenca sindikata Železarne. Delegatov konferenca je bilo že z vabilom dostavljeno obsežno pisno poročilo o delu konference osnovnih organizacij zveze sindikatov Železarne in njenih organov v letu 1980 ter predlog okvirnega programa dela za naslednje obdobje.

Poleg razprave o obeh omenjenih gradivih, bodo na konferenci delegati razpravljali tudi o poročilih predsednika izvršnega odbora konference sindikata Železarne, blagajnika in predsednika nadzornega odbora ter o finančnem načrtu za leto 1981.

O delu delovne konference sindikata Železarne bo mo obširneje poročali v naši prihodnji številki.

Priprava strege železa (Foto I. Kučina)

BORCEM IN AKTIVISTOM NOV ŽELEZARNE

Aktiv ZB NOV Železarne obvešča vse borce in aktiviste NOV – delavce železarne Jesenice, da se udeležijo sestanka aktivna ZB NOV Železarne, ki bo v PETEK, 17. APRILA OB 14.30 v prostorih restavracije Kazina.

ČLANOM DRUŠTVA IZUMITELJEV IN AVTOJEV TEHNIČNIH IZBOLJŠAV

Upravni odbor društva izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav obvešča vse člane, da organiziramo enodnevno ekskurzijo na Ravne na Koroškem, dne 25. aprila.

Ogledali si bomo železarno Ravne, imeli razgovor z ravniki novatorji in nato tovariško srečanje.

Vsi člani društva, ki se želijo udeležiti strokovne ekskurzije, naj se do 21. aprila prijavijo na oddelku za zaščito industrijske lastnine, telefon 508 ali v pisarni žerjavnega oddelka. Ob prijavi se plača tudi kavgija 100,00 din.

Odhod ob 6. uri izpred Čufarja, avtobus se ustavi na vseh postajališčih do Podvina.

Odbor DIATI

OSEBNI DOHODEK ZA MAREC

Ko obravnavamo plačan čas ne moremo mimo dopusta na prost dan, ki ga odpade 3,7 ure na delavca, prejšnji mesec pa kar 9,4 ure. Tolikšna razlika v tej vrsti plačil pomeni 3 % razlike v povprečnih osebnih dohodkih.

V plačanem času zajema bolezenska odsotnost največji obseg doslej, saj je bilo za bolezensko odsotnost do 30 dni plačanih 66.410 ur; odsotnosti, ki se izplačuje iz sredstev drugih, pa je bilo 47.006 ur. Skupaj je bilo zaradi bolezni kar 16.390 ur več odsotnosti kot v februarju, kar zaradi nižje osnove nadomestila pomeni nekaj desetink nižje povprečnega osebnega dohodka.

Glede nadurnega dela je bil februar zelo stabilizacijski, v marcu pa je plačanih kar 25 % več nadur. Največje povečanje je v TOZD Vzdrževanje, kjer so v vseh področnih enotah izplačali za nadurno delo več osebnega dohodka kot mesec prej. Več kot za 50 % je povečala število nadur tudi temeljna organizacija Želbarna, pri tem pa je bil dosežen ugoden delovni rezultat. V tej temeljni organizaciji je na zaposlenega plačanih manj kot tri ure nadurnega dela. Manj nadur je izplačanih le v TOZD Valjarna žice, Profilarne, Vratni podboji, delovnih skupnostih za komercialno in finance ter ekonomiko, tehniško kontrolo, razvoj in novogradnje. V TOZD Livarna je ta mesec sicer nekoliko manj nadur, vendar je njihov delež v učinkovitih urah še vedno daleč največji med vsemi enotami združenega dela v Železarni, zato je tudi osebni dohodek na zaposlenega v tej temeljni organizaciji najvišji.

V marcu je bilo priznanih tudi 1.515 ur za manjkajoče več, kot v februarju. Zopet odpade največji delež povečanja na temeljno organizacijo Jeklarna (1.120 ur). V tej temeljni organizaciji odpade na enega delavca več kot 9,5 ure za manjkajoče. Povečanje vsega plačanega časa ni v sorazmerju s povečanjem proizvodnje. Ta rezultat se kaže v učinkovitosti, ki je skoraj za tri odstotke nižja kot v februarju. Seveda pa je zaradi 184 ure več plačanega časa osebni dohodek v tej temeljni organizaciji vseeno za 4,8 % višji kot v februarju.

Večje povečanje kot TOZD Jeklarna je bilo doseženo v naslednjih temeljnih organizacijah: Valjarna žice 7,5 %, Vzdrževanje 7,1 %, Remontne delavnice 6,3 %, Želbarna 6,2 % in delovna skupnost KSI 5,9 %. Pri vseh teh temeljnih organizacijah je bilo povečanje plačanega časa nadpovprečno, razen pri Želbarni in Remontnih delavnicah. V Želbarni je nadpovprečen porast bil dosežen z dobrimi poslovnimi rezultati in iz tega izhajajočim učinkom in rastjo produktivnosti. Remontne delavnice so dosegle najvišjo raven učinka zaradi maksimalnega dodatka za skrajšanje predvidenega trajanja remontov.

Valjarna žice je povečala število plačanih ur na zaposlenega za 15,8, dosegla je največji premik v učinku (od 38,74 na 45,75 %), izboljšala se ji je tudi stimulacija za rast produktivnosti. Ob sočasnem vplivu vseh treh elementov, je osebni dohodek v tej temeljni organizaciji najbolj porasel.

Manjši osebni dohodek kot v februarju so dosegle naslednje temeljne organizacije: Valjarna bluming štel, Profilarne, Elektrode in Transport. V teh temeljnih organizacijah se je povečalo število plača-

nih ur za manj kot 8 ur, povsod pa se je izrazilo skrólo število dni sobotnih dopustov. Za Valjarno bluming štel ugotavljamo najnižji odstotek učinkovitosti in stimulacije za rast produktivnosti. Večja proizvodnja kot v februarju je bila dosežena z mnogo večjo porabo časa.

Ob izplačilu osebnega dohodka za marec so delavci prejeli tudi jubilej-

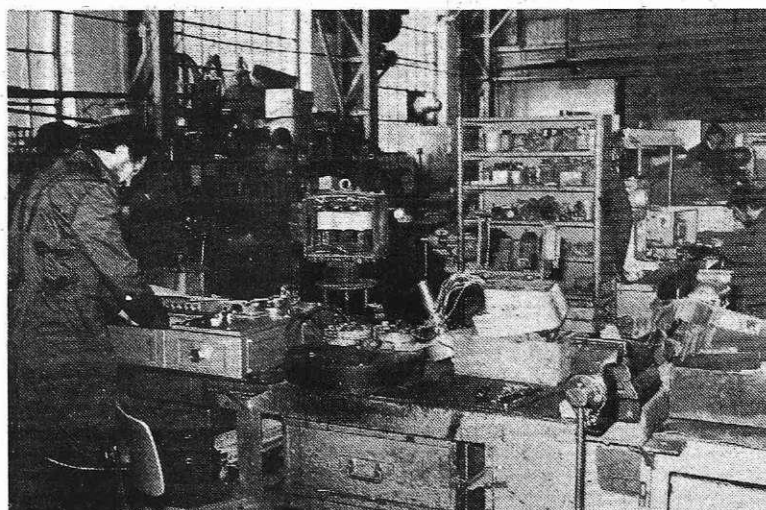
ne nagrade. Osnove za določitev višine jubilejne nagrade so iste kot v predhodnem letu, s tem da se je delež za vsako leto združevanja dela povečal s 30 na 40 din. Delitev jubilejnih nagrad je bila sprejeta po razpravi na samoupravnih delovnih skupinah s predlogom delitve ustvarjenega sklada skupne porabe v letu 1980.

PRIMERJAVA UR IN ZASLUŽKOV MAREC 1981

Obdobje	Ur na zaposl.	OD na uro	Din na zap. brez bolov.	Din na 182 ur brez bolov.	% učinka	Indeks OD 1980 = 100
L. 1978	182,7	32,19	5.881	5.859	34,4	63,9
L. 1979	183,1	41,87	7.668	7.620	36,7	83,1
L. 1980	182,3	50,35	9.176	9.164	40,0	100,0
I. 1981	184,3	58,76	10.828	10.694	44,0	116,7
II. 1981	172,3	59,33	10.226	10.798	44,4	117,8
III. 1980	181,2	45,76	8.293	8.328	38,2	90,8
III. 1981	182,7	57,71	10.544	10.503	44,6	114,6
I-III. 1980	181,5	45,98	8.348	8.368	37,7	91,3
I-III. 1981	179,7	58,60	10.533	10.665	44,3	116,4

STRUKTURA OSEBNEGA DOHODKA V MARCU

Vrsta izplačila	Znesek OD v din	Din na fizično zaposl. 24=100 21=100 17=100	Struktura OD v %
1. Osnovni OD	30.864.029	4.876	44,9
2. Učinek	13.771.951	2.176	20,0
3. Stimulacija za proizv.	1.716.042	271	2,5
4. Ocena del. prisp.	4.156.637	657	6,1
5. Skupaj 1-4	50.508.659	7.980	73,5
6. Nočni dodatek	1.990.188	314	2,9
7. Popoldanski dod.	1.315.537	208	1,9
8. Nadurni dod.	681.216	108	1,0
9. Nedeljski dod.	941.583	148	1,4
10. Sobotni dod.	230.357	36	0,3
11. Praznični dod.	2.112	-	-
12. Skupaj 6-11	5.160.993	814	7,5
13. Otežkočeni dod.	830.078	131	1,2
14. Dodatek za del. dobo	2.549.948	403	3,7
15. Sobotni dopust	1.279.466	202	1,9
16. Ostala doplačila	289.392	46	0,4
17. Skupaj 5 + 12 do 16	60.618.536	9.576	88,2
18. Plačan praznik	-	-	-
19. Redni in izr. dopust	3.220.217	508	4,6
20. Nadom. OD za bol. ods. do 30 dni	2.787.278	440	4,1
21. Skupaj OD iz sredstev DO	66.626.031	10.524	96,9
22. Nadom. OD za bol. ods. nad 30 dni	1.979.364	313	2,9
23. Ostale refundacije	124.470	20	0,2
24. Izplačan neto OD	68.729.865	10.857	100,0

Sodelavci v elektro delavnici na Jesenicah (Foto S. Kokalj)

Z JEZIKOVNEGA RAZSODIŠČA

ZAKAJ NE DOMAČE IME

V Delu z dne 11. decembra 1980 je bila objavljena Tanjugova vest Nahajališča plina pod Jadranom. V tem članku so zapisali krajevno ime Pula. Zanima me, ali se zavestno odrekamo obliki Pulj ali pa je šlo le za spodrslija pri prevodu. To vprašujem zato, ker nisem zasledil le tega primera, temveč že dalj časa opažam, da imajo tisk, radio in televizija kar najraje obliko Pula.

Tu gre za naša domača imena krajev, rek, vod, ipd. zunaj našega narodnostnega področja. Taka imena so še Reka, Benetke, Rim, Oglej, Videm, Dunaj, Gradec, Pariz, Varšava, Praha (od rek npr. Donava) ipd. Pridružimo jim lahko še imena na našem narodnostnem območju zunaj Jugoslavije, npr. Trst, Gorica, Celovec, Beljak. Vsa ta imena imajo tudi drugojezične podobice: Pula, Rijeka, Venezia, Roma, Aquileia, Udine, Wien, Graz, Paris (zgovori pari), Warszawa, Praha, ipd. pa Trieste, Gorizia, Klagenfurt, Villach ipd.

Do podomačenih imen je prišlo zato, ker so kraji, ki jih nosijo, bili sprejeti v slovenski predstavi svet, in je bilo naravno, da so dobili domačo obliko, primerno dobi, ko so prišli v naš jezik. Ta imena so torej del naše kulturne in politične zgodovine in so nam kot vse kulturno izročilo dragocena sama na sebi; zato jih tudi ohranjamo, tj. ne spodrivamo z vzporednicami, ki jih imajo v drugih jezikih. Enako in še bolj so nam pri srcu slovenska imena prvotno (ali še zdaj) slovenskih naselbin, kot so Gorica, Gradec, Celovec, Beljak, Trbiž. In kar žali nas (in boli), če kdo dostikrat tudi v nevednosti — reče, da je bil v Villachu ali v Gorizii, namesto v Beljaku ali Gorici.

Upajmo, da je oblika Pula namesto Pulj le prevajalski spodrslija. V Pulju je bila svojčas vojaška mornariška postojanka, v kateri je bilo tudi veliko Slovencev, zato je ta beseda podomačena. Tudi Ivan Cankar je pisal svoja pisma iz Pulja, ne iz Pule. Ostanimo torej pri tem imenu in pri vseh takih, kot smo jih omenjali zgoraj. Navsezadnje je tudi pri vseh drugih narodih tako!

Razsodišče vabi posameznike, društva, organizacije in vse druge, ki jim ni vseeno, kako Slovenci govorimo in pišemo, naj predlože in pobude za boljše jezikovno izražanje pošiljajo na naslov: Sekcija za slovenščino v javnosti, Jezikovno razsodišče, RK SZDL Slovenije, 61000 Ljubljana, Komenskega 7. Dober slovenski jezik naj bo naša skupna skrb!

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

RAZPORED DEŽURNIH ŽELEZARNE OD 20. APRILA DO VKLJUČNO 3. MAJA

20. aprila, SREČO MEŽNAR, vodja TOZD Vratni podboji, Mojstrana, Dovje 107 a.

21. aprila, JANKO PERNE, vodja invest. razvoja, Jesenice, Titova 20, štev. telefona 81-904.

22. aprila, OSKAR KURNER, vodja RO, Jesenice, Tavčarjeva 9, številka telefona 81-214.

23. aprila, JAKOB MEDJA, vodja OTK, Jesenice, Titova 1a, štev. telefona 81-117.

24. aprila, EMIL AŽMAN, vodja sekt. novogradenj, Jesenice, Titova 3, štev. telefona 82-262.

25. aprila, ALOJZ KALAN, vodja TOZD Jeklarna, Jesenice, Titova 1a, štev. telefona 81-726.

26. aprila, MIHA STOJAN, vodja TOZD Elektrode, Bohinjska Bela 49 a, štev. telefona 77-136.

27. aprila, LADO ŠKETA, vodja TOZD Plavž, Bled, Alpska 1, štev. telefona 77-136.

28. aprila, JANEZ KOMEL, vodja TOZD Žičarna, Jesenice, Janševa 6, štev. telefona 81-439.

29. aprila, MARIN GABROVŠEK, vodja TKR, Jesenice, Kežarjeva 1, štev. telefona 81-439.

30. aprila, JOŽE KRAMAR, vodja TOZD Energetika, Mojstrana, Dovje 112.

1. maja, SAŠO KAVČIČ, vodja TOZD Hladna valjarna Jesenice, Jesenice, Titova 85, štev. telefona 81-413.

2. maja, FRANC GASSER, vodja TOZD Profilarne, Žirovnica, Moste 22 b.

3. maja, LEON MESARIČ, vodja TOZD Želbarna, Jesenice, Titova 3, štev. telefona 81-216.

V času dežurstva je dežurni v sobi vodje splošnega sektorja, štev. telefona 601, sobe 19.

Dežurstvo je na delovni dan od 15. do 7. ure zjutraj, dežurni je od 15. do 19. ure dosegljiv doma, od 19. do 7. ure zjutraj pa v Železarni Jesenice.

V prostih sobotah, nedeljah in praznikih je od 7. do 19. ure dosegljiv doma in od 19. do 7. ure zjutraj v Železarni Jesenice.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 20. 4.	BERTI KRAPEŽ	VINKO ROTAR
TOREK – 21. 4.	MITJA KERSNIK	MIHA ŠLIBAR
SREDA – 22. 4.	FRANC ARNEŽ	JOŽE CEJ
ČETRTEK – 23. 4.	ANTON SITAR	ANTON BURJA, st.
PETEK – 24. 4.	MARJAN DROLČ	FLORIJAN MLAKAR
SOBOTA – 25. 4.	JOŽE HRIBAR	PRIMOŽ ŽVAB
NEDELJA – 26. 4.	JOŽE PEZDIRNIK	AHMED TELALOVIC

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni stavbi TOZD Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 20. do 25. aprila bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopolodne: I. obratna ambulanta – dr. Branimir Čeh in IV. obratna ambulanta – dr. Nada Jensterle.

Popoldne: II. obratna ambulanta – dr. Janez Resman in III. obratna ambulanta – dr. Janez Zaletel.

V soboto, 25. aprila, samo dopoldne: II. obratna ambulanta – dr. Janez Resman in III. obratna ambulanta – dr. Janez Zaletel.

Dispanzer za borce IV. obratna ambulanta – dr. Nada Jensterle.

ZOBNE AMBULANTE:
dopolodne: II. zobna ambulanta – dr. Alojz Smolej.

Za Železarno v torek, 21. aprila, od 13. do 19. ure.

Za borce v četrtek, 23. aprila, od 13. do 19. ure.

Popoldne: I. zobna ambulanta – v. dent. Viktor Stražisar.

Za Železarno v torek, 21. aprila in v četrtek, 23. aprila, od 7. do 13. ure.

V soboto, 25. aprila, samo dopoldne: I. zobna ambulanta – v. dent. Viktor Stražisar.

V dneh od 28. do 30. aprila pa bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopolodne: II. obratna ambulanta – dr. Janez Resman in III. obratna ambulanta – dr. Zelimir Cesarec.

Popoldne: I. obratna ambulanta – dr. Branimir Čeh in IV. obratna ambulanta – dr. Nada Jensterle.

Dispanzer za borce IV. obratna ambulanta – dr. Nada Jensterle.

ZOBNE AMBULANTE:
dopolodne: I. zobna ambulanta – v. dent. Viktor Stražisar.

Za Železarno v torek, 28. aprila in v četrtek, 30. aprila, od 13. do 19. ure.

Popoldne: II. zobna ambulanta – dr. Alojz Smolej.

Za Železarno v torek, 28. aprila, od 7. do 13. ure.

Za borce, v četrtek, 30. aprila, od 7. do 13. ure.

PERSONALNE VESTI – MAREC

V mesecu marcu je sklenilo delovno razmerje 61 delavcev, prekinilo pa 56 delavcev.

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI: DJURO BAKIČ, 1926, HV Jesenice, 26 let v ŽJ, FRANC JANŠA, 1928 – Jeklarna – 33 let v ŽJ, SLAVKO KLEMEN, 1925, Valj. žice – 34 let v ŽJ, ALEKSANDER KOGOJ, 1929, Valj. žice, 33 let v ŽJ, JOŽEF KOSMAČ, 1921 – Želbarna – 29 let v ŽJ, JANEZ KRALJ, 1918 – Valj. bl. št. – 34 let v ŽJ, ANDREJ MOČNIK, 1927, Plavž – 33 let v ŽJ, JANEZ ROBIČ, 1928, Jeklarna – 28 let v ŽJ, ADOLF VERGLES, 1920 – Nabavni sektor – 35 let v ŽJ, FRANC KOŠIR, 1921 – HV Jesenice – 33 let v ŽJ.

INVALIDSKO SO BILI UPOKOJENI: MIRKO MEGLIČ, 1925 – Valj. deb. pl. – 29. let v ŽJ, JOŽE MUR, 1932 – HV Jesenice – 29 let v ŽJ, ANGELA MUROVEC, 1929, Valj. bl. št. – 26 let v ŽJ, dr. ALEKSANDER RJAANCEV, 1924 – Kadr. sektor, 36 let v ŽJ in MARIJA ROGAN, 1946 – Družb. preh., 16 let v ŽJ.

Upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zasluženi pokoj!

ODŠLI V JLA: Josip Abramovič 1960 – Vzdrževanje, Petar Babič, 1961, Energetika, Aleksander Cigan, 1961, Vzdrževanje, Ismet Imamović, 1961, Jeklarna, in Enes Ogřešević, 1958, Strojne delavnice.

DISCIPLINSKO SO BILI ODPUŠČENI: Faik Alagić, 1962, Želbarna, Redžo Avdić, 1955, Jeklarna, Čazim Čejvanović, 1959, Valj. bl. št., Valentin Frelih, 1932, Remontne delavnice, Ahmo Jahić, 1958, Valj. deb. pl., Agim Krasnici, 1957, Jeklarna, Šefik Mahmić, 1962, Energetika, Anton Mijović, 1955, Transport, Mirsad Mušić 1960, žičarna, Nihad Porčić, 1959, jeklarna, Tehvid Smajlić, 1958, valj. bl. št., Pane Stojkov, 1959, Valj. bl. št., Fuad Talić, 1958, žičarna, Vesna Trojar, 1950, remont. del., Šefik Vukalić, 1960, Jeklarna, Radoslav Vukobrad, 1962, Valj. bl. št.

SEJA DELAVSKEGA SVETA SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE

Jutri, v petek, 17. aprila, bo v domu železarjev na Teharjih sedma redna seja delavskega sveta SOZD Slovenske železarnice. Predsednik delavskega sveta Rado Korent delegatom predlaga v razpravo in sprejem:

– poročilo o poslovanju SOZD Slovenske železarnice v letu 1980,

– poročilo o zunanjetrgovinskih bilanci SOZD Slovenske železarnice za leto 1980,

– poročilo o oskrbi slovenskih železarn s kovinskim vložkom za izdelavo surovega jekla v obdobju 1981 – 1985 in

– predlog programa skupnega urejanja tehničnega in zdravstvenega varstva delavcev delovnih organizacij SOZD Slovenske železarnice v letu 1981.

Delegati so za vsa obravnavana vprašanja dobili ustrezno pisno gradivo.

SAMOUUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

TOZD Hladna valjarna Bela

21. SEJA DELAVSKEGA SVETA

21. seja delavskega sveta TOZD Hladna valjarna Bela je predsednik Miha Sajovic sklical 31. marca. Obravnavali so pregled izvrševanja sklepov, ki ga je podal vodja TOZD Aleksander Jezeršek in ugotovili, da so sklepi predhodne seje izvršeni. Delegati so zahtevali odgovor predsednika OO ZSMS o objavljenem zapisniku v glasilu Železar. Predsednik Vojko Bernard je pojasnil, da je za objavljen zapisnik odgovoren koordinacijski svet ZSMS. Delavski svet glede na to zahteva od OO ZSMS, da v bodoče zapisnike za objavo pripravljata sama.

V nadaljevanju je delavski svet sprejel na znanje pritožbo Simona Bedene, ki pa jo je umaknil, ker je po predhodnem pogovoru s kadrovikom pristal na prestop v drugo TOZD. Obravnavali so tudi pritožbo Avguštna Sadarja, s katero navaja, da kot invalid ne more opravljati dela in naloge, ki so bile po reorganizaciji združene in sicer žarilec previjalec. Ker so si zdravniki invalidske komisije te delovne naloge ogledali in ugotovili, da Avguštin Sadar, invalid III. kategorije, ta dela in naloge lahko opravlja, kar je tudi razvidno iz obvestila invalidske komisije, je delavski svet smatral, da je pritožba neutemeljena in potrdil sklep invalidske komisije.

Vodja TOZD je delegate delavskega sveta seznanil s pregledom deficitarnosti del in nalog, ki ga je pripravil kadrovski sektor. Delavski

svet je v zvezi s tem sprejel naslednje zaključke:

Z novim predlogom deficitarnih del in nalog se ukine izplačevanje dodatka, za deficitarnost za leto 1979. V primerih, ko se delavci začasno razporejajo na deficitarna dela in naloge, se izplača dodatek samo tistim, ki opravljajo dela in naloge z nižjo ali enako plačilno kategorijo.

Dodatek se izplača po novi lestvici v dinarjih na uro in ne v odstotkih. Preračunan je na plačilne kategorije z dne 31. 12. 1980 in velja do naslednjega predloga za deficitarnost. Izplačilo dodatka za deficitarnost za leto 1980 se začne s 1. aprilom 1981.

Delavski svet je sprejel ukrep, da se v TOZD dodeli dodatek za deficitarnost naslednjim delom in nalogam: drugi adjuster, strojni nakladalec plošč, uvajalec kolobarjev za

rilne linije, snemalec kolobarjev prve lužilne linije, snemalec kolobarjev druge lužilne linije, polnilec Fe oksida, uvajalec kolobarjev in snemalec kolobarjev na liniji za pripravo vložka.

Delavski svet je obravnaval družbeni dogovor o združevanju sredstev za financiranje mladinskega prostovoljnega dela, ki ga je razložil vodja TOZD. Delavski svet je ugotovil, da se bo ta dogovor rešil v okviru delitve prostega dela sklada skupne porabe.

V nadaljevanju so obravnavali kriterije za odločanje o naložbah in plan naložb Železarne za leto 1981 in z obema dokumentoma soglašali.

Vodja TOZD Aleksander Jezeršek je delavski svet seznanil z odgovorom oziroma pojasnilom SEO na pripombo glede rebalansa finančnega plana za leto 1981. Delavski svet je na predhodni seji namreč zahteval pojasnilo, zakaj se povečajo obveznosti iz dohodka za delovne skupnosti. Iz pojasnila je razvidno, da se delovnim skupnostim povečajo primarni stroški, kar je predvsem pogojeno s povečanjem cen nekaterih glavnih vložnih surovin in tekočih maziv.

Podpredsednik razpisne komisije TOZD Hladna valjarna Bela Vinko Skumavec je poročal o delu razpisne komisije za imenovanje vodje TOZD Hladna valjarna Bela, ki predlaga delavskemu svetu, da imenuje za naslednje štiriletno mandatno ob-

dobje za vodjo TOZD Hladna valjarna Bela Aleksandra Jezerška, ki je že doslej opravljal delovne naloge vodja TOZD.

Delavski svet je soglasno (in sicer je glasovalo za 14 prisotnih delegatov delavskega sveta od skupno 19 izvoljenih) sprejel, da se Aleksander Jezeršek imenuje za vodjo TOZD za čas od 1. 4. 1981 do 31. 3. 1985.

Delavski svet je ugotovil, da pomočniku vodje TOZD s 1. julijem 1981 poteče štiriletni mandat in sprejel sklep, da se izvede postopek za imenovanje. Predlagal je šestčlansko razpisno komisijo, v katero je s strani TOZD imenoval Vinka Skumavca in Branka Šuvaka. Razpis se izvede v skladu s statutom TOZD HV Bela.

Predsednik IO OO sindikata Branko Banko je delavskemu svetu predlagal volilno komisijo za izvedbo volitev v samoupravnih organih TOZD in delovne organizacije, ki bodo 22. aprila in sicer: Mladena Azinovič, kot predsednika, Zdravka Jamarja, kot namestnika predsednika in člani: Vojka Bernarda, Francija Marklaja, Mirjam Pančur in Nataša Černe.

Zaradi boljše povezave ter organiziranosti samoupravnih delovnih skupin je predsednik IO OO sindikata delavskemu svetu predlagal nekatere spremembe in sicer se ukine SDS - priprava vložka, ki se priključi SDS - lužilnica. Na novo se ustanovi SDS - valjarne, ostale SDS ostanjejo nespremenjene. Skupno bo tako 18 SDS. Delavski svet je predlog sprejel brez pripomb.

V nadaljevanju so obravnavali srednjeročne plane TOZD, delovnih skupnosti in Železarne za obdobje

1981-85. Pri tem so ugotovili, da so plani izdelani v skladu s sprejetim samoupravnim sporazumom o temeljnih srednjeročnega plana Železarne za obdobje 1981-85.

Vodja TOZD je delegate seznanil s statutom sklada skupnih rezerv obine Jesenice, ki so ga sprejeli s pripombo k členu 16, da se rok podaljša na 10 dni in da se bo v izjemnih primerih rok skrajšal po predhodnem soglasju vseh delegatov, ter k členu 15, da se mora za odločitev izreči večina vseh delegatov.

Delavski svet je obravnaval poslovnik sklada sredstev za naložbe in amortizacijske zamenjave za leto 1981 in ga sprejel brez pripomb.

Sprejeli so tudi sklep o organizacijski spremembi za dela in naloge šifra 4160, U-4 koordinator AOP 1 oseba in sicer se spremeni v strokovni sodelavec AOP, šifra 4160, U-5, 1 oseba in s tem uskladi s ostalimi deli in nalogami v delovni organizaciji.

Delavski svet, na predlog vodje TOZD, z enkratno nagrado nagradi Boža Zajca, zaradi hitrega reagiranja pri preprečevanju požara na brusilni liniji in sicer v višini 1.000,00 dinarjev.

Ob sklepu seje so delegati sprožili probleme glede organiziranosti dela na popoldanskih izmenah in praznovanja delavcev iz enega v drug oddelek. Vodja TOZD je predlagal naj bi te probleme obravnavali na sestankih SDS in jih poiskovali reševati skupno z vodji proizvodnih in vodji oddelkov, preko višjih samoupravnih organov pa šele, če se v okviru SDS ne bi problemi zadovoljivo rešili.

NK

PREGLED SESTANKOV SDS

Do konca minulega tedna smo iz 16-tih temeljnih organizacij ter iz treh delovnih skupnosti prejeli zapisnike 158-tih SDS, precej pa jih je dospelo tudi še v začetku tega tedna. Osrednjo temo sestankov je predstavljala razprava o skladu skupne porabe. Veliko skupin se je na sestankih seznanilo tudi z nemiri na Kosovem. Obsodile so izgrede ter izrekle polno podporo naprednim silam. Ponekod so bile sklicane tudi kandidacijske konference za bližnje volitve v samoupravne organe.

Iz TOZD PLAVŽ smo prejeli zapisnike SDS aglomeracija 1 in 2 ter plavž 2 in 4. SDS aglomeracija 1 v zvezi s skladom skupne porabe ocenjuje, da so jubilejne nagrade, predvsem pa regres za letni dopust, glede na rast življenjskih stroškov, premajhni. Omenili so tudi, da je postalo letovanje na morju za delavca s poprečnim dohodkom predrago. Podobna stališča so zavzele tudi ostale tri SDS. SDS plavž 4 pa ob tem še dodaja, da bi bilo dobro čimprej usposobiti Dom na Mežakliji, da bi železarji lahko v njem preživljali letni dopust. Pritožuje se tudi nad nečistočo kantine v martinarni ter dodaja, da topli obrok, ki ga dobe za bono, ne bi smel biti tako skromen glede na delo, ki ga opravljajo delavci v težkih obratih. SDS plavž 2 pa je na sestanku izrazila svojo zaskrbljenost nad tem, da morajo delati z okrnjeno posado. To po eni strani ogroža varnost delavcev, po drugi pa otežkoča tudi koriščenje letnega dopusta. Vprašujejo se »kako bo s proizvodnjo, če bo treba zaradi okrnjene posade kdaj ustaviti eno peč«.

Iz TOZD JEKLARNA smo prejeli zapisnike SDS kamnolom Trebež, predelava topilniških odpadkov, ponvično gospodarstvo, SM peči 1, 2, 3 in 4, livna jama 4, staro železo 1, 2, 3 in 4, priprava Fe-legur, elektropeči 1, 2, 3 in 4, BBC peč ter kontiliv 1 in 2. Večinoma so obravnavale zadeve, ki jih omenjamo v uvodu. SDS ponvično gospodarstvo je razpravljalo že tudi o proizvodnih rezultatih jeklarne v I. tromesečju. SDS ocenjuje, da je »zaradi subjektivnih in objektivnih vzrokov delovni uspeh nezadovoljiv in zaskrbljujoč«, pa tudi, da le minimalen delež zastojev zakrivi, v primerjavi z drugimi, njihov oddelek. SDS SM peči 1 je predlog sklada skupne porabe potrdila s pripombo oziroma vprašanjem, zakaj delavci iz drugih republik ne morejo dobiti posojila za izgradnjo hiš. SDS SM peči 2 je na sestanku med drugim spregovorila tudi o težavah, do katerih prihaja zaradi dela z nepopolnimi posadami. SDS livna jama 4 med drugim opozarja na slabo kvaliteto topllega obroka, zavzema pa se tudi za to, podobno kot SM peči 1, da bi morali dobiti posojilo vsi člani kolektiva, ne glede na to ali delajo hišo v občini Jesenice ali kje drugje. SDS elektropeči 1 ocenjuje, da so proizvodni rezultati I. četrtletja zadovoljivi, bilo bi pa treba obdržati sedanjí tempo proizvodnje. To pa predvsem zaradi tega, ker bodo v avgustu peči mirovale zaradi priključitve odpravevalne odprave. Skupina nadalje opozarja, da bi bilo treba popraviti žerjavno progo livnih žerjavov ter ograjo na 125 tonskem žerjavu. V zvezi s skladom skupne porabe pa se je skupina zavzela za ohranjanje letnih pogostitev upokojencev in za razširitev upravičenosti do kredita za gradnjo stanovanjskih hiš tudi na sodelavce iz drugih republik - pod pogojem, da se ti zavežejo, da za dalj časa ne bodo prekinjali delovnega razmerja v železarni. Člani SDS elektropeči 3 pa so se še posebej zanimali za zadržno graditev stanovanj. Želeli pa bi biti bolj podrobno informirani o pogojih za gradnjo.

Iz TOZD LIVARNA smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, modelna mizarna, čistilnica odlitkov, kovinoli-varna ter jeklolivarna 1 in 2. SDS so potrdile kandidate za delegate v samoupravne organe ter predlog sklada skupne porabe. Nekaj vprašanj je bilo postavljeno edino na sestanku SDS jeklolivarna 1. To SDS zanima »ali odvajajo v te sklade tudi ostale delovne organizacije in pa koliko odvajajo občinska skupščina Jesenice«. Meni tudi, da bi morale organizacije, ki prosijo za dotacijo, bolj varčevati z denarjem oziroma, da naj bi tudi »občutili del stabilizacije«.

Iz TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, proga 2400-1, proga 2400-2, adjustaža 2400-1, adjustaža 2400-2 ter odprema. SDS proga 2400-1 se je zavzela za povečanje regresa in za zvečanje vrednosti bona za malico ter se izrekla proti združevanju sredstev za praznovanje dedka Mrza. Zanima jo tudi, zakaj se deli topli obrok samo za bone. Tisti, ki jim zaradi dopusta ali bolovanja zmanjka bonov, bodo po njenem mnenju ostali brez topllega obroka. SDS adjustaža 2400-2 je na sestanku predlagala, da naj bi regres za aktivne delavce znašal okrog 3000 din. SDS odprema se je izrekla proti določili po katerem naj bi toplo hrano delili izključno samo za bone.

Iz TOZD HLADNA VALJARNA BELA smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, priprava dela-odprema, lužilnica 3, žarilnica 3, adjustaža 2 in strojna adjustaža 2. Razpravljale so predvsem o zadevah, ki smo jih omenili v uvodu. SDS adjustaža 2 ter strojna adjustaža 2 sta na skupnem sestanku postavili nekaj vprašanj v zvezi z organizacijo prehrane v železarni. Zanima jih zlasti, če bodo tudi delavci na nočni dnini prejeli svež topli obrok, pa tudi, če pri uvedbi sistema »bon-malica« kvaliteta obroka ne bo občutno padla. Zanima jih tudi, zakaj se regres ne izplačuje ločeno od osebnega dohodka. Prvi rezalet na NSSL liniji pa je postavil vprašanje, kdaj bo na razpolago zadostna količina specialnega orodja za razrez ozkih plavljениh trav, da bi ta linija lahko normalno obratovala brez nepotrebnih zastojev. SDS žarilnica 3 pa se je sestala na pobudo družbenopolitičnih organizacij ter vodstva TOZD, da bi uredili skaljene medsebojne odnose v skupini. Uspejo ji je razčistiti dosedanje odnose oziroma ustvariti pogoje za normalno delo in sodelovanje v skupini. Skenila pa je tudi, da se bo, v kolikor se odnosi kljub temu sestanku še ne bi izboljšali, treba zateči k ustreznim kadrovskim spremembam, saj delo zaradi posameznikov ne sme trpeti.

Iz TOZD ŽICARNA smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, žičarna II-1 ter votličarna. Poleg nekaterih zadev, ki smo jih omenili v uvodu, so skupine obravnavale še stabilizacijske ukrepe, marčne proizvodne rezultate ter plan letnih dopustov. SDS so imele precej pripomb k predlogu sklada skupne porabe. SDS vodstvo TOZD med drugim meni, da bi morali tako regres kot jubilejne nagrade planirati za 18 % višje od lanskoletnih izplačil in sicer le aktivno zaposlenim delavcem (ne pa tudi svojem). Sredstva, ki so predvidena za Dom na Mežakliji po njenem mnenju ne zadoščajo tudi za obnovo tega doma. Pogrešajo tudi konkretno razčlenitev sredstev, ki so namenjena za dejavnost kulturnih in telesnokulturnih komisij sindikata, ki predstavljajo kar visok znesek. Med drugim omenja tudi to, da je bilo gradivo letos slabše pripravljeno kot prejšnjega leta (ni podatkov o realizaciji v lanskem letu in tako tudi ni primerjave letos planiranih sredstev nasproti tistim, ki smo jih koristili lani) in zaključuje, da bi po njenem mnenju »morali tako važen material, kot je ta, objaviti tudi v Železarju«. SDS žičarna II-1 pa med drugim omenja, da se ji zdi vsota, ki smo jo letos namenili za pokrito kopališče, previsoka. Ta SDS ugotavlja tudi, da stabilizacijski program na vseh točkah uspešno poteka (razen pri izvozu VAC žice) in da so kljub tehnološkim težavam zaradi slabe površine žice v marcu dosegli na ESAB linijah najvišjo mesečno proizvodnjo. SDS votličarna pa v zvezi s planiranjem letnih dopustov omenja težave, do katerih pride po eni strani zaradi pomanjkanja delavcev, po drugi pa zato, ker bi vsi radi koristili letni dopust v obdobju dveh mesecev, kar pa ni mogoče.

V TOZD VRATNI PODBOJJI sta imeli posebej sestanke prva in druga izmena delavcev. Na sestanku delavcev prve izmene je bila izrečena pripomba v zvezi z Domom na Mežakliji, češ, zakaj je treba sredstva dodatno odvajati za ponovni nakup, če pa je po mnenju delavcev dom že bil last železarne. Izrazili so željo po izboljšanju prehrane v kantinah, zanimalo pa jih je tudi, kdaj se bo meril ropot na liniji.

Iz TOZD JEKLOVLEK smo prejeli zapisnike SDS adjustaža 1 in 2 ter brusilnica 1 in 3. Vse štiri so brez pripomb potrdile predlog delitve sklada skupne porabe, pa tudi v zvezi z ostalimi zadevami, ki so jih imele na dnevnem redu, niso imele ne pripomb in ne vprašanj.

Iz TOZD ELEKTRODE smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, rezalnica 1 in 2, oplaševalnica 1 in 2, varilni prašek, priprava elektrodnega praška, transport-skladiščenje ter ognjevarilni material. Razen o nekaterih zadevah, ki smo jih omenili v uvodu, so skupine spregovorile še o proizvodnji v marcu ter o planu za mesec april in o organizaciji prehrane. V zvezi z marčno proizvodnjo je SDS vodstvo TOZD opozorila na problematično pomanjkanje žice ter rezervnih in potrošnih delov, pa tudi na precejšnje število okvar. Govora je bilo tudi o požarni varnosti ter varnosti pri delu. Delavci so bili opozorjeni, da naj staro železo in drugo odlagajo v ustrezne kontejnerje. Na sestanku SDS varilni prašek in priprava elektrodnega praška je bilo med drugim ugotovljeno, da izpolnitev plana za oddelek priprave praška ne bi predstavljala problem, če bi bila dobava surovin bolj redna. V zvezi s skladom skupne porabe je bila na sestankih večkrat omenjena pripomba, da naj bi se denar, ki je namenjen za DPM (točka 6.2.) porazdelil tudi na otroke, katerih starši sicer delajo v železarni, stanujejo pa v drugih občinah.

Iz TOZD ŽEKLARNA smo prejeli zapisnike SDS žeb-ljarna 1, 2 in 3 ter zavijalnica žeb-ljarna. SDS žeb-ljarna meni, da bi morali, z oziroma na rastoče življenjske stroške, gledati, da bi obdržali realno vrednost jubilejnih ragrad in regresa. Pri naložbah v širši družbeni standard bi bilo treba tudi ob bilanci ob koncu leta primerjati uspešnost razdeljenih sredstev, razen tega pa bi bilo za te naložbe potrebno združevati sredstva tudi s strani drugih organizacij in ne le s strani železarne. SDS je obravnavala tudi stabilizacijski program ter opo-

zila na pomanjkanje žice v mesecu aprilu. Po mnenju SDS žeb-ljarna 2 bi bilo treba osnovo jubilejnih nagrad vsakih pet let dvigniti za 100 din, večjo vsoto pa bi bilo treba nameniti tudi za športne objekte v počitniških domovih ter za »dedka Mrza«. Za povečanje jubilejnih nagrad in regresa se zavzema tudi SDS žeb-ljarna 3. V zvezi z izvrševanjem stabilizacijskega programa pa ugotavlja, da je še vedno preveč izmečka za »malo prodajo«. SDS zavijalnica žeb-ljarna pa meni, da delavci v adjustaži nimajo direktnega vpliva na večjo produktivnost. Mnenja pa so, da morajo bolj vzdrževati pakirni stroj.

Iz TOZD STROJNE DELAVNICE smo prejeli zapisnike SDS priprava dela, materialna služba, strugarna 1 in 2, strugarna Javornik, orodjarna 1 in 2, ključavničarji strojev, kovačnica-kalilnica, konstrukcijska delavnica 1 in 2 ter strugarna valjev Javornik in Bela. SDS so organizirale kandidacijske konference, spregovorile pa so tudi o skladu skupne porabe ter o dveh organizacijskih predpisih, ki se nanašajo na ravnanje z odpadki oziroma s starim železom. SDS priprava dela pod razno ponovno naslavlja na vodjo TOZD Vzdrževanje željo, da le-ta pojasni svoje stališče o odnosu delavcev te SDS do dela. SDS strugarna 1 je imela pripombo na odkup in adaptacijo doma na Mežakliji ter na slabo kvaliteto hrane v kantini. Na sestanku SDS strugarna 2 je bilo postavljeno vprašanje: »Kdaj in v katerem primeru je delavec upravičen do deleža od kolektivnega zavarovanja?«. Po mnenju SDS strugarna Javornik pa je vsota 250.000 din, ki naj bi jo iz sklada skupne porabe namenili za orkester Jeseniških železarjev, občutno premajhna. SDS orodjarna 1 pa bi v zvezi s skladom skupne porabe rada zvedela za število otrok, ki naj bi bili obdarovani za dedka Mrza ter za višino sredstev zbranih v ta namen. SDS orodjarna 2 se pritožuje, da je cena topllega obroka ob sedanjí (nizki) kvaliteti previsoka, razen tega pa želi dobiti tudi pojasnilo, kako se financira prehrana delavcev skupnih služb (z boni ali z denarjem?). SDS ključavničarji strojev v zvezi s skladom skupne porabe ugotavljajo, da je regres premajhen, da nam dom na Mežakliji ni potreben ter da je mnogo otrok pri obdarovanju za Novo leto spregledanih, oziroma, da je vsota, namenjena praznovanju dedka Mrza, previsoka. SDS kovačnica-kalilnica je pod razno opozorila na več vprašanj, s katerimi se srečujejo pri svojem delu. Predlagala je, da naj bi že dokončno izdelali hladilne cevi na kovaških ognjiščih pri katerih so že vgrajeni priključki. Težave imajo tudi s koksom. Z debelim koksom ne morejo ogrevati materiala, zato ga morajo ročno drobiti, kar pa je naporno in odvračalo delo. Zato so predlagali materialni službi, da naj skuša dobiti koks orehovec granulacije 20-40. SDS konstrukcijska delavnica 1 in 2 k skladu skupne porabe nimata drugih pripomb kot to, da bi bilo treba uporabo sredstev, ki so namenjena za praznovanje dedka Mrza, nadzorovati, da bi bila resnično uporabljena v ta namen. SDS strugarna valjev Javornik in Bela pa sta sklad skupne porabe potrdili s pripombo, da naj se v bodoče več sredstev namenijo za regres zaposlenih in nezaposlenih družinskih članov, kajti povišanje za 100 din se ji zdi »smešno nizko«. Skupini sta dobili tudi odgovore na vprašanje v zvezi s kantinami ter čakanjem na malico, informirani pa sta bili tudi o regresiranju prevoznov na delo.

Iz DELOVNE SKUPNOSTI ZA EKONOMIKO, TKR IN NOVOGRADNJE pa smo prejeli zapisnike SDS mehanična delavnica OTK, operativna novogradnja ter »oddelek za operativno planiranje proizvodnje«. Vse tri SDS so brez pripomb potrdile plan srednjeročnega razvoja svoje delovne skupnosti. SDS operativna novogradnja je sicer glasovala za predlog delitve sklada skupne porabe, vendar pa kaže ob tem omeniti nekatere pripombe iz razprave. Tako je bilo postavljeno vprašanje, zakaj je dana prednost samo zadržni gradnji, če pa je iz srednjeročnega plana stanovanjske skupnosti in resolucije razvidno, da naj se pospešuje tudi nakup etažnega stanovanja. Po drugi strani pa je bilo rečeno, da bi bilo prav, če bi Železarne v večji meri financirala stanovanjsko gradnjo, ker bi bil delavec v tem primeru bolj vezan na svoj kraj in svojo delovno organizacijo (stanovanja, ki jih je financirala železarne, se sedaj odtujejo, ker lahko delavec, ki je nosilec stanovanjske pravice, po petih letih Železarno zapusti). Skupina naproša pristojno komisijo pri sindikalni organizaciji Železarne, da primerno razloži, zakaj se odločamo za nakup doma na Mežakliji, če pa vemo, da 300 starih milijonov dinarjev še zdaleč ne zadošča za nakup in obnovo. SDS oddelek za operativno planiranje proizvodnje je predlog delitve sklada skupne porabe potrdila, vendar pa pripominja, da se višina limita za rekonstrukcijo oziroma adaptacijo stanovanj v treh letih ni spreminila.

Pregled ostalih zapisnikov bomo objavili prihodnjič. Da našnjemu pa priključujemo še del, ki je bil pripravljen za objavo v zadnji številki.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje - Božidar Lakota

BRIGADIRJI SO LAHKO PONOSNI NA SVOJE USPEHE

V soboto, 4. aprila, je bila v Kazini brigadna konferenca centra za MDA pri OK ZSMS Jesenice. Številni brigadirji in brigadirke so najprej z brigadirskim ZDRAVO pozdravili dosedanje predsednice centra za MDA Štefano Kovačevič, ki je pozdravila prisotne brigadirje in goste ter zaželela uspešno delo prve brigadne konference v letošnjem letu. Tihomir Kostič, večkratni udarnik in eden najzaslužnejših brigadirjev za uspešno delo mladinskega prostovoljnega dela v naši občini je podal obširno poročilo o poteku lokalnih, republiških in zveznih MDA v letu 1980. Iz poročila je bilo razvidno, da so naši brigadirji dosegli izredne rezultate na vseh akcijah na katerih so v preteklem letu sodelovali. To dokazuje številna priznanja,

BRIGADIRSKI DAN DIJAKOV CSS

V četrtek, 10. aprila so se pričeli brigadirski dnevi dijakov centra srednjih šol. Po programu centra za mladinske delovne akcije so brigadirji urejali ceste v Javorniške rove. Če bi hoteli oceniti akcijo, bi lahko izpostavili nekaj dobrih in nekaj slabih strani poteka te akcije. Prvo, kar je oviralo nemoten potek dela, je bilo pomanjkanje ustreznega orodja. Druga slaba stran je bil odnos mladim do dela in do lokalnih mladinskih delovnih akcij nasploh. Nekaj med njimi jih je bilo, ki so kvarili delovno vneto ostalim mladincem, ki so pridno delali. Opaža se tudi, da mladi na Centru srednjih šol na tem področju nimajo ustreznega informiranja, niti ne uporabljajo najosnovnejših oblik informiranja, da bi o poteku akcije in akcijah nasploh bili brigadirji bolj obveščeni.

Akcijo glede na opravljeno delo lahko ocenimo kot zadovoljivo. Sodelovalo je okoli 110 brigadirjev. Žal so nekateri zapuščali delovišče, kar med delom, kar ni bil ravno tovarniški odnos do njihovih sošolcev.

INFORMACIJA:

V soboto, 18. aprila bo druga občinska lokalna mladinska delovna akcija, na katero so vabljeni »stari brigadirji«, novo evidentirani brigadirji, brigadirji-veterani in vsi ostali mladi. Urejali bomo drugi del ceste od Brega proti Zasipu – v Piškovce.

ČESTITAMO

Drago ARIJANI – TOZD Remontne delavnice je 7. februarja uspešno zaključil šolanje na delovodski šoli elektro smeri in si pridobil naziv elektro delovodja telekomunikacijskih naprav za TT.

Ferdinand KIKELJ – TOZD Hladna valjarna Bela je 23. januarja uspešno zaključil šolanje na TMSŠ in si pridobil naziv metalurški tehnik.

Danica ŠORN – TOZD Jeklovlek je 19. marca diplomirala na višji upravni šoli Ljubljana in si pridobila višjo šolsko izobrazbo.

66 MLADIH NA TEKMOVANJU TITO-REVOLUCIJA-MIR

V soboto, 11. aprila je bilo v železarskem izobraževalnem centru občinsko tekmovanje Tito-revolucija-mir. V letošnjem tekmovanju je sodelovalo okoli sedemsto tekmovalcev, na sobotnem tekmovanju pa jih je bilo šestinšestdeset, kar je bilo manj kot je bilo predvideno, saj na tekmovanju ni bilo tekmovalcev osnovne organizacije ZSMS TOZD Hladna valjarna Bela in samo ena tekmovalka osnovne organizacije ZSMS Gradis.

Zmagovalci prve kategorije – osnovnošolci (posamezno): 1. Železnikar Angela, 2. Ljubimka Šaula, 3. Alenka Kleč, vse tri iz osnovne organizacije ZSMS osnovne šole Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela.

udarniške značke, trakovi akcij ipd. Brigada Jeseniško-bohinjski odred, katere je lani sodelovala na zvezni MDA Niš '80 je poleg vseh možnih priznanj dobila posebno priznanje za razvijanje batstva in enostnosti ter že tretjič zapored osvojila najvišje zvezno priznanje, plaketo Veljka Vlahoviča. Za doseganje tako pomembnih rezultatov mora biti brigada tudi dobro delovno pripravljena.

Naši brigadirji so se pred odhodom na republiške in zvezne MDA vestno pripravljali na številnih lokalnih kacijah v naši občini. Ena najpomembnejših lokalnih akcij je bila pri izkopu in zasutju telefonskega kabla v KS Javornik – Koroška Bela, kjer je sodelovalo okoli 5000 brigadirjev, ki so izkopali in zasuli blizu 4500 m-jarka. OK ZSMS Jesenice je organizirala in tudi uspešno izvedla enomesečno lokalno MDA Dovje – Mojstrana '80, na kateri so sodelovali brigadirji iz pobratene Valjeva in doma Dragoljuba Milovanoviča iz Beograda. Številne lokalne akcije so se izvajale tudi v TOZD, OO ZSMS, raznih društvih in drugje. Na koncu

poročila je Tihomir Kostič poudaril, da bodo tudi letos brigadirji iz železarskih Jesenic odšli na MDA z istim elanom kot lani.

Sekretar OK ZKS Jesenice Franc Kobentar in ostali gostje so v svoji razpravi izrazili pohvale brigadirjem za njihove dosežene rezultate in poudarili, da je treba nadaljevati s tradicijo vzornega brigadirskega kolektiva z Jesenic. Predstavniki komunalne skupnosti Jesenice je podal tudi kratko poročilo o prvi lokalni MDA v letošnjem letu in sicer čiščenje ceste in okolice v Piškovcih na relaciji Breg–Zasip. Akcija je popolnoma uspela, saj so bila dela izpeljana kot je bilo načrtano.

V nadaljevanju konference so izvolili tudi novo vodstvo centra za MDA. Za predsednika je bilo več predlogov, vendar so vsi kandidati iz teh ali onih vzrokov našli izgovore, da ne morejo sprejeti te funkcije. Po daljši razpravi so izvolili za novega predsednika Milorada Vila in ostale člane za delo v posameznih komisijah.

Konferenco so zaključili z recitalom mladinske skupine Železarne ter s pesmijo DRUŽE TITO MI TI SE KUNEMO. S tem so še enkrat potrdili, da bo tovariš Tito vedno ostal v brigadirskih srcih in da bodo nadaljevali njegovo načrtano delo.

Vasjo Hribar

Asmir Grudič, Elvira Čordić, Šemsa Beširević in Niko Kešina, skupina mladim iz Železarne, ki se z raznimi recitali predstavljajo na vseh kulturnih in drugih prireditvah v okviru Železarne, kakor tudi izven. (Foto Vasja Hribar)

MLADI JEKLARJI KRITIČNO O SVOJEM DELU

V ponedeljek, 13. aprila, so se zbrali mladi v TOZD Jeklarna na sestanku mladinske organizacije, na katerem so največ pozornosti posvetili neizpolnjevanju plana proizvodnje v prvem tromesečju.

Vodja TOZD je mlade seznanil z doseženimi rezultati in o tem, da jeklarna močno zaostaja za predvidenim planom. Zaostanek znaša okrog deset tisoč ton jekla, od tega v martinarni osem tisoč in elektro jeklarni dva tisoč ton jekla. Čeprav je oskrba z vložkom in grodljem dobra, se izdela premalo jekla. Največji vzrok je v pomanjkanju delavcev in v veliki bolezenski odsotnosti, zaradi česar so njihovi sodelavci dodatno obremenjeni. Preveliko breme pade na ene in iste delavce in le-ti ne morejo vsega narediti.

Dosti je takih, ki prepočasi delajo in se preveč pogovarjajo, kaj je moje delo in kaj ni. Ne pridemo do tega da bi drug drugemu pomagali, raje se dvakrat skregamo, kot da bi kaj več naredili.

V razpravi, ki je sledila poročilu vodje TOZD, je bilo več poudarka na pomanjkanju delavcev, nestimulativno nagajevanje in slabo prehrano v kantinah. Dosti so razpravljali tudi o slabem odnosu nekaterih delavcev do dela, predčasnim zapuščanjem delovnega mesta in podobno. Dosti kritike je bilo izrečene na račun vzdrževanja strojev in žerjavov, SM peči. Od štirih vlagalnih strojev, ki so potrebni za normalno zakladanje peči, imajo na razpolago tri stroje, ker je eden vedno v remontu in namesto da bi se remont opravil čim hitreje, traja včasih nekaj mesecev.

Žerjavni oddelek in še nekatere vzdrževalne TOZD, oziroma oddelki, imajo na popoldanski in nočni izmeni samo po enega vzdrževalca, ki kljub svoji prizadevnosti ne more kaj dosti narediti.

Mladi so se v nadaljevanju dogovorili o izvedbi dveh delovnih akcij in sicer ureditev viločja in krasitev ter pripravo za sprejem štafete mladosti, ki jo bodo jeklarji sprejeli 27. aprila okrog 18. ure.

Na koncu je tudi sekretar osnovne organizacije zveze komunistov spregovoril nekaj besed o delu mladim in jih seznanil z dogodki na Kosovu, ki jih vsi delovni ljudje obsojajo. Tudi mladi jeklarji obsojamo takšna dejanja, ki nam sedaj v bitki za gospodarsko stabilizacijo rušijo naše napore za boljši jutri.

S. I.

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje ...

Tito

OSEBNA DOZIMETRIJA V CIVILNI ZAŠČITI

ŽEPNA IONIZACIJSKA KOMORA – STILODOZIMETER:

Ima obliko nalivnega peresa. To je komora – kondenzator, ki je napolnjena z zrakom. Stranice komore so izdelane iz materiala, ki je po sevalnih svojstvih ekvivalenten zraku. Predhodno se komora naelektri s pomočjo polnilca dozimetra. Ko se izpostavi sevanju, se zrak v komori ionizira. S tem se zmanjša naelektritev komore. Količinsko zmanjšanje naelektrjenja je sorazmerno ekspozicijski dozi v rentgenih. Obstajata dva tipa žepnih ionizacijskih komor. Prvi tip je z direktnim čitanjem doze. Nosilec dozimetra lahko sam odčita dozo vizuelno skozi okular na dozimetru na skali s kvarcnim vlaknom (komandni dozimeter). Tu je elektrometer vgrajen v dozimeter. Drugi tip pa je takšen, pri katerem nosilec dozimetra ne more sam prečitati doze, zato obstaja čitalec oddvojen in to je običajno polnilec in čitalec dozimetra skupaj.

Tipično obstajajo ionizacijske komore za obsege doz od 0–2 cGy. Za posebne pogoje pa se izdelujejo tudi področja od 1 mGy–10 Gy.

Lastnosti dozimetra so:

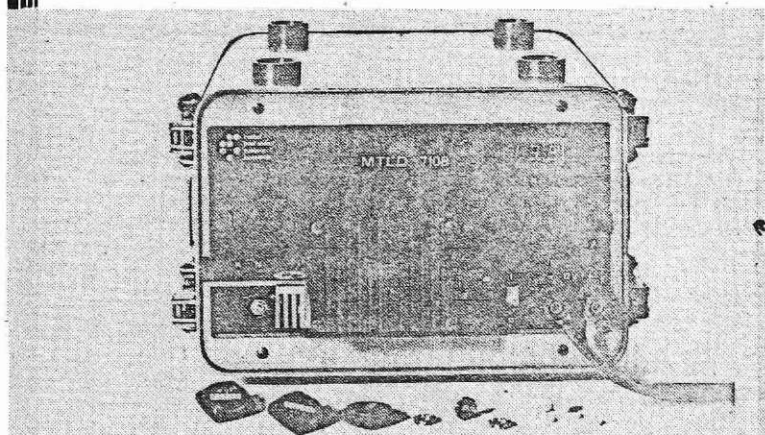
Občutljivi so na udarce, izolator se sčasoma spremeni, mogoče so napačni prikazi doz. Energetska odvisnost na enoto doze je lahko do $\pm 20\%$ za energije iznad 30 KeV. Imajo kotno odvisnost. Kalibracija na gama sevanje je potrebna večkrat. Napaka merjenja doze znaša $\pm 15\%$.

KEMIJSKI DOZIMETER:

Tudi ta ima obliko nalivnega peresa v katerem je steklena ampula s tekočino občutljivo na ionizirajoče sevanje. Poznani so različni sistemi.

Pri nas izdeluje kemijski dozimeter Institut »Rudjer Bošković« z oznako DL-M3 (dozimeter) in ČDL-M3 (čitalec). V dozimetru se nahaja tekočina etil-alkohol-klorbenzol. Čitalec pa je ročni vizuelni kolorimeter. Dobra stran je, da ni odvisen od energijske in kotne občutljivosti. Slaba stran pa je čitanje doz in napake povezane z odčitavanjem. Napake doz pod 50 cGy znašajo $\pm 100\%$. Od 50–450 cGy znašajo napake $\pm 40\%$. Doze pod 10 cGy s tem čitalcem ni mogoče izmeriti. Dozo je potrebno iz odčitkov izračunati. Po vsaki uporabi je potrebno odračunati že dobljene doze. Ljudje, ki merijo s tem čitalcem ne smejo biti barvno slepi. Poleg tega je za hitrost meritve potrebno ca. 5 minut za dozimeter.

Nadaljevanje

Termoluminiscentni dozimetrijski sistem tds - 08

27. APRILA ŠTAFETA MLADOSTI NA JESENICAH

Štafeta mladosti, simbol ljubezni in spoštovanja do tovariša Tita, bo prispela v jeseniško občino na praznik Osvobodilne fronte – 27. aprila. Po tem, ko jo bodo ob 16,40 v Rodinah prevzeli mladi iz jeseniške občine od nosilcev radovljiške občine, bo domala obšla vse krajevne skupnosti v občini in že po tradiciji našo železarno.

Po tem bo obšla krajevni skupnosti Žirovnica in Javornik-Koroška Bela, kjer bodo krajši postanki s kulturnimi prireditvami ob 16,55 pred osnovno šolo Gorenjskega odreda in ob 17,18 v parku talcev na Koroški Beli, bo pri vratarju na nasipu, nasproti gasilskega doma, vstopila v Železarno in tekla skozi TOZD Transport do križišča pri martinarni do TOZD Plavž in pri kavperjih zapustila tovarno.

Jeseniški prebivalci bomo letošnjo štafeto mladosti sprejeli pred osnovno šolo Tone Čufar na Jesenicah ob 18,13, kjer bo tudi osrednja občinska prireditev. V kulturnem programu bodo sodelovali pihalni orkester Jeseniških železarjev, pevski zbori, ansambel narodnih plesov DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice in recitatorji.

Štafetno palico bodo potem ponesli skozi Hrušico v Mojstrano, kjer bo pred osnovno šolo 16. december krajša kulturna prireditev, od tod pa skozi Gozd Martuljek v Kranjsko goro, kjer jo bodo prebivalci sprejeli ob 19,30 pred hotelom Prisanek s krajšim kulturnim programom. Po tem bo krenila proti Vrščici, kjer bo prenočevala v Tičarjevem domu, naslednji dan, 28. aprila ob 6,30 zjutraj pa jo bodo prevzeli mladi iz tolimpške občine.

V MARCU NAJBOLJŠI DELOVNI REZULTATI LETOS

(Nadaljevanje s 1. strani)

ročnikom je bilo dobavljeno 46,1 ton jeklenih odlitkov.

TOZD VALJARNA BLUMING ŠTEKEL

Ker je bil v mesecu marcu predviden pričetek glavnega remonta globinske peči št. 1, je bil operativni program skupne in gotove proizvodnje postavljen nižje, kot je predvideval gospodarski načrt in je bil dosežen 98,0 %. Potisna peč je obratovala v času od 13. do 30. marca in so v tem času prek nje prevladali vse razpoložljive slabe v količini 7.004 tone.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

Edini vzrok, da ta temeljna organizacija ni dosegla načrtovane skupne proizvodnje, je bila večja okvara dna ogrevalne peči za blume. Zaradi popravila je bilo 92,50 ur obratovalnega zastoja.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

V tej valjarni so bile v marcu težave zaradi neustreznega proizvodnega programa, ki je bil mogoč iz razpoložljivega domačega in tujega vložka, zaradi česar so bili na progi zastoji, zaradi prepočasnega ogrevanja vložka v peč. Poleg tega je bilo v adjustaji nekaj zastojev zaradi razkladanja tujih slabov z vagonov, ker to ovira normalen potek dela. Zaradi tega je bila le 91,5 % dosežena načrtovana skupna proizvodnja.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Ta temeljna organizacija ni dosegla načrtovane skupne in gotove proizvodnje zaradi manjše debeline izvaljenih HVT, težav s kvaliteto TVT in premajhne količine vložka. Dinamo kvalitete je bilo izvaljenih 3.119 ton (februar 2.863 ton) in nerjavnih kvalitete 273 ton (februar 545 ton).

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

V tej temeljni organizaciji so samo 1,3 % zaostali za načrtovano skupno proizvodnjo. Izpolnitev kvalitete asortimenta je bila nekoliko slabša kot v februarju in sicer je bilo izdelanih dinamo kvalitete 458 ton (februar 535 ton) in visokoglijčnih jekel 183 ton (februarja 292 ton).

TOZD ŽIČARNA

Žičarna je v marcu dosegla načrtovano skupno proizvodnjo s 103,5 %, medtem ko je pri gotovi proizvodnji zaradi večjih dobav TOZD Željalna zmanjšal operativni program tudi presežila za 7,4 %. Pri kvalitetnem asortimentu so izdelali 1.100 ton patentirane žice (februarja 1.206 ton), 445 ton VAC žice (februarja 460 ton) in 131 ton EPP žice (februarja 140 ton).

TOZD PROFILARNA

Z gospodarskim načrtom predvideno proizvodnjo je TOZD Profilarna v marcu dosegla s 104,0 %.

TOZD VRATNI PODBOJI

Obratovanje na dve izmeni je v marcu pogostejalo še boljši rezultat kot v februarju. Izdelali so 213 ton vratnih podbojev in gospodarski načrt presegli za 22,1 %.

TOZD JEKLOVLEK

Načrtovana skupna proizvodnja, ki je bila v marcu s 1.950 tonami postavljena precej visoko, je bila dosežena s 101,4 %.

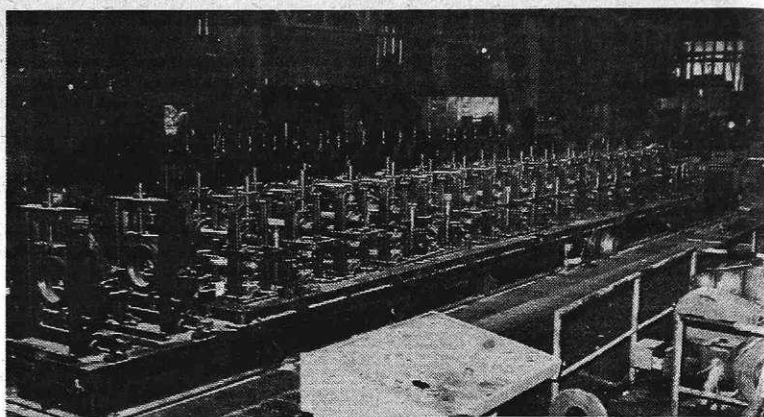
TOZD ELEKTRODA

Gospodarski načrt skupne proizvodnje je bil v preteklem mesecu dosežen s 110,0 %. Nižja proizvodnja je bila pri oplasnjenih elektrodah in taljenem prašku. Vendar delo pri oplasnjenih elektrodah kljub temu ni potekalo slabo, saj je bila storilnost povečana. Težave so bile na liniji št. 1, zaradi zastojev na sušilnih pečeh in na liniji št. 2, zaradi pogostih menjav. Pri izdelavi taljenega praška so še vedno težave zaradi okvar na peči.

TOZD ŽEBLJARNA

Gospodarski načrt je bil v marcu dosežen s 95,7 %. Vzrok je bil v pomankanju polproizvoda.

Avgust Karba

Del oblikovalne proge v profilarni na Javorniku (Foto I. Kučina)

PRIČETEK POSTOPKA ZA UVEDBO REVIZIJE POVEČANE ZAVAROVALNE DOBE NA DELOVNIH MESTIH

V zadnji številki Železarnarja smo v sestavku o pokojninskem in invalidskem zavarovanju v družbenem planu zapisali, da so na 15. seji skupščine med drugim razpravljali tudi o potrebi po intenziviranju dela pri preverjanju seznama delovnih mest in poklicev, katerim se priznava zavarovalna doba s povečanjem.

Skladno s postavljenimi nalogami v družbenem planu, kot tudi v skladu z določili zakona o delovnih mestih, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem iz leta 1968, v katerem so navedene določbe o reviziji povečane zavarovalne dobe, je skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja sprejela naslednji sklep:

1. Prične se postopek za uvedbo revizije povečane zavarovalne dobe na delovnih mestih, priznanih po zveznih predpisih.
2. Revizija se bo izvajala po načelih in postopku, določenem v družbenem dogovoru o načelih ter kriterijih in osnovah postopka za določanje delovnih mest, na katerih se šteje zavarovalna doba s povečanjem (Ur. list SRS, št. 25/74).

3. Revizija se bo opravljala po terminskem programu, ki ga sprejmejo podpisniki družbenega dogovora iz 2. točke tega sklepa.

4. Revizija se bo opravljala po fazah dela, ki ga bo izdelala komisija za povečano zavarovalno dobo v soglasju s podpisniki družbenega dogovora.

5. Za kritje stroškov revizije se sredstva določijo naknadno.

Dodatno k določilom druge točke sklepa naj dodam, da so za opravljanje revizije podani osnovni metodološki elementi v citiranem republi-

škem kot tudi v zveznem družbenem dogovoru o določanju povečane zavarovalne dobe. V prvo navedenem dogovoru so določene tudi obveznosti posameznih podpisnikov, ki jih je smiselno treba upoštevati pri izvajanju revizije.

Najpomembnejša naloga revizije je ugotavljanje pogojev dela na posameznih delovnih mestih. Ti pogoji, čeprav bodo ugotovljeni na konkretnem delovnem mestu v okviru posamezne panoge, se ne smejo pavšalno prenašati na vsa preostala ista ali podobna delovna mesta. Tehnološki proces in varstvo pri delu namreč tudi v okviru iste panoge dejavnosti nista enaka.

V postopku revizije bo potrebno izvršiti zlasti naslednja opravila:

— proučiti celotno dokumentacijo, na podlagi katere je bila na posameznih delovnih mestih priznana povečana zavarovalna doba;

— proučiti in analizirati dokumentacijo organizacij združenega dela o izvajanju obveznosti pregledov sredstev dela (podatki o mikroklimi, kemične škodljive snovi ipd.);

— ugotoviti z neposrednim opazovanjem in meritvami podatke v pogojih dela (potek dela, vrsta, stopnja in količina telesnih, psihičnih, čutnih naporov, intenziteta delovanja škodljivih faktorjev ipd.);

— analizirati ustrezno dokumentacijo o izvajanju varstva pri delu pristojnih organov (inšpekcijske službe).

Iz prednjega zapisa je gotovo vsakomur jasno, da je ta naloga zahtevna, zato je tudi odbor podpisnikov družbenega dogovora sam prevzel nalogo usmerjevalca revizije. Povedati je treba, da v tem pristopu k reviziji ni nobene osnovne zamisli o ukinitvi pravic delavcem, ki delajo v težavnih delovnih pogojih, temveč gre za resnično revizijo ali pregled, kaj smo naredili na področju varstva pri delu, za delavce, oziroma kakšne druge varstvene ukrepe, poleg »štetja povečane zavarovalne dobe«, smo našli — uvedli za čim večjo varnost delavcev.

Prav je, da tam kjer zaposlitev s polnim delovnim časom poteka na posebno težkih in za zdravje škodljivih delih, ki znatneje delujejo na zdravstveno stanje in delovno zmoglost delavca, kljub temu, da so bili predhodno uporabljeni vsi splošni in posebni varstveni ukrepi, uveljavljamo štetje zavarovalne dobe s povečanim trajanjem. Zavedati pa se moramo, da priznavanje povečane zavarovalne dobe zgolj na podlagi ugotovitve, da so določena dela posebno težka in zdravju škodljiva, brez sočasne zagotovitve odprave ali vsaj zmanjšanja zdravju škodljivih virov v določenih rokih, v bodoče ne sme biti družbeno sprejemljivo. Tak način reševanja zdravju škodljivih pogojev dela bi namreč pomenil prevelike posledice opustitve varstva pri delu na ramena neposrednih proizvajalcev, hkrati pa tudi nenehno širitev »delovnih mest«, na katerih naj bi se štela zavarovalna doba s povečanjem.

Zavarovalno dobo s povečanjem pretežno bolj poznamo pod skoraj udomačenim izrazom »beneficirna doba«, ki pa prav res ni najbolj primeren. Opravljanje del pod posebno težkimi, zdravju škodljivimi pogoji, ki se ne dajo odpraviti, niti zmanjšati s sodobnimi tehničnimi ukrepi varstva pri delu, ni nobena ugodnost — beneficija za tiste, ki na takih delih delajo, kot to izhaja iz udomačenega izraza. Nasprotno, povečanje zavarovalne dobe ni zadostno nadomestilo za intenzivnejše iztrpavanje delavčevih bioloških funkcij, pa tudi posledično priznanje predčasne pokojnine ne more biti družbeno opravičljivo nadomestilo, za opravljen poseben delovni napor.

Zdravko Pogačnik

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA IN PROGRAMA SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE ZA MESEC MAREC 1981

TOZD	SKUPNA PROIZVODNJA					GOTOVA PROIZVODNJA					ODPREMA	
	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 4/2	% 4/3	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 9/7	% 9/8	za prodajo	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
PLAVŽ	13.600	13.600	14.185,0	104,3	104,3	—	—	—	—	—	—	
JEKLARNA	43.300	43.300	40.921,0	94,5	94,5	—	—	—	—	—	—	
— SM	27.400	27.400	25.320,2	92,4	92,4	—	—	—	—	—	—	
— EL	15.900	15.900	15.600,8	98,1	98,1	—	—	—	—	—	—	
— ASEA	7.100	7.100	6.777,3	95,5	95,5	—	—	—	—	—	—	
— LM	8.600	8.600	8.613,0	100,2	100,2	—	—	—	—	—	—	
— BBC	200	200	210,5	105,3	105,3	—	—	—	—	—	—	
LIVARNA	153	153	162,3	106,1	106,1	153	153	162,3	106,1	106,1	—	
— jeklo	150	150	158,3	105,5	105,5	150	150	158,3	105,5	105,5	—	
— kovino	3	3	4,0	133,3	133,3	3	3	4,0	133,3	133,3	—	
VALJ. BLUMING-ŠTEKEL	39.000	32.550	31.910,0	81,8	98,0	7.300	4.900	6.817,3	93,4	139,1	—	
— bluming	18.400	17.740	18.098,9	98,4	102,0	300	400	806,3	268,8	201,6	—	
— štekel razrez.	15.830	12.110	11.030,0	69,4	91,0	4.130	1.800	3.230,0	78,2	179,4	—	
— štekel razr. storitve	1.900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
— termična obdelava	2.870	2.700	2.781,1	96,9	103,0	2.870	2.700	2.781,0	96,9	103,0	—	
VALJ. ŽICE IN PROFILOV	9.900	9.900	9.236,1	93,3	93,3	2.750	1.300	2.178,5	79,2	167,6	—	
— valj. žice	9.900	9.900	9.236,1	93,3	93,3	2.750	1.300	2.178,5	79,2	167,6	—	
— valj. žice storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
VALJ. DEB. PLOČEVINE	6.700	6.700	6.131,4	91,5	91,5	6.700	6.700	6.101,0	91,1	91,1	—	
— valj. deb. ploč.	6.700	6.700	6.131,4	91,5	91,5	6.700	6.700	6.101,0	91,1	91,1	—	
— valj. deb. ploč. storit.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
HLAD. VALJ. BELA	8.030	8.030	6.408,8	79,8	79,8	7.990	7.990	6.408,9	80,2	80,2	—	
— hl. valj. Bela	8.030	8.030	6.408,8	79,8	79,8	7.990	7.990	6.408,9	80,2	80,2	—	
— hl. valj. Bela storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
HLAD. VALJ. JESENICE	2.640	2.640	2.604,8	98,7	98,7	2.430	2.430	2.318,6	95,4	95,4	—	
— hl. valj. Jesenice	2.640	2.640	2.552,5	96,7	96,7	2.430	2.430	2.318,6	95,4	95,4	—	
— hl. valj. Jes. storitve	—	—	52,3	—	—	—	—	—	—	—	—	
ŽIČARNA	5.000	5.000	5.172,4	103,5	103,5	3.840	3.470	3.725,1	97,0	107,4	—	
PROFILARNA	1.650	1.650	1.716,6	104,0	104,0	1.290	1.330	1.211,6	93,9	91,1	—	
— HOP	1.470	1.510	1.402,0	95,4	92,9	1.280	1.320	1.170,0	91,4	88,6	—	
— HOP storitve	—	—	184,9	—	—	—	—	—	—	—	—	
— rondeste	—	—	24,2	—	—	—	—	24,3	—	—	—	
— rondeste storitve	40	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
— diski storitve	90	60	45,2	50,2	75,3	—	—	—	—	—	—	
— deli za cest. ograjo	50	50	60,3	120,6	120,6	10	10	17,3	173,0	173,0	—	
SKLADIŠČE 38	170	170	—	—	—	170	170	—	—	—	—	
VRATNI PODBOJI	175	175	213,6	122,1	122,1	175	175	213,6	122,1	122,1	—	
JEKLOVLEK	1.950	1.950	1.976,3	101,4	101,4	1.950	1.950	1.976,3	101,4	101,4	—	
ELEKTRODE	2.170	2.170	2.386,9	110,0	110,0	2.170	2.170	2.386,1	110,0	110,0	—	
— elektr. + varil. žica	1.800	1.800	1.735,5	96,4	96,4	1.800	1.800	1.735,5	96,4	96,4	—	
— varil. žica storitve	—	—	0,7	—	—	—	—	—	—	—	—	
— varil. prašek	70	70	46,7	66,7	66,7	70	70	46,7	66,7	66,7	—	
— suha elektr. masa	100	100	79,2	79,2	79,2	100	100	79,2	79,2	79,2	—	
— ognjevarilni mat.	200	200	524,0	262,0	262,0	200	200	524,0	262,0	262,0	—	
ŽEBLJARNA	1.050	1.050	1.004,7	95,7	95,7	1.050	1.050	1.004,7	95,7	95,7	—	
ŽELEZARNA	135.488	129.038	124.029,9	91,5	96,1	37.968	33.788	34.504,0	90,9	102,1	—	
ELEKTRODE ZAGREB	—	—	—	—	—	250	250	385,2	154,1	154,1	—	
SKUPAJ	—	—	—	—	—	38.218	34.038	34.889,2	91,3	102,5	—	

PRIPOMBA: Podatki so operativni, zaradi zakasnitve strojnega obračuna proizvodnje.

PRODAJA V MARCU BOLJŠA KOT V PREDHODNEM MESECU

(Nadaljevanje s 1. strani)

poprečna prodajna cena za 9 tisoč 785 din/t ali 59,1 % višja kot marca lani.

Gledano po TOZD indeksu dosega prodajnih količin v marcu kaže, da se težave s pomanjkanjem vložka niso zmanjšale, zato posamezne TOZD niso mogle doseči planirane skupne in gotove proizvodnje, posledica nedoseganja le-te pa je tudi zaostajanje prodaje za planiranimi rezultati.

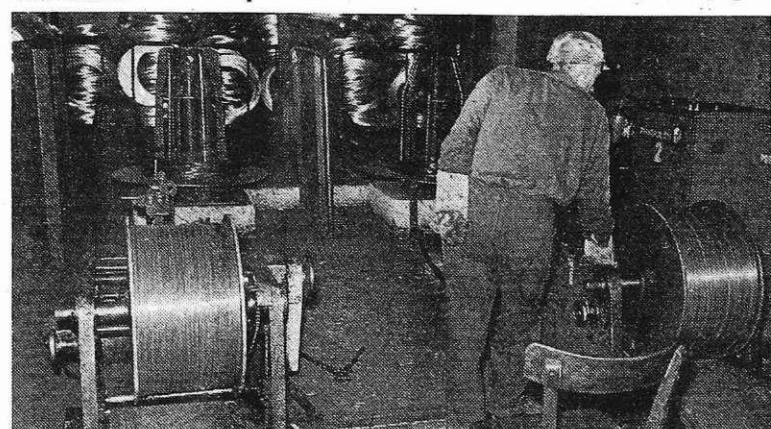
V marcu je bil največji relativni zaostanek v TOZD Valjarna žice in profilov, kjer je znašal 27,9 %. 76,8 % je bila dosežena prodaja v TOZD Livarna, za 10,7 % je zaostala prodaja v TOZD Valjarna debele pločevine, zaostanek v TOZD Valjarna bluming-štel je znašal 385 ton ali 5,3 %, prodaja v TOZD Hladna valjarna Bela je zaostala za 788 ton ali 9,9 %, za 2,3 % je bila nižja prodaja v TOZD Hladna valjarna Jesenice, za 3,4 % pa v TOZD Profilarna. Zaostanek v količini prodaje je v TOZD Željalna znašal 5,8 %. Največji pa je bil zaostanek pri prodaji cestne ograje, saj smo jo od planiranih 170 ton prodali le tri tone. Večja od plana je bila prodaja v TOZD Žičarna in sicer za 4 %, v TOZD Jelovlek za 1,4 %, za 12,7 % je bila višja prodaja v TOZD Elektrode in za 20,1 % v TOZD Vratni podboji.

Primerjava poprečnih doseženih prodajnih cen v marcu s planiranimi po TOZD pokaže, da je do največjega presegeganja prišlo v TOZD Željalna, kjer je bila prodajna cena kar za 28,6 % višja od planirane. Za 7,1 % več kot smo planirali, so za tona prodanih izdelkov iztržili v TOZD Livarna, za 6,2 % v TOZD Valjarna debele pločevine ter za 8,9 % v TOZD Valjarna žice in profilov. Poprečna prodajna cena je presegla planirano tudi v TOZD Hladna valjarna Jesenice, Žičarna in Profilarna, medtem, ko je bila prodajna ce-

na v TOZD Vratni podboji na planirani višini tako, da je zaostanek v prodajni ceni nastal le v TOZD Hladna valjarna Bela, Jelovlek in Elektrode. Ugodne prodajne cene so vplivale na vrednostno realizacijo tako, da je ta za 3,1 % boljša od količinskih rezultatov prodaje.

Kumulativni podatki kažejo, da smo v prvem četrtletju letošnjega leta s prodajo 99.400 ton izdelkov osnovne dejavnosti in s poprečno prodajno ceno 26.041 din/t dosegli 2.588,4 mio din osnovne realizacije, ki se je z realizacijo storitvenih TOZD in ostalo realizacijo povečala za 61,4 mio din. Količinsko smo za planiranimi rezultati zaostali za 9,1 %, vrednostno pa le za 4,9 %, saj je bila poprečna dosežena prodajna cena za 4,5 % višja kot je predvideval gospodarski načrt. Rezultati doseženi v marcu so pozitivno vplivali tako na količinsko kot na vrednostno kumulativno doseganje plana.

Tri TOZD in sicer Žičarna, Vratni podboji in Jelovlek so v prvem četrtletju letošnjega leta presegle svoj količinski in vrednostni plan.

Previjalna linija v Žičarni

Ker pa so bile tudi poprečne dosežene prodajne cene v večini TOZD višje od planiranih, so planirano realizacijo presegle še TOZD Livarna za 1,1 %, Profilarna za 15,7 % in Željalna za 10,5 %. V ostalih TOZD je bila realizacija slabša od načrtovane, zaostanek pa se giblje med 26,8 % v TOZD Valjarna žice in profilov in 0,3 % v TOZD Valjarna bluming-štel.

Primerjava letošnjih rezultatov prodaje z rezultati doseženimi v lanskem prvem četrtletju pa kaže, da lanskeletnih količinskih rezultatov prodaje večina TOZD ni dosegla, izjema so le TOZD Valjarna bluming-štel, Vratni podboji in Jelovlek. Prav v vseh TOZD pa presegajo lanskeletno vrednostno realizacijo, saj je bila poprečna prodajna cena v letošnjih treh mesecih kar za 64,2 % višja kot v enakem obdobju lani, tako da je na nivoju Železarne realizacija v obdobju januar-marec 1981 za 45,3 % večja od realizacije v obdobju januar-marec 1980.

P. Z.

Po sklepu odbora za delovna razmerja TOZD Družbena prehrana z dne 13. 4. 1981 in v skladu s pravilnikom o delovnih razmerjih ponovno

objavljamo

prosta dela ozr. naloge
sobarica šifra 9206 D-2 4 ktg 1 oseba
Pogoji: 6. razredov osnovne šole
Kandidatke naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 15 dni po objavi na kadrovski sektor železarne Jesenice z oznako »za TOZD Družbena prehrana«.
Posebne prijavnice dobite pri kadroviku ali v sprejemni pisarni kadrovskega sektorja.

Po sklepu odbora za delovna razmerja TOZD Družbena prehrana z dne 13. 4. 1981 dajemo ponovno

OBJAVO

za opravljanje del in nalog za določen čas od 5. 6. do 25. 9. 1981 v počitniškem domu Biograd n/m

glavni kuhar 1 oseba
POGOJI:
dokončana gostinska šola - smer kuharstvo ali nekaj let ustreznih izkušenj v kuhinji.
Za opravljanje objavljenih delovnih nalog se lahko prijavijo tudi kandidati iz rednega delovnega razmerja v TOZD železarne Jesenice. Stanovanje in hrana je brezplačna. Kandidatom pripada osebni dohodek v skladu z določili samoupravnih aktov.
Prijave pošljite v 15 dneh po objavi na kadrovski sektor.

Po sklepu delavskega sveta temeljne organizacije ter na osnovi določil statuta temeljne organizacije Jeklarna, razpisna komisija temeljne organizacije Jeklarna, v delovni organizaciji SZ - ŽELEZARNA Jesenice, Jesenice z o.s.o.o., 64270 Jesenice, Cesta železarjev 8

RAZPISUJE

prosta dela in naloge

vodja TOZD Jeklarna Jesenice, Jesenice

Poleg splošnih pogojev, predpisanih z zakonom, morajo kandidati za opravljanje navedenih del in nalog izpolnjevati še naslednje pogoje:
- da imajo visoko šolsko izobrazbo in pet let uspešnega dela v industriji
- da imajo moralno-politične in etične kvalitete ter aktiven odnos do razvijanja samoupravnih odnosov.

Mandat izbranega kandidata bo trajal štiri leta.
Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev (diploma, opravljanje dosedanjih del in nalog, delovni dobi) v zaprti ovojnici z oznako »za razpisno komisijo TO Jeklarna«, v roku 15 dni po objavi oziroma do vključno 2. 5. 1981 na naslov: »Kadrovski sektor, Železarna Jesenice, 64270 Jesenice, C. železarjev 8.

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA PRODAJE V MARCU 1981

TOZD	IZVRŠITEV MAREC 1980			PLAN MAREC 1981			IZVRŠITEV MAREC 1981			INDEKSI					
	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Kol. 8/2	Cena 9/3	Vred. 10/4	Kol. 8/5	Cena 9/6	Vred. 10/7
Livarna	107.5	36.253	3.895.710	60	36.000	2.160.000	46.1	38.555	1.777.394	42.9	106.3	45.6	76.8	107.1	82.3
Valj. bluming-štel	5.482.0	16.989	93.133.305	7.270	24.385	177.278.950	6.884.6	25.906	178.353.264	125.6	152.5	191.5	94.7	106.2	100.6
- bluming	506.2	15.134	7.660.418	270	16.123	4.353.210	820.8	21.247	17.440.719	162.1	140.4	227.7	304.0	131.8	400.6
- štel	4.975.8	17.178	85.472.887	7.000	24.704	172.925.740	6.063.8	26.537	160.912.545	121.9	154.5	188.3	86.6	107.4	93.1
Valj. žice in profilov	2.272.3	10.469	23.789.067	2.740	14.296	39.171.780	1.976.6	15.566	30.766.525	87.0	148.7	129.3	72.1	108.9	78.5
Valj. debele pločevine	7.615.6	14.406	109.707.898	6.600	24.066	158.838.060	5.896.5	25.040	147.646.586	77.4	173.8	134.6	89.3	104.0	93.0
Hlad. valjarna Bela	9.341.5	15.576	145.502.290	7.950	27.301	217.040.452	7.161.7	26.697	191.193.194	76.7	171.4	131.4	90.1	97.8	88.1
Hlad. valjarna Jesenice	2.571.0	17.843	45.875.157	2.420	25.154	60.872.600	2.363.4	25.453	60.157.827	91.9	142.6	131.1	97.7	101.2	98.8
Žičarna	4.711.2	18.172	85.610.748	3.820	27.612	105.476.100	3.973.8	30.801	122.397.231	84.3	169.5	143.0	104.0	111.5	116.0
Profilarna	2.005.5	14.443	28.966.529	1.290	19.138	24.688.310	1.246.4	21.404	26.678.819	62.1	148.2	92.1	96.6	111.8	108.1
- HOP	1.873.4	13.593	25.465.322	1.280	19.094	24.440.690	1.216.3	20.406	24.820.582	64.9	150.1	97.5	95.0	127.8	101.6
- ronđele	16.5	35.898	592.781	-	-	-	16.7	77.783	1.299.293	101.2	216.7	219.2	-	-	-
- stebrič in distančn.	30.4	11.089	337.393	10	24.762	247.620	13.4	41.659	558.944	44.1	375.7	165.7	134.0	168.2	225.7
- diski	85.2	30.179	2.571.033	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skladišče 38	89.5	24.139	2.161.619	170	36.889	6.271.130	3.0	68.469	203.490	3.4	283.6	9.4	1.8	185.6	3.2
Vratni podboji	114.2	34.210	3.905.360	175	45.833	8.020.775	210.1	45.964	9.653.888	184.0	134.4	247.2	120.1	100.3	120.4
Jelovlek	1.709.0	26.118	44.635.865	1.940	37.040	71.858.170	1.967.3	36.199	71.214.436	115.1	138.6	159.5	101.4	97.7	99.1
Elektrode	1.962.3	18.824	36.938.626	2.220	24.458	54.295.979	2.500.9	20.025	50.079.035	127.4	106.4	135.6	112.7	81.9	92.2
- elektrode, var. žica, masa, Emona Zgb.	1.730.4	20.798	35.988.478	2.150	24.780	53.276.259	2.146.3	22.870	49.083.430	124.0	110.0	136.4	99.8	92.3	92.1
- prašek	67.3	11.754	790.797	70	14.567	1.019.720	43.6	15.968	696.220	64.8	135.9	88.0	62.3	109.6	68.3
- šamotna masa	164.6	968	159.351	-	-	-	311.0	963	299.385	188.9	99.5	187.9	-	-	-
Željalna	1.178.0	10.158	11.966.064	1.040	12.038	12.520.000	979.3	15.483	15.163.772	83.1	152.4	126.7	94.2	128.6	121.1
OSNOVNA REALIZACIJA	39.159.6	(16.244)	636.088.238	37.695	(24.897)	938.492.306	35.209.7	(25.711)	905.285.461	89.9	158.3	142.3	93.4	103.3	96.5
Realizac. storitvenih TOZD	-	-	3.336.592	-	-	5.327.307	-	-	7.380.769	-	-	221.2	-	-	138.5
Ostala realiz. vključ. DP	-	-	8.856.044	-	-	20.759.127	-	-	14.744.595	-	-	166.5	-	-	71.0
SK. ZUN. REALIZ.	39.159.6	(16.555)	648.280.874	37.695	(25.589)	964.578.740	35.209.7	(26.340)	927.410.825	89.9	159.1	143.1	93.4	102.9	96.1

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA PRODAJE JANUAR - MAREC 1981

TOZD	IZVRŠITEV OD I - III 1980			PLAN OD I - III 1981			IZVRŠITEV OD I - III 1981			INDEKSI					
	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Kol. 8/2	Cena 9/3	Vred. 10/4	Kol. 8/5	Cena 9/6	Vred. 10/7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Livarna	170.2	34.380	5.849.883	170	36.000	6.120.000	165.5	37.394	6.189.761	97.2	108.8	105.8	97.4	103.9	101.1
Valj. bluming-štel	16.095.0	16.608	267.301.409	21.400	24.385	521.839.000	20.163.3	25.796	520.140.460	125.3	155.3	194.6	94.2	105.8	99.7
- bluming	1.460.6	13.742	20.071.138	1.000	16.123	16.123.000	1.722.7	23.053	39.714.850	117.9	167.8	197.9	172.3	143.0	246.3
- štel	14.634.4	16.894	247.230.271	20.400	24.790	505.716.000	18.440.6	26.053	480.425.610	126.0	154.2	194.3	90.4	105.1	95.0
Valj. žice in profilov	5.353.5	9.673	51.784.332	7.860	14.297	112.375.500	5.198.6	15.815	82.215.504	97.1	163.5	158.8	66.1	110.6	73.2
Valj. debele pločevine	23.552.2	13.986	329.390.144	18.900	24.069	454.898.310	18.084.9	24.599	444.864.845	76.8	175.9	135.1	95.7	102.2	97.8
Hlad. valjarna Bela	26.885.2	15.103	406.050.429	23.540	27.426	645.605.922	19.663.2	27.361	538.005.246	73.1	181.2	132.5	83.5	99.8	83.3
Hlad. valjarna Jesenice	7.547.7	17.089	128.983.065	6.850	25.154	172.304.820	6.669.0	25.424	169.554.718	88.4	148.8	131.5	97.2	101.0	98.4
Žičarna	12.637.3	18.493	233.705.710	10.620	27.613	293.248.740	10.658.4	31.416	334.849.333	84.3	169.9	143.3	100.4	113.8	114.2
Profilarna	5.449.9	14.945	81.448.617	4.080	19.136	78.074.740	4.068.5	22.194	90.297.415	74.7	148.5	110.9	99.7	116.0	115.7
- HOP	4.992.0	13.899	69.384.138	4.050	19.094	77.331.880	3.851.3	20.594	79.312.186	77.1	148.2	114.3	95.1	107.9	102.6
- ronđele	60.5	35.280	2.135.084	-	-	-	101.2	67.849	6.870.751	167.3	192.3	321.8	-	-	-
- stebrič in distančn.	166.7	16.169	2.695.606	30	24.762	742.860	116.0	35.476	4.114.478	69.6	219.4	152.6	386.7	143.3	553.9
- diski	230.7	31.363	7.487.018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skladišče 38	102.2	24.327	2.487.018	500	36.889	18.444.500	97.0	30.990	3.005.993	94.9	127.4	120.9	19.4	84.0	16.3
Vratni podboji	321.4	29.885	9.606.019	465	45.833	21.312.345	543.8	42.435	23.074.944	169.2	142.0	240.2	116.9	92.6	108.3
Jelovlek	5.335.9	25.916	138.282.824	5.550	37.070	205.742.750	5.698.4	36.627	208.714.977	106.8	141.3	150.9	102.7	98.8	101.4
Elektrode	5.695.8	16.641	94.782.333	6.330	24.686	156.260.290	5.487.9	23.076	126.638.791	96.3	138.7	133.6	86.7	93.5	81.0
- elektrode, var. žica, masa, Emona Zgb.	4.992.8	18.376	91.748.662	6.120	25.033	153.201.140	4.980.1	24.983	124.418.895	99.7	136.6	135.6	81.4	99.8	81.2
- prašek	232.3	11.418	2.652.192	210	14.567	3.059.150	105.8	16.499	1.744.925	45.5	144.5	65.8	50.4	113.3	57.0
- šamotna masa	470.7	811	381.479	-	-	-	402.0	1.181	474.971	85.4	145.6	124.5	-	-	-
Željarna	3.225.0	10.035	32.362.035	3.050	12.130	36.997.150	2.901.7	14.093	40.893.913	90.0	140.4	126.4	95.1	116.2	110.5
OSNOVNA REALIZACIJA	12.371.3	(15.859)	1.782.033.818	109.315	(24.912)	2.723.224.067	99.400.2	(26.041)	2.588.445.900	88,5	164,2	145,3	90,9	104,5	95,1
Realizac. storitvenih TOZD			10.186.562			17.463.496			17.764.252			174,4			101,7
Ostala realizac. vkjuč. DP			24.635.632			61.033.691			43.661.266			177,2			71,5
SK. ZUNANJA REALIZACIJA	12.371.3	(16.168)	1.816.856.012	109.315	(25.630)	2.801.721.254	99.400.2	(26.659)	2.649.871.418	88,5	164,9	145,8	90,9	104,0	94,6

INFORMACIJA O OBRAČUNU ZEMELJSKEGA PLINA

Petrol Ljubljana TOZD Zemeljski plin dnevno obračunava 65 porabnikov zemeljskega plina v Sloveniji, ki porabijo dnevno 2 milijona m³ tega tako pomembnega energetskega medija. 45 % celotne abavljene količine odkupi podjetje INA Zagreb. V železarni Jesenice znaša povprečni dnevni odzvem v lanskem letu 157.223 kub. m, v letošnjem letu pa znaša dnevno povprečje 173.710 kub. m. Trenutna abavna cena za železarno znaša 7,79 din za kub. m.

Marsikoga v železarni zanima, ako poteka obračun tega energetskega medija. Tudi nekatere strojne službe in vodje TOZD nimajo jasne slike o tem. Prišlo je celo do nekaterih nesporazumov in nesolasi v zvezi z obračunom. Zato smo e v RTA odločili za informacijo o obračunu, v kateri navajamo tudi problematiko, ki ta obračun spremlja.

Se prej pa nekaj podatkov o fizikalnih in osnovnih lastnostih zemeljskega plina.

Zemeljski plin je mešanica ogljikovodikov in internih plinov. V glavnem je osnovni plin metan, ostali pa o težji ogljikovodiki.

Privzeta osnovna sestava, ki je oločena s pogodbo med distributerem in izvoznikom in ki služi za računanje in izračune je naslednja:

plin	Privzeta sestava za izračune	Pogodbeni normativ sestave
metan	93,30	min 92
etan	3,30	max 6
opropan	0,70	max 2
utan	0,62	max 1
gljikov ioksid	2,08	max 1,5
ušik	0,00	max 2

Tej privzeti sestavi ustrezajo naslednje fizikalne lastnosti zemeljskega plina:

ostota
 $\rho_{ZP} = 0,7705 \text{ kg/m}^3$

relativna gostota
 $\rho_{ZP}/\rho_{ZR} = 0,5960$

Wobbejev indeks

$W_{sp} = 47844$
 $W_{zg} = 52840$

Molekularna masa

$M_{ZP} = 17,212 \text{ kg/kmol}$

Kalorična vrednost

$H_{zg} = 40796 \text{ kJ/m}^3$
 $H_{sp} = 36939 \text{ kJ/m}^3$

Meja eksplozivnosti

zrakom pri
 $v_{sp} = 5,192 \text{ vol } \%$

10°C in 1013,3 mbar

$v_{zg} = 14,133 \text{ vol } \%$

Dinamična viskoznost

$\eta_0 = 1,017 \times 10^{-6} \text{ kg/sm}$
 $\eta_{100} = 1,328 \times 10^{-6} \text{ kg/sm}$

utherlandova konstanta

$C_{ZP} = 180 \text{ K}$

osnovni podatki o zgorevanju za
azmernik zgorevanja $n = 1$

otreben kisik

$O_t = 2,057 \text{ m}^3/\text{m}^3$

otreben zrak

$Z_t = 9,790 \text{ m}^3/\text{m}^3$

lažni dimni plini

$D_{vl} = 10,802 \text{ m}^3/\text{m}^3$

uhi dimni plini

$D_{su} = 8,778 \text{ m}^3/\text{m}^3$

estava vlažnih dimnih plinov

$\text{CO}_2 = 1,015 \text{ m}^3/\text{m}^3$
 $\text{H}_2\text{O} = 1,997 \text{ m}^3/\text{m}^3$
 $\text{N}_2 = 7,791 \text{ m}^3/\text{m}^3$
 $\text{CO}_2 \text{ max} = 11,572 \text{ vol } \%$
 $\text{vCO}_2 = 9,392 \text{ vol } \%$
 $\text{vH}_2\text{O} = 18,483 \text{ vol } \%$
 $\text{vN}_2 = 72,125 \text{ vol } \%$

Obračun zemeljskega plina v železarni poteka tako, da je celotni merilni sistem podrejen metvi skupne porabe na vstopu v železarno, ki jo izvaja podjetje Petrol Ljubljana, TOZD Zemeljski in, ki ta energetski medij prodaja železarni. Preprosto bi lahko rekli, a mora železarna plačati dobavitelju toliko, kolikor pokaže njegova kupna meritev na glavni reducirni ostaji ob vstopu.

Trenutna slabost našega interega merilnega sistema je v tem, da našimi meritvami (skupnimi) ne oremo zajeti celotne dobavljene količine. Cevovod 10 bar (napajanje kladne) namreč zaenkrat nima rajene skupne meritve. Prav tako

pa merilci skupnih količin s katerimi razpolagamo, niso atestirani, zaradi česar v primeru odstopanj ne bi mogli uspešno zastopati svojih interesov navzven.

Za »kontrolno« dobavitelja in za svoje potrebe nam služi zelo razvejani interni merilni sistem posameznih merilnih mest in lastna obdelava merilnih rezultatov, ki nam zaenkrat zelo uspešno služi za dnevno kontrolo. Moramo reči, da doslej tudi ni bilo večjih odstopanj med seštevkom potrošnih mest in dobavljenimi količinami.

Dnevni obračun zemeljskega plina poteka tako, da porabo po posameznih potrošnih mestih seštejemo, pretvorimo na parametre dobavitelja in z ozirom na skupno meritev (Petrol) določimo dnevni korekturni faktor, s katerim množimo vsakega od potrošnih mest, ki uporabljajo zemeljski plin.

V slučaju prekoračenega pogodbenega odzema, oziroma v izrednih primerih, se v železarni poslužujemo mešalne postaje in uporabe TNP (butan-propan) in zemeljskega plina. V tem primeru potrošnike procentualno, glede na velikost porabe zemeljskega plina, bremenimo z butan-propanom (dodatno), ki je skupno izmerjena. V takem primeru je dnevni korekturni faktor pod 1 (potrošnike razbremenimo pri količini ZP).

Kot smo informirani, je železarna eden redkih potrošnikov, ki se lahko ponaša s tem, da ima kljub navedenim slabostim tako izpopolnjen lasten merilni sistem, da ne odstopa od dobaviteljevega, oziroma so razlike minimalne. Kljub temu pa imamo v internem merilnem sistemu še nekatere pomanjkljivosti, ki jih bomo skušali opisati:

Merilec, ki ga uporablja dobavitelj (»turbinski merilec pretoka«) ima najvišji razred natančnosti, ker ima vgrajen korektor temperature in tlaka. Meritve na potrošnih mestih v železarni so opremljene z merilnimi zaslonkami, toda brez teh korektorjev, kar pomeni, da vsako odstopanje temperature in pritiska merjenega medija od računskih podatkov (1,5 bar in 288 K) ruši razmerje in prispeva k spremembam dnevnega korekcijskega faktorja. Tako prihaja teoretično do največjih porušitev v zimskem obdobju zaradi temperaturnega odstopanja (odstopanja prikazuje diagram s tabelaričnim prikazom).

Časovni interval za obračun, ki ga uporablja dobavitelj (Petrol) je od osme do osme ure, interni interval za železarno pa je od šeste do šeste ure, kar tudi vnaša določene dnevne napake. V železarni bi zelo težko odstopili od svojega že ustaljenega načina obračunavanja, ki je vezan na menjavo dnin (podatke nam javljajo potrošna mesta).

Dne 31. maja 1979 so se spremenili metrološki pogoji za merila, ki korigirajo prostornino plina. Nove vrednosti za standardno stanje plina so: $P_s = 101325 \text{ Pa}$ ali $P_s = 1,01325 \text{ bar}$, $T_s = 288,15 \text{ K}$ ali $t_s = 15 \text{ stop. C}$. Dobavitelj (Petrol) ima svoj temperaturni korektor prilagojen novemu stanju, v železarni pa so vsi izračuni izdelani na stare metrološke pogoje za standardno stanje, ki so bili: $P_s = 101325 \text{ Pa}$ ali $P_s = 1,01325 \text{ bar}$ in $T_s = 273 \text{ K}$ ali $t_s = 0 \text{ stop. C}$ in novi sistem šele uvajamo. Pri preračunu na parametre dobavitelja se poslužujemo Gay-Lussacovega zakona za preračun idealnih plinskih mešanic. Zemeljski plin je tudi edini energetski medij v železarni, ki ga obračunavamo po novih pogojih in je tako tudi naveden v energetskem poročilu železarne. Pri toplotnih bilancah je zato potrebno upoštevati kalorično vrednost zemeljskega plina pri 15 stop. C.

Med subjektivne vzroke minimalnih odstopanj bi navedli korektno odčitavanje števecov za obračun po potrošnih mestih in odčitavanje števca dobavitelja, ki ga izvaja TOZD Energetika.

Odstopanja nadalje vnašajo pavšalni potrošniki, pri katerih meritve zaradi majhnih in nekontinuiranih porab niso ekonomsko upravičene (»sektorji«) – valjarna debele pločevine, »flemanje« – adjuštaža bluming, »gorilci za ustvarjanje toplotne zavese« – valjarna žice) in pa manjši potrošniki, ki tudi obstajajo, pa jih je zaradi izredno razvejanega sistema težko izmeriti in porabo določimo pavšalno na osnovi občasnih meritev.

Zelo važen faktor, ki vpliva na obračun, so nekontrolirani izpusti v

atmosfera (pri prekoračevanju statističnih tlakov), ki pri večini potrošnih mest niso zajeti v meritvah. V RTA intenzivno delamo na tem, da bi bili ti izpusti, ki so sicer neizbežni, kontrolirani.

V dnevnem korekturnem faktorju (»v približku«) so zapodane vse navedene pomanjkljivosti našega internega merilnega sistema, ki so zaenkrat sicer minimalne, vsi pa vemo, da je tudi merilec dobavitelja (Petrol) izpostavljen določenim ne- točnostim (izražene so v občasnem relativno visokem dnevnem korekturnem faktorju), ki pa bi jih lahko zasledili le z izpopolnitvami našega merilnega sistema (manjkajoči merilec in atestirani merilci, za kar je zadolžena TOZD Energetika in delovna skupnost SEO TKR NG).

Iz navedenega je razvidno, da je za dober obračun potrebna koordinacija vseh TOZD in služb v železarni.

Kot informacijo navajamo, da smo se v letošnjem letu pričeli dogovarjati o zajetu potrošnih mest zemeljskega plina v enoten sistem, ki naj bi olajšal distribucijo, prenos podatkov in poostiril nadzor nad trošenjem tega medija v cilju varčevanja z energijo. Sistem naj bi bil povezan preko terminalov z »mini« računalnikom in bi ga postopoma izpopolnjevali ter v perspektivi povezali z bazičnim elektronskim računskim centrom.

Kot dodatek prikazujemo diagram vpliva spremembe temperature na napako izmerjene količine.

Primer računske obdelave merjenih količin ZP:

$$Q_{ob} = Q_1 \cdot F_2 \quad (1)$$

$$Q_1 = Q_0 \cdot k_f \quad (2)$$

$$Q_0 = Q_{ob} \cdot k_f \quad (3)$$

$$F_1 = T_{nn}/T_{stn} \quad (4)$$

$$F_2 = Q_P / \sum_{i=1}^n Q_{li} \quad (5)$$

Pomen posameznih količin:

Q_{ob} = dnevna količina ZP, s katero je obremenjen potrošnik

Q_1 = na nove standardne pogoje preračunana celodnevna količina potrošnika (288,15 K, 1013,25 mbar)

Q_0 = korigirana količina zaradi odstopanja dejanske temperature od računске

Q_{ob} = izmerjena količina pri starih, z zakonom prepovedanih standardnih pogojih (273,15 K, 1013,25 mbar)

Q_P = skupna porabljena količina ZP v železarni, ki jo meri DO Petrol (288,15 K, 1013,25 mbar)

$\sum_{i=1}^n Q_{li}$ = seštevke porabe po posameznih potrošnih mestih

T_{nn} = nova veljavna temperatura za standardne pogoje plinov (288,15 K)

T_{stn} = stara neveljavna temperatura za standardne pogoje plinov (273,15 K)

F_1 = faktor za preračun količine iz starih na nove standardne pogoje

F_2 = faktor za izravnavo količin merjenih po posameznih potrošnih mestih z meritvijo DO Petrol

k_f = korekturni faktor zaradi odstopanja dejanske temp. ZP od računске

Porabljene količine (Q_0) posameznih potrošnih mest korigiramo s faktorjem k_f (3) in preračunamo na nove standardne pogoje (Q_1) z enačbama 2 in 4. Vsoto vseh preračunanih količin (Q_1) primerjamo z izmerjeno količino DO Petrol (Q_P) in dobimo F_2 (5). S tem faktorjem korigiramo Q_1 posameznih potrošnih mest in dobimo količino, s katero je bremenjeno posamezno potrošno mesto (1).

Primer:

$T_{dej} = 283 \text{ K}$

$T_{ref} = 288 \text{ K}$

$k_f = 1,0087$

$$F_1 = \frac{288,15 \text{ K}}{273,15 \text{ K}} = 1,0549148 \text{ (stalen) (4)}$$

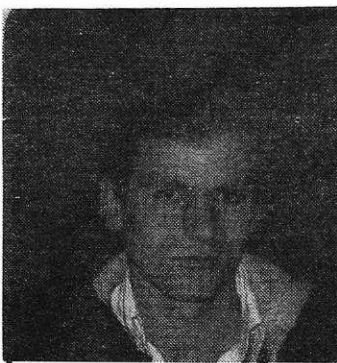
$$F_2 = \frac{36245}{36190} = 1,00152 \text{ (5)}$$

	Q_0	Q_0 (3)	Q_1 (2)	Q_{ob} (1)
Globinska I	10320	10410	10982	10998
Globinska II	11640	11741	12386	12405
Globinska III	12050	12155	12822	12842
	34010	34306	36190	36245

m.d.

Del udeležencev tečaja za žerjavovodje (Foto B. Blenkuš)

BAJRAMU BERISHA V SPOMIN

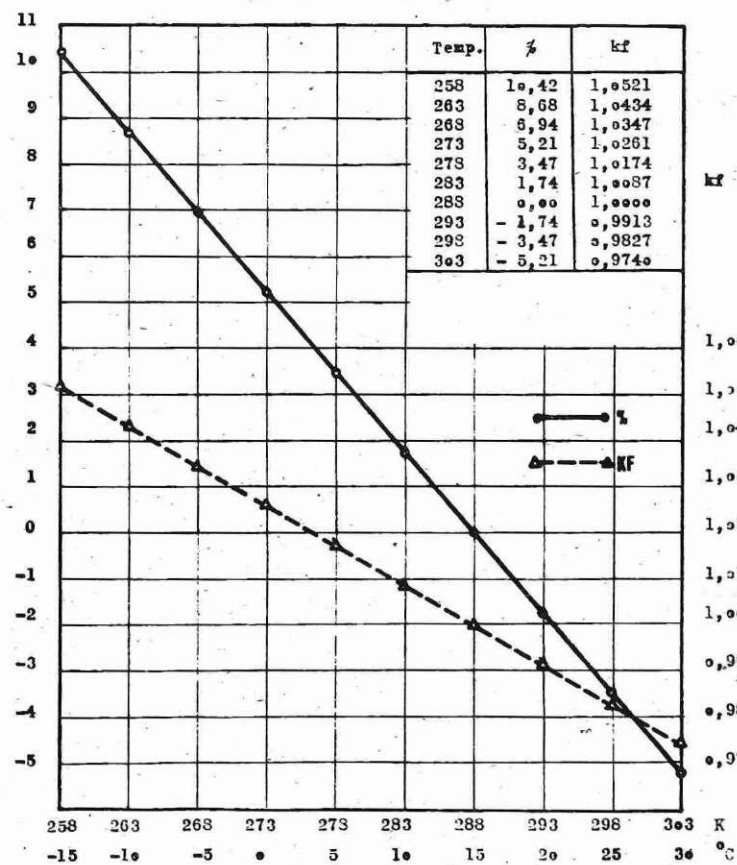
Daleč od rodne grude si je prišel služiti vsakdanji kruh, da bi si ustvaril boljše in lepše življenje. Rodil se je 25. marca 1960 v kraju Bellushe, mladost pa je preživel v Prizrenu.

Po odslužitvi vojaškega roka ga je življenjska pot pripeljala na Jesenice, kjer se je 30. januarja letos zaposlil v TOZD Hladna valjarna Jesenice, kot navijalec odpadkov. Že prve ocene pri testih so bile zanj zelo ugodne, pa tudi pozneje se je izkazal kot prizadeven in marljiv delavec. Izpit o usposobljenosti je opravil izvrstno, predvsem zaradi tega, ker je imel resnično veselje do dela in

voljo do življenja. S takim marljivim delom si je hotel ustvariti lepše življenje in svetlejšo prihodnost.

Vendar mu to ni bilo dano. Krivična usoda mu je prekrizala načrte in prekinila nit življenja. Stroj, ta mehanski pomočnik, ki je lahko človeku dobrotnik in zaveznik, je tokrat zahteval svojo žrtev. Krut in neusmiljen je bil stroj in je smrtno kaznoval neizkušnost. Žrtev je velika in nam bo ostala kot svetel spomin na lik marljivega delavca in dobrega tovariša.

Sodelavci TOZD Hladna valjarna Jesenice

ZVEZNA REPUBLIKA NEMCIJA

V zahodnonemškem pristanišču Emden ob Severnem morju, je v letošnjem aprilu pričela obratovati nova naprava za izdelavo železove gobe. V napravi, ki obratuje po postopku Midrex, bodo letos predvidoma izdelali 650.000 ton železove gobe medtem ko bodo polno zmogljivost 880.000 ton dosegli leta 1982. Za gradnjo naprave, katere lastnika sta nemška rudarska družba Sydvaranger in zahodnonemška železarska družba Korf-Stahl Ag, je bilo porabljenih okoli 442 milijona zahodnonemških mark.

Dopisujte v železarnjo

PROBLEMI IZDELAVE SUROVEGA JEKLA NA JESENICAH S STALIŠČA KADROV (2)

Danes nadaljujemo s prispevkom Bojana Erjavška o naslovni problematiki. V prvem sestavku, ki je bil objavljen v 14. številki Železarnja, 9. aprila, je avtor izpostavil temeljne instrumente kadrovske politike, glede na razpoložljive kadrovske vire naše železarnice. Danes pa nadaljuje:

MOTIVACIJA

Tretje področje – področje človekovih interesov, nagnjenj, stališč in hotenj – bomo skušali najprej opredeljevati z nekaterimi ugotovitvami o zadovoljstvu z delom. Zadovoljstvo z delom odraža čustvena nagnjenja posameznika do delovnih nalog, s katerimi je trenutno okupiran.

Odnose, ki so prikazani na sliki 1, lahko takole zaokrožimo: problemi, ki se pojavljajo na področju odnosov med sodelavci in nagrajevanja niso nič drugačni kot v naši širši okolici. Medtem, ko na področju vodenja in napredovanja prevladuje celo ugodnejša klima (verjetno vpliv skupinskega dela, ki združuje in povezuje, ne pa razdružuje (kot npr.: tekoči trakovi), pa tudi izobraževalnih akcij (vodenje in fluktuacije (napredovanje), pa delavci v TOZD Jeklarna zelo neugodno ocenjujejo svoje delovne naloge. Lahko torej rečemo, da so s svojim delom nezadovoljni, saj postavljajo v ospredje napetost, utrudljivost, zahtevnost, nevarnost, živčnost svojega dela – skratka delo postaja zaradi velikega naprežanja odbijajoče.

Vzroke teh stališč lahko iščemo v razmerah, ki so več ali manj znane: zastarela tehnologija, dotrajanost delovnih priprav in naprav, neurejenost notranjega transporta, utrujenost in zatrtost. Ti problemi so bili v posebnem poročilu že izpostavljeni, lahko pa jih še enkrat ponovimo:

- a – dotrajanost žerjavov in pomožnih nosilnih sredstev,
- b – podeliti v livni jami so poskodovani in nepospravljeni,
- c – transportne poti, pota in prehodi ter delovna površina so tako rekoč stalno nepospravljeni in zatrti,
- d – slaba tehnološko-organizacijska povezanost v samih oddelkih in med njimi.

Opisane razmere in iz njih izhajajoče nezadovoljstvo, pa se seveda neposredno odražajo:

- v visokem številu poškodb, ki že od 1976. leta stalno naraščajo,
- v precejšnjem deležu bolezenske odsotnosti in
- nevdržni fluktuaciji.

Razlike v zadovoljstvu z delom nastopajo tudi med oddelki (slika 2). Odnosi so skladni z opisanimi domnevami: večja tehnološka zaostanost pomeni tudi bolj negativna stališča do dela; tako se zadovoljstvo manjša preko vodstva in kontinuita do SM peči in livne jame SM peči, kjer se kažejo izredno kritična stališča do dela.

Posredno se kažejo težave v stališčih do dela tudi v kritičnih dogodkih. Tako nastopa v kategoriji odnos delavcev jeklarne do dela 13 negativnih in le štiri pozitivni dogodki. Posebno je zaskrbljujoče dejstvo, da razen v dveh primerih, neposredni vodje dela ne poznajo vzrokov nastanka takih dogodkov. Posledice teh dogodkov pa so:

- fizično obračunavanje med delavci,
- izliv žlindre v livno jamo,
- zaostajanje nekaterih del,
- delovodja nima ustreznih znamenjav za delavca na ključnih delovnih nalogah.

Skušajmo sedaj povedati še nekaj besed o motivaciji delavcev za delo. Pri tem pa se moramo zavedati, da je motivacija posledica medsebojnega vpliva tako posameznih kot tudi situacijskih dejavnikov.

V izvečkih iz raziskave bomo prikazali tiste cilje, ki jim delavci pripisujejo največjo pomembnost, nadalje ocene delavcev, kako dobro in slabo delo vplivata na doseganje posameznih ciljev – glej tabelo 3.

S tem v zvezi le nekaj zanimivih dejstev:

a – delavcem so najbolj pomembni cilji, ki se nanašajo na uveljavljanje v skupini in težnje po lastnem razvoju, šele na sedmo mesto so postavili osebne dohodeke. Za naše razmišljanje je najbrž pomembna ugotovitev, da jim je obveščenost celo bolj pomembna kot nekateri aspekti napredovanja in nagrajevanja;

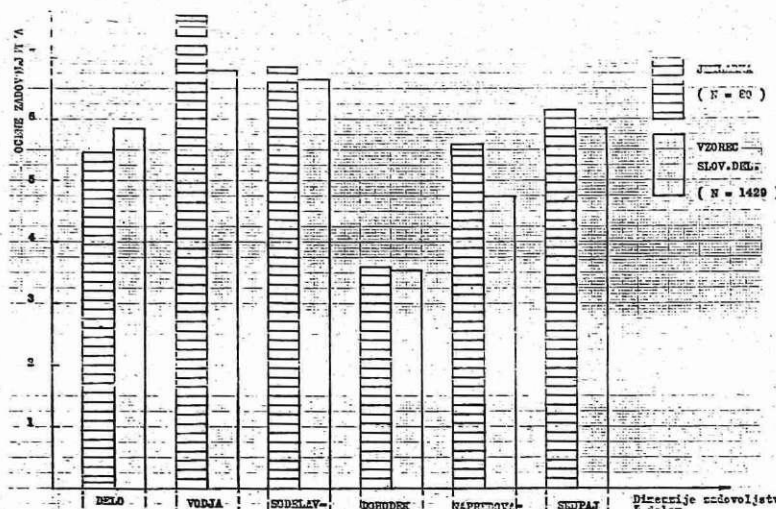
b – Ugodna je ugotovitev, da je z dobrim delom možno dosegati tiste cilje, ki so delavcem najpomembnejši;

c – V primeru slabega dela so delavci zlasti prikrajšani na področju nagrajevanja (osebni dohodki, priznanja) in upoštevanja njihovih predlogov na različnih področjih;

d – V zadnji koloni so prikazani tisti cilji, ki jih v dani situaciji lahko označimo kot motivatorje, saj potencialno ustvarjajo zadovoljstvo, v zelo majhni meri pa izvirajo iz nezadovoljstva. Na žalost pa moramo zaključiti, da kar pet omenjenih ciljev karakterizira naslednja logika: če delam dobro se mi jih mora zagotoviti, če delam slabo se v teh pogledih ne pustim prikrajšati. Zanimivo je, da je med njimi en sam manj pomemben izid, kar pomeni, da bi ob morebitnih poskusih vplivanja na te izide doživeli precejšnje odpore. Struktura pomembnih ciljev in logika motivatorjev nakazuje, da v jeklarni prevladujejo določene posebnosti, ki jim moramo posvetiti nekaj več pozornosti.

Bojan ERJAVŠEK

(SE NADALJUJE!)

Slika 1: Zadovoljstvo z delom po dimenzijah

S SKUPŠČINE KLUBA SAMOUPRAVLJALCEV

Za četrtek, 9. aprila, je bila ponovno sklicana šesta seja skupščine kluba samoupravljalcev, kajti ob prvem sklicu, 31. marca, je bilo premalo delegatov, da bi bili sklepni. Ob drugem sklicu je bilo delegatov sicer več, 32, kar je za sklepčnost zadostovalo, dvotretjinske večine pa še zmeraj ni bilo.

Seja skupščine kluba samoupravljalcev je bila sklicana ob 18. uri in zaključena okoli 20. ure, po zaslugi delovne predsednice, ki je učinkovito vodila razpravo in usklajevanje. Obsežen dnevni red je obsegal deset točk, in ker je od priprav na odpadlo sejo skupščine, o čemer smo poročali, preteklo že več tednov, ga obnovimo. Pozdravu, volitvi organov skupščine in ugotavljanju sklepčnosti je sledilo:

- poročilo izvršnega odbora o delovanju kluba samoupravljalcev v letu 1980;
- poročilo o finančnem poslovanju kluba samoupravljalcev v letu 1980;
- poročilo odbora za samoupravni nadzor;
- poročilo o postopku sprejemanja in poteka razprave o osnutku samoupravnega sporazuma o temeljnih plana kluba samoupravljalcev za obdobje 1981–1985;
- razglasitev predloga samoupravnega sporazuma o temeljnih plana kluba samoupravljalcev za obdobje 1981–1985;
- predlog načrta dejavnosti in sklepa o finančnem načrtu kluba samoupravljalcev Jesenice za leto 1981.
- a) predlog načrta dejavnosti kluba samoupravljalcev Jesenice za leto 1981 s prilogami:
- razdelilnik prispevka na podlagi svobodne menjave dela,

– seznam članov kluba samoupravljalcev, ki v letu 1981 plačajo kolektivno članarino,
- programska usmeritev kluba samoupravljalcev v letu 1981;
- b) predlog sklepa o finančnem načrtu kluba samoupravljalcev za leto 1981;
- priprave in naloge kluba samoupravljalcev Jesenice glede na tretji kongres samoupravljalcev Jugoslavije.

Splošna značilnost seje skupščine je, da ni bilo velike razprave na delegatski strani, tudi konference delegacij niso imele veliko pripomb, z izjemo konference delegacij železarnice Jesenice in samoupravnih interesnih skupnosti. Tudi naslednji povzetki so rezultat zapiskov, narejenih ob razpravi, tako da ne dajejo popolne slike. Članice kluba samoupravljalcev bodo seveda dobile zapisnik o seji skupščine, vendar ta obdelava zahteva več časa. Druga značilnost seje skupščine je, da je bila večina razprav in sklepov soglasno sprejeta (občasno kdo proti ali vzdržan) in da je bilo delo kluba v lanskem letu ugodno ocenjeno. Kljub temu je prišlo v razpravi do nasprotujočih si stališč, zlasti ob pregledu lanskega finančnega poslovanja. Ker je šlo po mnenju delegatov iz Železarnice za nestabilizacijsko obnašanje, saj so bili glede na plan nekateri indeksi zelo visoki, prikazujemo odhodek v celoti (povzeto po gradivu za skupščino):

ODELKI	ZADOVOLJSTVO Z DELOM
VODSTVO	
STARO ŽELEZO	
TONOVNO GOSPODAR.	
KONTILIV	
ELEKTRO PEČI	
LIV. JAMA EL. PEČ	
S M PEČI	
LIV. JAMA SM PEČI	
JEKLARNA	

Slika 2: Zadovoljstvo z delom po oddelkih

II. Odhodki:	Plan 1980	Izvršitev 1980	Indeks
6. Pisarniški material	6.000,00	7.467,10	124,5
7. Voda, elektrika, telefon	7.698,00	6.231,40	80,9
8. Časopisi in druga publik.	35.000,00	24.100,70	68,9
9. Poštnina	4.000,00	3.127,00	78,2
10. Najem. prostor. s kurjavo in čiščenjem	16.000,00	14.296,15	89,4
11. Najem. prost. DPO	9.600,00	15.005,00	156,3
12. Odpis drob. invent. (nabava)	500,00	586,50	117,2
13. Razmnož. drugih	17.000,00	21.734,70	127,8
14. DU – izobraž. storitve	142.000,00	109.726,70	77,3
15. Prevozi, kilometrina (VA)	802,00	1.687,00	210,3
16. Provizija SDK	500,00	718,30	143,6
17. Drugi mat. stroš.	6.000,00	3.695,05	61,6
18. Nadomestilo udelež. semin.	100.000,00	94.368,50	94,4
19. Zavarovalna premija	120,00	—	—
	345.220,00	302.751,10	87,7

Celotni odhodki so bili torej realizirani 87,7-odstotno, če pa si ogledamo skupno vsoto prekoračenih postavk, ta znaša 10.329,50 dinarjev, razlika med planiranimi in dejanskimi odhodki pa 43.468,90 dinarjev. Ali kot se je slikovito izrazil eden od delegatov, ta skupna vsota zadostuje komaj za eno obleko. Pregled preseženih postavk pa pokaže, da se je povečala najemnina za prostor, za oblike družbenopolitičnega izobraževanja, kar lahko zagovarjamo z večjim številom izobraževalnih oblik (iz poročila izvršnega odbora se vidi, da je bilo lani največ izobraževalnih oblik in največ udeležencev v triletnem delu kluba), zvišale so se tudi najemnine.

Minimalna je prekoračitev pri odpisu drobnega inventarja, tudi prevozi in kilometrine, ki se ponašajo z indeksom 210, pokažejo prekoračitev za devetsto dinarjev. Kako smo jih lani planirali pa vemo – v višini prejšnjega leta. Tudi pri proviziji SDK je prekoračeni znesek 218 dinarjev, kar res ni veliko. Prekoračitev pri razmnoževanju pa je povzročila izdaja biltena. Res je, da ti zneski niso taki, da bi bilo lahko klubu samoupravljalcev očitano nestabilizacijsko ravnanje. Kljub uspešnemu delu v lanskem letu je bilo ravnanje s sredstvi kluba izredno gospodarno in so taki očitki zgolj dlakocestvo, kot smo slišali v razpravi.

Bolj ustrezno je bilo delegatsko mnenje, da v samoupravnem sporazumu o ustanovitvi kluba samoupravljalcev ni nikjer zapisano, da se sredstva, ki v predhodnem letu ostanejo, prenesejo v naslednje leto. Vsako leto so namreč o tem delegati sklepali na sejah skupščine in tak prenos potrdili, tako tudi letos. Verjetno pa bo o tem treba dokončno odločiti na eni od prihodnjih sej skupščine: ali gre za prenos ali za zmanjšanje akontacije članic za ustrezno vsoto.

Ob pregledu obveznosti članice kluba samoupravljalcev so ugotovili, da nekatere članice še niso poravnale članarine in prispevka, sprejet pa je bil sklep, da se odpišejo vse obveznosti za lansko leto Lesnogalanterijskega obrata.

Pri poročilu o sprejemanju samoupravnega sporazuma o temeljnih plana kluba samoupravljalcev za obdobje 1981–1985 so imeli delegati železarnice Jesenice pripombo, da so sredstva s skladov skupne porabe že porazdeljena. Kaže, da je šla razprava o osnutku samoupravnega spo-

razuma mimo delegatov, prav tako pa poročilo o sprejemanju, saj je šlo za osnovni nesporazum pri pridobivanju sredstev za delovanje kluba samoupravljalcev. Ta gredo iz materialnih sredstev, kot smo že pred tedni lahko brali v Železarnji.

Samoupravni sporazum o temeljnih plana je bil torej sprejet in tako postavljena osnova za nadaljnje delo kluba samoupravljalcev.

Posebni pripomb na predlog programa ni bilo, delegacija SIS je predlagala dopolnitve, vendar bodo poslali pisni predlog ob tem, da sem poudarila, kakšne težave imamo pri izobraževanju; ni bilo odziva, čeprav sodim, da to zadeva tudi delegate skupščine.

Po obširni informaciji o pripravi na tretji kongres samoupravljalcev Jugoslavije se je predsednik občinskega sveta zveze sindikatov Branko Iskra ustavil tudi ob slabših rezultatih družbenopolitičnega izobraževanja in usposabljanja samoupravljalcev in poudarila, da imajo obveznosti za povezavo s klubom, samoupravljalcev člani osnovnih organizacij sindikata in člani osnovnih organizacij zveze komunistov, zadolženi za idejnopolično usposabljanje. Predlog bomo upoštevali na razgovorih za okroglo mizo, namenjenih prav problematiki o vzdrževanju in usposabljanju samoupravljalcev. Tudi predlog, da bi TOZD na ustrezen način obravnavali po končani izmeni teme družbenopolitičnega in družbenoeconomskega področja, bomo obravnavali in upoštevali.

Med delegatskimi vprašanji je ponovno krajevna skupnost Zirovnica predlagala, naj bi bila krajevna skupnost oproščena članarine. Dobili bodo pisni odgovor.

Sklepe, predlagane v obrazložitvi dnevnega reda, so delegati sprejeli. Zadevajo pa, kot je iz dnevnega reda razvidno, organizacijska in statusna vprašanja. Finančni načrt, ki ga bo potrebno še sestaviti na podlagi sprejetih sklepov skupščine, bo predmet posebne obravnave. Samoupravni sporazum o temeljnih plana pa bodo po razglasitvi podpisali pooblaščen predstavniki članice kluba samoupravljalcev.

Marjetka Vrhunc-Mulej

TABELA 3: Stališča delavcev v zvezi s posameznimi motivacijskimi cilji (v tabeli so prikazani rangi)

POMEMBNOST	DOBRO DELO	SLABO DELO	MOTIVATORJI
- prijateljski odnosi s sodelavci	- prijateljski odnosi s sodelavci	- pravično plačilo za vloženi trud	- zadovoljstvo z delom
- veselje do dela	- velik ugled pri sodelavcih	- zadovoljstvo z delom	- prijateljski odnosi s sodelavci
- velik ugled pri sodelavcih	- zadovoljstvo z delom	- visok osebni dohodek	- velik ugled pri sodelavcih
- informiranost o dogajanju v TOZD	- veselje do dela	- priznanje za delo s strani vodja	- svobodno odločanje o načinu dela
- možnosti za napredovanje	- informiranost o dogajanju v TOZD	- upoštevanje stališč pri samoupravljanju	- možnosti za zaposlitev drugje
- zadovoljstvo z delom	- visok osebni dohodek	- upoštevanje predlogov v zvezi z delom	- veselje do dela
- visok osebni dohodek	- možnosti za napredovanje	- upoštevanje predlogov za izboljšanje delovnih pogojev	- informiranost o dogajanju v TOZD

Prvi godec: »Ce so pa tolovaji, kar pobrišimo, da ne bomo hodili po sodnji.« Drugi godec: »Ostanimo! Sodček še ni prazen!« — Tat: »Le privoščite si ga, za vas ni nobene nevarnosti.« Ali zate je? ga popri-me brezdomec, a tat se izmotava: »Kako naj rečem? Je in ni. Hren mi v jezi lahko kaj skuha. No sonce mi tudi ne diši, preveč bi me ščemelo v obeh.«

Tako se že zdani, da mora vsak čas pokukati sonce izza hriba. Godci so se spravili k sodčku in pijejo. Tat odhaja na levo, brezdomec pa ga malo zadrži in se že pomenkuje. »Zašel si na čudna pota. Ali je treba?« mu govori. — »Seveda, če nočem biti prezgodaj zveličan. Mar naj delam? Z delom se nihče ni obogatel, pokopal se je pa že marsikdo. Jaz sem se izuril v politiki na pet prstov.« — »Kaj ti to pomaga! Resnične vrednosti so za desetimi zapahi.« — »Priznam: pogosto navram na prazno,« pravi tat, a se takoj nato udari po ustih: »Molči, Bratec!«

Lahko si skuhaš ričet!« — »Ne boj se! Po moji zaslugi te ne bodo zašli,« ga zagotavlja brezdomec. — »Upam, da po moji tudi ne!« vzdikne tat in popiha stran.

V farni cerkvi zvoni jutranjico. GODCI pijejo. BREZDOMECE zapre mrtvašnico, iz katere vodi MIRKO MAJO proti desni.

»Maja, ne visi tako na njem. Novemu življenju bo treba pogledati v oči,« ji govori. — »To noč smo dobro naleteli,« se hvali prvi godec, a drugi modruje: Nekdo je moral v smrt, da si lahko uboge pare kaj privoščimo. Po navadi je narobe!« — »Zakaj zvoni?« sprašuje Maja Mirka. — »Jutri imamo! Obeta se nam lep dan.« — »Zame pač ne. To noč sem plačala za svojo dosedanjno predrznost. Pri drugih sem se zabavala, Henrik je vzel zares. O, ko bi se dalo popraviti!« — »Lahko še zaživiš drugače!« — »Kako?« — »Ti bi rada enostavnih receptov, teh pa ni. Se zase si nisem na jasnem. Kdo ve, kaj so naredili s Sonjo?« Naj bo karkoli, iz vsake teme se je treba prebiti na sonce!«

BREZDOMECE se pridruži GODCEM. Z leve prihitijo k MIRKU in MAJI razburjena HIŠNA a slišati je tudi SONJO, ki joče in pride kmalu za hišno.

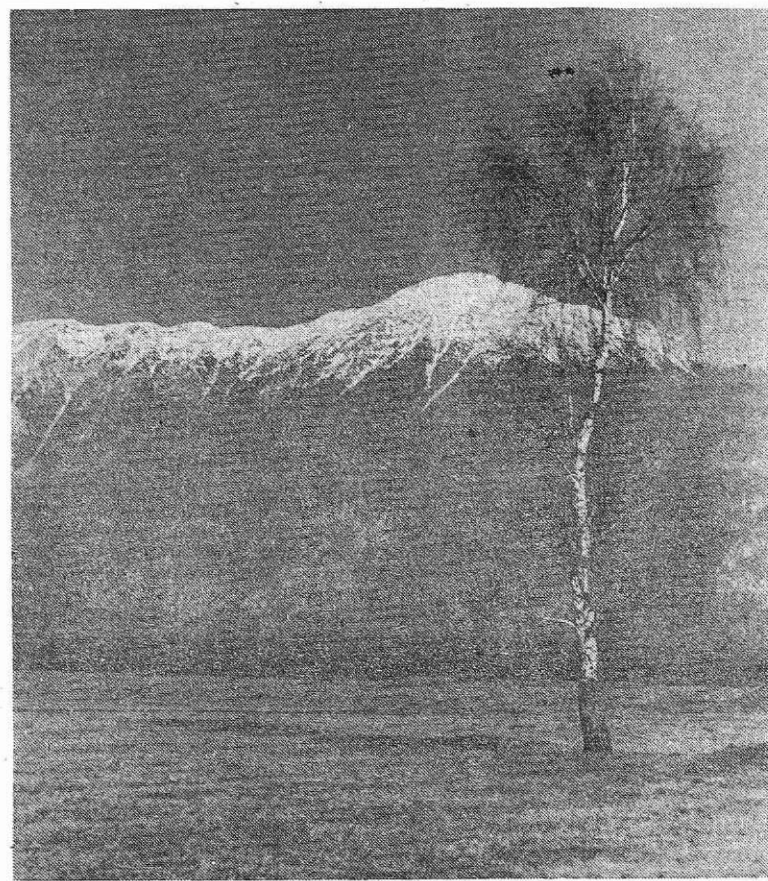
»Za božjo voljo, kje se vlačiš? Glej, vse je iz sebe!« napade hišna študenta. — »Kaj se je zgodilo?« — »Ne sprašuj tako neumno! Veš, če bi meni Feliks kaj podobnega zaigral, ga do krvi izpraskam,« grozi hišna in zajoče: »Kdo ve, če bova še lahko skupaj.« — Mirko je pa ne poslušal, brž pohiti k Sonji in jo pripelje bliže.

»Kam naj zapišem,« sprašuje, »da sva spet skupaj? Zakaj jočeš? Ti ne veš, kako sem te vesel! Tako me je že skrbelo. A hišna se oglasi: »Joj, hinaščine! Od nje si na prvi klic popihal k drugi ženski, zdaj se ji pa kar upričo one spet priljubljuje.« — »Lojzka! Če si prišla sem zaradi svoje, se kar poberi!« jo ustavi študent, a ona ne odjenja: »Nič se ne petelini! Pri Knezovih si se pogostil kakor prost, gospa je pa mene prijemala.« — »Samo, da ni hujšega!« meni Mirko, hišna pa pripoveduje: »Sonjo sem ti komaj rešila. Stara dva sta jo neusmiljeno pestila, ti si jo spravil čisto iz sebe, pa je do kraja obupala.« — »Zaradi mene,« pojasni Maja, »je bila vsaka

grenka misel odveč. Upam, da ni greh, če sem v svoji najtežji uri poiskala edinega znanca.« — »Sonja, njej se zahvali,« pripomni Mirko, »da med naju niso postavili pregrad. Veliko sva ji dolžna.«

»Tisti, ki vam je res mešal štrene, ni več nevaren,« se vmeša brezdomec, da bi nehali govoriti o tem. Dekle pa še zmeraj ne zine besede. — »Sonja, zakaj molčiš? Ali nam ne verjameš?« jo toplo upraša Mirko. — »Lojzka je zaradi naju ob kruhu,« pove Sonja, hišna pa razlaga podrobnosti: »Spodili so me, ker vama dajem potuho in svojo sobo, ker se potepam in je hiša brez varuha. Zato pa še ne pojdem v vodo.« — »Jaz prav tako ne!« zatrdi Sonja. »Poprej sem že mislila na to, Zdaj grem pa lahko s tabo, Mirko! V svet, kakor sva govorila! Tudi mene so spodili.« — S tem ga opozori na njegovo govorjenje zvečer, ko je trdil, da more samo tedaj v svet, če jo doma spode. — »Ali imaš priče?« upraša on, Sonja pa zatrdi: »Lojzka je vse slišala. Prišla je kmalu za papanom in mamom. Papa me je nagnal, naj se nič več ne prikazem v hišo. Zdej me ne more zahtevati nazaj.« — »Ali se ne bojiš sveta,« upraša Mirko. — »Saj imam maturo!« vzdikne Sonja, brezdomec pa moško reče: »Tudi to je nekaj! Vsi pojdemo v svet. Vas že naučim živeti.«

Zvonenje potihne. Pokopališče osvetli sonce. »Kruh! Zemlje! Pecivo!« Začujejo s poti pred pokopališčem. Hišna prisluhne, spozna glas svojega peka in vzdikne: »Feliks!« Če njega pregovorim, pojdeva z vami!« — »Kjer je pek, tam vsaj diši po kruhu,« pravi

Pred pomladjo (Foto B. Čušin)

brezdomec zadovoljno, Lojzka pa že hiti k svojemu dragemu.

Godci se odpravljajo za odhod, brezdomec vzame svoje stvari, Maja je osamljena. Mirko in Sonja se pa privijata drug k drugemu.

»Tudi nama utegne zmanjkati kruha,« ji govori, »kakor ga manjka tolikim. Treba se bo boriti zanj in hoditi nevarna pota. Sonja, če hočeš z mano, me ne boš smela ovirati.« — »Ne bom te, saj sem vsa tvoja!« — »A jaz tvoji!« — »Za vselej?« — »Dokler boš ti vsa moja.« — »Ah, spet je lepo na svetu!« pravi vznemirjeno dekle.

»Dočakali smo sonce! Skrajni čas je že, da se skidamo stran od mrtvašnice. Lojzka nese kruha! Kaj še hočemo več!« vzdikla brezdomec v svežen jutranjem razpoloženju. — »Pojdimo ji naproti!« reče prvi godec, brezdomec pa modruje: »Ko se bodo vsi ljudje rešili mrtvašnic in lahko šli vsak po svoj kos kruha, takrat nas bo veselo samo sonce.«

Godci zaigrajo »Sijaj, sijaj sončce...« in odhajajo od mrtvašnice v nov dan, v novo življenje. Z njimi gredo vsi, samo Maja ne. Ona počasi stopa v mrtvašnico. Saj nima moči, da bi odšla z brezdomcem na široke ceste; preveč je nesrečna, da bi lahko vzdržala ob Sonji in Mirku, kajti njima se smeje toplo sonce.

KONEC

MALI BABILON je groteska v petih dejanjih. Pričujoči ponatis iz »Našega Kovinarja« na Jesenicah ima zasilno prozno obliko, ki pa lahko služi odrom za uprizoritev. Nastopajoče osebe v vsakem prizoru so natisnjene z velikimi črkami. — V »Sodobnosti« 1938 št. 1/2 je izšlo prvo dejanje v prvotni dramski formi z opisom odrskega prizorišča za prvo, tretje in zadnje dejanje, ki je tu razvidno iz začetka. Prizorišče za drugo in četrto dejanje v parku se pa naglo pripravi z nekaj klopni in zaveso, ki zakrije mrtvašnico.

Druge smo pripravljali na stavke, govorili o revoluciji, boju. Zdaj so prišli še ti preklesti Nemci. Moramo. Brez skrbi, saj boš kmalu za nami. Če boš še nekajkrat napravil kar si, ti bo kmalu hudičev vroč v dolini.«

Ve! Nekdo mu je bleknil, je sklalo Ernesta. Posumil je Ladija. Kakor je bil odločen in pogumen, govoril je rad. Kadar se je Lado razvnel, je bleknil vse, kar mu je slina prinesla na jezik. Zazdelo se mu je, da Stane ne odhaja prav rad. Zapuščal je ženo, bil je starejši od njih. Dober športnik, nabit z močjo, vendar je njim že nekako odrasel. Užaljen je kimnil Stanku in se odpravil nad rudniško kolonijo, kjer se je zavalil v travo in nesrečen premišljal, zakaj ne sme z drugimi v gozd, ko bodo morda že jutri streljali po Nemcih.

Nisem med govorniki, ne med posebno bistrimi ljudmi, je ugovarjal. Le čvrst sem. Pa še tega prav ne kažem. Govorim malo, počasi, pa mislijo, da sem tapko. Sicer pa, prej ko mi postane vroče, prej jo lahko pobrišem za njimi. Torej moram hitro napraviti nekaj, da mi bo vroče, potlej pa v gozd za njimi.

Kar vrglo ga je pokonci. Pognal se je v dolino. Spotoma pa je premišljal, kaj bi lahko napravil, da mu bo zagorelo pod nogami. Po orožje, ga je prešinilo. Še poskusimo. Saj če gredo v gozdove, bodo puške še potrebovali.

Poiskal je Ladija, oba pa Mirka, ki jima je povedal, da oni ostanejo. Omenil pa je nekaj imen. Ernest Mirku ni povsem zaupal. Bistrejši je bil od obeh, vendar se mu je zdel le nekoliko preveč razumski. Raje je razmišljal, kot deloval. Raje je dokazoval, da ima prav, kot bi se trudil, da to dokaže z dejanjem. Zato Mirku ni omenil, da se bo odpravil po orožje. Z Ladam pa sta se dogovorila.

Vzela sta s sabo še Marjančka. Odpravili so se na železniško postajo, sedli na vlak in se odpeljali do Save. Šli so na drug breg reke, potlej pa navzgor proti Šmartnem. Iskali so orožje, se nazadnje potapljali v reko. Našli so nekaj nabojev. Te so spravili v žep, se vrnili na postajo in z vlakom vračali v Zagorje. Peljali so se le eno postajo, zato so z noži rezali debele usnjene pasove, se odpravljali na stranišče, kjer so si jih prevezovali pod srajco. Jeza, da niso opravili, kar so upali, jih je potlačila. Malo so govorili. Ko pa so bili na cesti v Zagorju, Lado ni strpel. Divje je stiskal pesti, povijal roke in zdrdral venec sočnih kletvic, kar jim je nekoliko popravilo razpoloženje.

Naslednje dni so si skoraj vsak dan izmislili kakšno majhno sabotažo. Naj čutijo Nemci, da jim nagajamo, da je to znak, kako jih sovražimo, kako jih bomo s pomočjo Rdeče armade pregnali.

Slišali so tudi vesti o napredovanju Nemcev v Rusiji, o bliskovitem prodoru, zaplenjenem orožju, številnih jetnikih. Nekaj tega so videli tudi v kinu, kjer so zmerom pred filmom predvajali tudi tednik. »Propaganda,« so si govorili. »Lažete, pesjani. Rusi se držijo. Tudi Napoleon je napredoval. Prišel je celo v Moskvo, a kaj mu je pomagalo. Rusi vas nalašč spuščajo v notranjost, potem vas bodo v hudi zimi, ki je niste vajeni, strli.«

VINKO TRINKAUS

(ODLOMEK IZ ROMANA)

5

UPORNIKI

Med malico mu je strugar Marko komaj opazno pomežiknil. Ernest je razumel in stopal za njim. Preslišal je klice in sledil Marku, ki si je izbral mesto v samem kotu dvorišča, med kupi starega železja.

»Ernest, naši bodo v torek zvečer napadli policijsko postajo. Če moreš, napravi s svojimi kakšno stvar, da bo vse videti bolj organizirano. Boš?«

Misel, da bodo iz gozda napadli, domači, policijsko postajo, je Ernesta tako vznemirila, da ni precej odgovoril Marku. Napadli, je odmevalo v njem in ga stiskalo. Počutil je vznemirjenje, kot pred bitko. Zamišljal si je, kako bo to potekalo. S strojnico, med njimi v drznem naskoku. Potem Nemci z dvignjenimi rokami. Samo — nima strojnice! Ima pa puško. Seveda bo streljal. Morda pa koga zadene.

»Bom, bom,« je pokimal Marku. »Oni napadejo z zgornje strani. Kdaj?«

»Od zgoraj. Nekako ob polnoči. Drugi pa bi morali biti pripravljeni že prej.«

»Marko, ti jim povej: nekaj nas bo streljalo s ceste na policijsko postajo. Tam bomo. Potlej, ko postajo zavzamejo, se jim pridružimo.«

Ni mogel več gledati mirnega Marka. Pognalo ga je, skoraj tekel je po dvorišču. Začuden pogledi ključavničarjev so ga opozorili, da je videti zmešan.

Saj sem, je razburjen ugotavljal in potlej le stežka sedel. Malicati ni mogel. Zmešan sem od želje, da bi s strojnico pobijal Nemce.

Komisar čete, Drzni, je z daljnogledom preiskoval hrib na drugi strani. Nanko daljnogleda ni potreboval. Razločno je videl, kako se iz doline preko grebena vsipljejo policisti. Prvi niso bili oddaljeni niti sto metrov. Rafal iz Robinove zbrojevke policistov ni zaustavil. Šele s strelji iz pušk so prisilili policiste, da so poskakali v kritja. Ni jih bilo mogoče zadeti. Nanko se je zazdelo, da bi enega moral zadeti. Enega samega, si je vroče zaželel. Ni se menil za kroglo, ki so žvižgale, opazoval je najbližjega policista, ki je bil oddaljen dobrih petdeset metrov.

(se nadaljuje)

ANICA AŽMAN

ANICA AŽMAN

3

KAM, KITAJSKA

Vsake pol ure so objavljali po zvočniku obvestila: »Let za Beograd, Sarajevo, Skopje, Titograd se zaradi megle odloži. Leteti bi morala Ineksova in Jatova letala. Pa nič! Potem slišim razgovor, potniki za Peking in Angleži morajo na vsak način iti. Če ne bo mogoče, jih bomo odpeljali z avtobusom v Zagreb. Končno smo odleteli ob 12.15. Poleg mene sta sedeli dve Angležinji, ki sta šli z grupo osemnajstih izletnikov za deset dni v Albanijo.

Po prihodu v Beograd je deževalo. K sreči smo lahko oddali takoj kovček za Peking. Ker je bilo še dovolj časa, bi šla rada na Titov grob s taksijem po dvesto din na osebo. Ni bilo mogoče, ker so se ostali skupjali.

Tudi v Surčinu je bil velik dren zaradi bližajočih se praznikov. Iz Beograda so avioni odhajali na Dunaj, Kopenhagen, Stockholm ter proti Ljubljani. Izgleda, da se je megla že dvignila.

Proti večeru se nas je že kar precej zbralo. Vsak je imel že kaj povedati, zaradi tega ker niso bili obveščeni, da se let za en dan preloži.

Jatov vođa Sašo, odličan fant, še ni bil nikoli na Kitajskem. Povedal je, da je zaposlen pri Jatovi potovalni agenciji. Že v avionu se je pogovarjal z vsakim potnikom in ga spraševal, kaj ga zanima, kaj bi želel videti na Kitajskem, kam bi želel se potovati. Nekateri so izrazili željo, da bi obiskali kitajsko družino, videli zdravstvene ustanove, tovarne, šole in vrtnice. Sašo je povedal, da so kitajski vođi zelo skrbni, da radi odgovarjajo na vsa vprašanja, samo politična pa je bolje, da ne sprašujemo, ker so ravno takrat sodili Mao Ce Tungovi vdovi in ostalim trem obtoženecem.

Po peturni vožnji smo pristali v Dubaju, arabskem emiratu. V brezcarinski coni lahko kupiš poceni pijačo in tehnične predmete. V Dubaju smo ostali eno uro, zato da so natankali kerozin in očistili avion.

Že smo spet v zraku. Na času je kapitan povedal, kje letimo. Na primer: letimo nad Gangesom, preleteli bomo Burmo s hitrostjo 980 km na uro. Zunanja temperatura je minus 55 stopinj Celzija. Vreme je bilo ves čas lepo, sončno.

Posadka Jatovega letala, kapetan, kopilot in tehnik so mi postregli z vsimi podatki o letalu, na najbolj preprost način in pokrepili z vsakovrstnimi dokazi. Od Dubaja do Pekinga smo leteli osem ur in pol. Uro smo morali prestaviti za osem ur naprej. Dali so mi tudi razpredelnico, seznam krajev kje vse bomo preleteli, in kje morajo dajati signale.

Pristali smo na pekinškem letališču, ki ni preveč veliko, je pa moderno urejeno. Vsi smo bili malo vznemirjeni. Carinske formalnosti smo hitro uredili. Imeli smo skupinski potni list. Sašo, naš vođa, nas je poklical zaradi kontrole in da smo se vsaj malo spoznali in zvedeli, koliko nas je. V Beogradu, pri kontroli, smo bili vsi, na Kitajskem pa je eden manjkal. Nihče ni vedel, kje je ostal, mogoče že v Beogradu, ali pa v Dubaju. Njegov priimek je bil Golubovič. Pozneje pa kadarkoli je kdo manjkal, smo izrabili njegovo odsotnost: »Golubovič!«

K meni je stopil Kitajec, ki je lepo govoril arbohrvaško in me vijudno prosil, če mu pokažem našega vođu. Pokazala sem

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Izvršni svet OS Radovljica je na 138. seji, 7. aprila ocenil gospodarska gibanja v občini za 1980. leto na osnovi analize, ki jo je pripravil komite za družbeno planiranje in gospodarstvo. Sprejel je sklep o zagotavljanju sredstev za osebne dohodke oz. nekatere prejeme, ki se krijejo iz materialnih izdatkov in iz skla skupne porabe. Obravnaval je tudi poročilo o rezultatih raziskav termalnih vrtin na Bledu, predlog zazidalnega načrta za obrtno-poslovno cono Lesce-Radovljica ter predlog statuta in predlog odredbe o pošiljanju cenikov občinski skupnosti za cene.

Kot po vsej širši in ožji domovini so delovni ljudje in občani radovljiške občine najodločneje obsodili demonstracije in nasilje sovražnih elementov na Kosovem ter vsestransko podprli ukrepe političnega vodstva te pokrajine. Široko podporo prizadevanjem za preprečevanje nacionalističnih izpadov so izrazili na številnih sestankih in posvetih, ki so jih organizirale občinske in krajevne družbenopolitične organizacije.

Zadnja seja medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko je bila 6. aprila v Radovljici. Delegati gorenjskih občinskih konferenc so potrdili poročilo o finančnem poslovanju MS SZDL za 1980. leto ter sprejeli finančni načrt za 1981. leto po katerem je predvideno 1.263.900 din dohodkov in prav toliko odhodkov. Sprejeli so tudi programsko usmeritev območnih proslav v jubilejnim 1981. letu, dopolnitve sklepa o ustanovitvi MS SZDL o imenovanju delegatov OK SZDL gorenjskih občin in izvolitvi nadzornega odbora.

Na posvetu predsednikov krajevnih konferenc SZDL radovljiške občine, 2. aprila so se dogovorili o organiziranju in vodenju javnih razprav o dopolnitvah in spremembah statuta SZDL Slovenije, o pripravi na III. kongres samoupravljalcev Jugoslavije ter o nalogah SZDL v postopku evidentiranja in kandidiranja možnih delegatov za volitve v delegacijah za skupščine zborov občinske skupščine in SIS, ki bo prihodnje leto.

Komite OK ZK Radovljica je na 12. seji, ki so se je udeležili tudi predstavniki komunalnega gospodarstva in komunalne interesne skupnosti, osrednjo pozornost posvetil stanju in problematiki komunalnega gospodarstva v občini. Na dnevnem redu so bila tudi kadrovska vprašanja na OK ZSMS, predlog znižanja partijske članarine ter razprava o predlogu sklepa CK ZKS o delovanju organov ZK.

Koordinacijski odbor za pripravo III. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije občine Radovljica je na seji 7. aprila ocenil dosedanj potek priprav na osnovi gradiv OK ZK in OK SZDL. Od 20 evidentiranih kandidatov za delegate iz OZD na kongres, je odbor predložil tri in sicer po enega iz tekstilne industrije, trgovine in gostinstva. Te bodo potrdili po razpravah v OZD konec aprila.

Na povabilo občinske skupščine Pale pri Sarajevu je bila 3. aprila na osrednji slovesnosti v počastitev 40-letnice vstaje

ljudstva Bosne in Hercegovine in 36-letnice osvoboditve teh krajev, z drugimi sedmimi občinami iz Jugoslavije, navzoča tudi dvočlanska delegacija radovljiške občine. Gostitelji, ki se že vneto pripravljajo na 14. olimpijske igre, so izrazili željo po širšem gospodarskem, kulturnem in športnem sodelovanju z radovljiško občino, zlasti pa z Elanom Begunje.

Po sklepnih statističnih podatkih komiteja za družbeno planiranje in gospodarstvo pri OS Radovljica so industrijske delovne organizacije v 1980. letu izvozile na tuje blaga in izdelkov za 34.942.986 dolarjev, kar je sicer za 2,4 % več kot leta 1979, vendar je dosežena vrednost izvoza za 4,1 % nižja od načrtovane. Vrednost uvoza je lani znašala 26.528.989 dolarjev, kar je za 8 % manj kot leta 1979.

Po novem osnutku odloka o priznanjih občine Radovljica, ki so ga narekovali nekateri vzroki za jasnejšo opredelitev meril za podeljevanje priznanj posameznikom, organizacijam, društvom, delovnim in drugim samoupravnim skupnostim ter vojaškim enotam NOV in JLA, so predvidena naslednja občinska priznanja: podelitev domicila v občini Radovljica, imenovanje častnega občana občine Radovljica, priznanje občine Radovljica s plaketo ter priznanje občine Radovljica. Predlog odloka bodo obravnavali vsi zbori občinske skupščine na prihodnji seji.

Gospodarstvo radovljiške občine je, kakor je razvidno iz analize gospodarjenja v letu 1980, doseglo skupaj deset milijard din celotnega prihodka, kar je za tretjino več kot leta 1979. Medtem ko v prvem polletju ni kazalo najbolje, se je rast obsega poslovanja bistveno povečala v tretjem in zlasti v zadnjem četrtletju.

Po odloku o proračunu občine Radovljica, ki ga je sprejela občinska skupščina v marcu, bo iz proračunskih postavk v 1981. letu namenjeno za dejavnost vseh 20 krajevnih skupnosti skupaj 4.255.920 din, kar je za 17 % več kot 1980. leta. Del teh sredstev bo namenjen tudi za 13 redno zaposlenih v svetih KS. Poprečni mesečni čisti osebni dohodek na zaposlenega v gospodarstvu radovljiške občine je bil lani 8.258 din, kar pa je spriču. sočasnega naraščanja življenjskih stroškov dejansko to poprečje je za okoli 6,7 % nižje od predlanskega.

Gostinsko turistične delovne organizacije v radovljiški občini so lani po oceni izvršnega sveta OS Radovljica ustvarile s svojimi storitvami okoli 11 milijonov din deviznih sredstev. Okoli 30 % ustvarjenih deviz ostane gostinstvu, druga pa se po samoupravnem sporazumu združujejo za potrebe gospodarstva.

Navzlic obetajočim napovedim v turističnem prometu lanskega leta, izidi v radovljiški občini niso bili pričakovani. Lani je bilo v občini prijavljenih skupaj 284.827 gostov, kar je za 2,4 % manj kot 1979. leta. Domačih gostov je bilo 56,2, tujih pa 43,8 %, nočnin pa so ustvarili približno enako število domačin in tuji gostje.

V spomin na 20. april 1941. leta, ko so se na Slamnikih sešli na sestanek gorenjski komunisti zaradi dogovora o organizaciji vstaje, slavi jo ta dan na Bohinjski Beli svoj krajevni praznik. Letos bodo za praznik odkrili na stavbi podružnične osnovne šole spominsko ploščo kurirski postaji G-30, ki je delovala med NOB na tem območju. Uredili bodo tudi okolico šole in šolsko

igrišče. Tudi letos bodo organizirali svečano prireditev v kulturnem domu in partizanski pohod na Kupljenik ali pa na Slamnik.

Od 13. do 20. aprila poteka v prostem času v prostorih Elana Begunje seminar za direktorje TOZD, predsednike delavskih svetov in sekretarjev vseh TOZD. Udeleženci seminarja so obravnavali tematiko s področja samoupravnih in družbeno-ekonomskih odnosov v delovni organizaciji in širši družbeni skupnosti.

Na referendumu za samoprispevek, ki je bil 30. marca v KS Srednja Dobrava, so se glasovanja udeležili domala vsi volilni upravičenci. Za samoprispevek je glasovalo 74,82 % prebivalcev. V petih letih bodo zbrali okoli 2.350.000 din, denar pa bodo namenili za obnovo in asfaltiranje poti, ureditev pokopališča in mrliških vežic, avtobusne postaje, športnega igrišča in opremo družbenega doma.

Primerjalni podatki, ki so jih obravnavali delavci Almirne Radovljica ob zaključnem računu za 1980. leto, so pokazali, da je poprečno vsak zaposleni v lanskem letu ustvaril 246 tisoč din dohodka, kar je za 46 % več kot leta 1979. Poprečni osebni dohodki na zaposlenega so lani znašali 7.543 din ali 29 % več kot leta 1979.

Obnovitvena dela na Kompasovem hotelu Stane Žagar v Bohinju, ki jih izvajajo delavci Gradbenega podjetja Bohinj, bodo kot vse kaže sklenjena na začetku poletne turistične sezone. V Kompasu so za to naložbo, ki bo bistveno posodobila in tudi povečala hotelske zmogljivosti, zbrali 81 % ali okoli 19 milijonov din iz lastnih virov ter s krediti 5 milijonov.

Po dogovoru med Turističnim društvom Bled in lastniki zasebnih turističnih sob bodo cene, ki doslej niso spodbujale lastnike sob, letos nekaj višje. V sezonskih mesecih bo za prenočevanje v sobah I. kategorije cena 180 din, v II. kategoriji 145 in v III. kategoriji 100 din. V predsezoni in posezoni bodo cene znižane v I. kategoriji na 145, v II. kategoriji na 100 in v III. kategoriji na 80 din dnevno. Te cene bodo veljale za več kot tridnevno bivanje, sicer pa bodo dnevne cene višje za 30 %.

Po novem odloku o komunalnih taksah v občini Radovljica bodo cene za parkiranje na vseh urejenih in občasnih parkiriščih v 1981. letu znašale za motorna kolesa 5 din, za osebne automobile 10 din, za kombije od 15 do 20 in za avtobuse od 30 do 40 din. Za parkiranje na območju Male in Velike Zake ob blejskem jezeru bo v času kopalne sezone parkirna povečana za 10 din.

Iz zbirnih podatkov Delavske univerze Radovljica o usposabljanju delegatov za skupščine SIS in zborov občinske skupščine od jeseni 1978. do 1980. leta je bilo v Radovljici, na Bledu in nekaj v Bohinju skupaj 46 seminarjev. Od vseh 2.745 delegatov, se je udeležilo teh seminarjev le 1.267. Skoraj vsi delegati so se odzvali vabilom na seminar le iz SGP Gorenje Radovljica, hoteli Toplice in Golf Bled, Zdravstveni dom Bled, Ljubljanska banka Radovljica in Elmont Bled. Iz drugih OZD pa je bila udeležba komaj polovična.

Za potrebe XIV. zimskih olimpijskih iger v Sarajevu 1984. leta bo firma Pomagalski, katero zastopa pri nas Elan Begunje, v sodelovanju z energoinvestom Sarajevo, dobavila celokupno opremo za žičnice. Na Jahorini in Bjelasnici bodo montirali deset do 12 žičnic.

FINANČNO POSLOVANJE OBČINSKIH ZDRAVSTVENIH SKUPNOSTI GORENJSKE V LETU 1980

V letu 1980 so vse občinske zdravstvene skupnosti poslovale pozitivno in sicer s tem, da so občine Škofja Loka, Radovljica in Trzin, dopolnile svoje finančne načrte z regijskimi solidarnostnimi sredstvi. Končni finančni kazalci za leto 1980 so naslednji:

Napora (Foto B. Čušin)

Dopisujte v Železarnja

Občina (din)	Skupni prihodek	Skupni odhodek	Razlika + -
Jesenice	226.614.000,00	223.566.000,00	+ 3.048.000,00
Kranj	494.204.000,00	490.446.000,00	+ 3.758.000,00
Radovljica	196.499.000,00	196.412.000,00	+ 87.000,00
Šk. Loka	209.313.000,00	208.357.000,00	+ 956.000,00
Trzin	84.050.000,00	84.006.000,00	+ 44.000,00
SKUPAJ:	1.210.680.000,00	1.202.786.000,00	+ 7.894.000,00

Iz razpredelnice je razvidno, da so vse občine ustvarile zelo malo pozitivne razlike, komaj 7.894.000,00 din. V primerjavi s skupno doseženimi prihodki samo 0,65 %, kar je zelo slaba rezerva za vstop v novo srednjeročno obdobje 1981-1985.

V nadaljevanju najprej pogledimo primarno delitev na štiri glavne smeri porabe ter sredstev:

A. NADOMESTILA OD IN DRUGA POVRAČILA V ZVEZI Z BOLENIJEM:

Občina	vsota (din)	% skupna sredstva
Jesenice	33.064.000,00	14,79 %
Kranj	60.137.000,00	14,09 %
Radovljica	25.957.000,00	13,21 %
Škofja Loka	30.803.000,00	14,78 %
Trzin	12.459.000,00	14,87 %
SKUPAJ	471.459.000,00	14,25 %

B. ZDRAVSTVENO VARSTVO SKUPAJ

Občina	vsota (din)	% na skupno vsoto
Jesenice	166.745.000,00	74,58
Kranj	337.685.000,00	68,85
Radovljica	152.393.000,00	77,58
Škofja Loka	156.066.000,00	74,90
Trzin	63.588.000,00	75,69
SKUPAJ	276.477.000,00	72,87

C. MATERIALNI STROŠKI

Občina	vsota (din)	% na skupno vsoto
Jesenice	933.000,00	0,41 %
Kranj	2.230.000,00	0,45 %
Radovljica	893.000,00	0,45 %
Škofja Loka	902.000,00	0,43 %
Trzin	357.000,00	0,42 %
SKUPAJ	5.315.000,00	0,44 %

D. ZDRUŽEVANJE SREDSTEV

Občina	vsota (din)	% na skupno vsoto
Jesenice	22.824.000,00	10,20 %
Kranj	81.394.000,00	16,59 %
Radovljica	17.226.000,00	8,77 %
Škofja Loka	20.589.000,00	9,88 %
Trzin	7.570.000,00	9,01 %
SKUPAJ	149.603.000,00	12,43 %

Iz podatkov je razvidno, da v glavnem tri četrtine vsega denarja porabijo skupnosti za zdravstveno varstvo, odstopa samo občina Kranj, ki ima večjo vsoto v združevanju sredstev, saj je kar za 4,16 % nad regijskim povprečjem. Občina Kranj poleg solidarnosti v regiji plačuje tudi za solidarnost v republiki, občina Jesenice pa samo v regijsko solidarnost.

Poglejmo kako je z delitvijo sredstev oziroma porabe za zdravstveno varstvo. Zaradi obširnosti navajam samo tiste pozicije, ki zahtevajo večja sredstva in sicer:

1. Splošno ambulantno in dispanzersko zdravljenje

Občina	vsota (din)	% na skupno vsoto
Jesenice	27.168.000,00	16,29 %
Kranj	52.119.000,00	15,43 %
Radovljica	25.153.000,00	16,50 %
Škofja Loka	26.106.000,00	16,72 %
Trzin	10.997.000,00	17,29 %

2. Specialistično zdravljenje

Občina	vsota (din)	% na skupno vsoto
Jesenice	15.842.000,00	9,50 %
Kranj	41.636.000,00	12,32 %
Radovljica	14.431.000,00	9,46 %
Škofja Loka	16.688.000,00	10,69 %
Trzin	6.678.000,00	10,50 %

3. Bolnišnično zdravljenje

Občina	vsota (din)	% na skupno vsoto
Jesenice	83.568.000,00	50,11 %
Kranj	161.727.000,00	47,89 %
Radovljica	74.966.000,00	49,19 %
Škofja Loka	73.061.000,00	46,81 %
Trzin	29.975.000,00	47,13 %

4. Zobozdravstvo

Občina	vsota (din)	% na skupno vsoto
Jesenice	9.109.000,00	5,46 %
Kranj	23.542.000,00	6,97 %
Radovljica	7.364.000,00	4,83 %
Škofja Loka	10.878.000,00	6,97 %
Trzin	3.409.000,00	5,36 %

5. Zdravila in injekcije

Občina	vsota (din)	% na skupno vsoto
Jesenice	17.868.000,00	10,71 %
Kranj	33.332.000,00	9,87 %
Radovljica	16.142.000,00	10,59 %
Škofja Loka	18.433.000,00	11,81 %
Trzin	6.569.000,00	10,33 %

6. Zdraviliško zdravljenje

Občina	vsota (din)	% na skupno vsoto
Jesenice	1.730.000,00	1,03 %
Kranj	3.449.000,00	1,02 %
Radovljica	1.663.000,00	1,09 %
Škofja Loka	1.873.000,00	1,20 %
Trzin	784.000,00	1,23 %

7. Prevozi z reševalnimi avtomobili

Občina	vsota (din)	% na skupno vsoto
Jesenice	3.094.000,00	1,85 %
Kranj	5.078.000,00	1,50 %
Radovljica	2.463.000,00	1,61 %
Škofja Loka	2.867.000,00	1,83 %
Trzin	1.575.000,00	2,47 %

Iz zgornjih kazalcev je razvidno, da smo za ambulantno zdravljenje v letu 1980 porabili 141.543.000,00 din ali 16,14 %, za specialistično zdravljenje pa 95.275.000,00 din ali 10,98 %, za bolnišnično zdravljenje 423.297.000,00 din ali 48,29 %, za zobozdravstvo 54.300.000,00 din ali 6,19 %, za zdravila in injekcije 92.344.000,00 din ali 10,53 %, za zdraviliško zdravljenje 9.499.000,00 din ali 1,08 %, za reševalne prevoze 15.077.000,00 din ali 1,72 %. Skupno pa je bilo za teh sedem pozicij zdravstvenega varstva porabljenih 831.335.000,00 din ali kar 94,84 % vsega denarja namenjenih za skupno zdravstveno varstvo.

Stane Torkar

KRITIČNO STANJE S ŠOLSKIM PROSTOROM SPODBUDILO POSTOPEK ZA DRUGI SAMOPRISPEVEK

(Nadaljevanje s 1. strani)

nalog pri podružbljanju koncepcije splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite. Pri tem je poudarjeno, da so osnovni nosilci obrambnih priprav in politične mobilizacije delovnih ljudi in občanov za aktivnosti v akciji NNNP 1980-1981 organi in organizacije SZDL in zveze sindikatov.

Program je bil poslan vsem krajevnim skupnostim in temeljnim organizacijam združenega dela ter ostalim subjektom obrambnih priprav, da bi ga dopolnili ali korigirali, vendar, razen nekaterih izjem, ni bilo pripomb, čeprav so specifičnosti na posameznih območjih in čeprav bi vse obrambne strukture od krajevnih organizacij, temeljnih organizacij, interesnih skupnosti in drugih subjektov morale imeti lastne programe skrbno medsebojno koordinirane. Le občinski štab civilne zaštite je izdelal zelo konkreten in podroben program na izhodiščih akcije NNNP 1980-1981.

Težišče občinskega programa je na ukrepih in aktivnostih, katerih cilj je nadaljnje podružbljanje obrambnih in samozaščitnih nalog, praktičnem usposabljanju in boljši organiziranosti ter obrambno-zaščitni pripravljenosti delovnih ljudi in občanov ter njihovih temeljnih samoupravnih in interesnih skupnosti ter družbenih organizacij in društev. Programi so zlasti usmerjeni v usposabljanje prebivalstva za oborožen boj in samozaščitne ukrepe, v reševanje problemov in pomanjkljivosti ugotovljenih v akciji NNNP - 79, v dograjevanje ocen organiziranosti ter varnostne situacije, upoštevajoč pri tem doseženo stopnjo razvitosti pri uresničevanju koncepcije splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite na posameznem področju. Še posebna pozornost je namenjena dograjevanju, ažuriranju in usklajevanju varnostnih in obrambnih načrtov med TOZD in krajevnimi skupnostmi v občini v vsebinskem, kadrovskem in materialnem pogledu.

Koordinacijski odbor v svojem poročilu ugotavlja, da so se nosilci in izvajalci programa aktivnosti tako kot pri oblikovanju programa, tudi pri poročanju o izrednih aktivnostih v zvezi z akcijo NNNP 1980-1981 zelo slabo odrezali. Pri tem je kritika izrečena na račun neodgovornosti in neprizadevnosti najbolj odgovornih.

Poročilo v nadaljevanju obravnava aktivnosti na posameznih področjih, predvsem z vidika večje obrambne in samozaščitne usposobljenosti delovnih ljudi in občanov ter dvigovanja njihove obrambne in samozaščitne zavesti in kulture. Pri tem so bili doseženi pomembni uspehi tako pri odraslih občanin, kakor pri šolski in ostali mladini. Posebna pozornost je bila namenjena tudi usposabljanju pripadnikov civilne zaštite in enotam in pripadnikom teritorialne obrambe.

V okviru usposabljanja sodijo tudi aktivnosti družbenopolitičnega delovanja in osveščanja delovnih ljudi in občanov o naši koncepciji splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite. Sem sodijo tudi številni množični spominski pohodi, tekmovanja, zborovanja in podobno, ki se jih občani precej udeležujejo in kjer se obujajo spomini na junško preteklost našega naroda in vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti ter prenašajo in utrjujejo tradicije in moralopolitične in etične kvalitete naše socialistične revolucije.

Zaključna akcija "nič nas ne sme presenetiti" - NNNP 1980-1981 - bo potekala določenega dne v mesecu maju v vseh krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela. Koordinirana bo tudi z vsemi gorenjskimi občinami, v katerih bo potekala akcija istega dne. O pripravah na to, ta čas že tečejo prve instrukcije, seveda pa je pomembna naloga krajevnih organizacij SZDL in organizacij zveze sindikatov v organizacijah združenega dela, da bodo s povečanim političnim in idejnopolitičnim delovanjem med vsemi delovnimi ljudmi in občani ustvarili ustrezno klimo in jih vključevali v akcijo.

V razpravi, ki je sledila pismenu poročilu in dodatni razlagi predsednika koordinacijskega odbora za SLO in družbeno samozaščito Milana Polaka je bilo poudarjeno, da bi v poročilu kot v akcijskih pripravah morali nameniti več pozornosti odpravljanju tistih pomanjkljivosti, ki so se pokazale v akciji NNNP 1979. Bolj bi morali poudariti tudi odgovornost organizacij SZDL in zveze sindikatov, kakor tudi najbolj odgovornih delavcev v teh organizacijah in organizacijah združenega dela v pogledu idejnopolitičnega delovanja, ki v poročilu ni bilo najbolj

ugodno ocenjeno. Premalo je, je bilo rečeno, to stanje samo ugotoviti, temveč zaostri in zahtevati večjo odgovornost predvsem najbolj odgovornih kadrov, ker je to ena od kvalitete, zaradi katerih so bili izbrani na najbolj odgovorna mesta. Rečeno je tudi bilo, da bi pri pouku obrambne vzgoje v šolah večjo težo morali nameniti krepitvi individualne in družbene zavesti, dvigu obrambne in zaščitne kulture ter utrjevanju moralopolitičnih in etičnih kvalitete narodnoosvobodilne borbe in socialistične revolucije - krepitvi tovarištva, kolektivnosti, solidarnosti, samoodpovedovanja in podobno. Izraženo je bilo tudi mnenje, da bi morali pri organizaciji spominskih pohodov, tekmovanj, zborovanj in podobno posvečati večjo pozornost vsebinsko programskim pripravam.

Mnogo več pozornosti bi morali namenjati tudi informiranosti delovnih ljudi in občanov, tako posredne, kakor neposredne o obravnavanih vprašanjih in nalogah. Poudarjena je bila tudi večja potreba po boljšem koordiniranju aktivnosti med posameznimi družbenopolitičnimi organizacijami, oziroma večje frontno delovanje po vprašanih splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite. V vseh teh prizadevanjih, je bilo rečeno v razpravi, bi morali še posebej poudarek dajati na mlade, kajti naša koncepcija obrambne vojne bo slonela na mladih, prav tako družbena samozaščita, kakor so tudi levji delež nosili mladi v narodnoosvobodilnem boju.

Na osnovi poročila koordinacijskega odbora, ki ga je konferenca SZDL sprejela in dopolnitev ter predlogov izrečenih v razpravi bodo oblikovani konkretni zaključki, ki bodo služili odboru, kakor tudi vsem ostalim subjektom pri nadaljnjem uresničevanju nalog s področja splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite.

V DRUGEM SAMOPRISPEVKU 1,5 % ZA IZGRADNJO ŠOLSKEGA PROSTORA V OBČINI

Na konkretno in široko utemeljen predlog občinske izobraževalne skupnosti je konferenca SZDL soglasno sprejela sklep, da se prične postopek za uvedbo drugega samoprispevka v občini Jesenice in sicer v višini 1,5 % iz neto osebnih dohodkov za izgradnjo šolskega prostora v občini in sicer konkretno za:

- prizidavo in adaptacijo osnovne šole Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela in
- prizidavo in adaptacijo osnovne šole 16. december v Mojstrani.

Predračunska vrednost za obe naložbi je predvidena v višini 125.900.000 din in sicer za Koroško Belo 105.900.000 din, za Mojstrano pa 20.000.000 din.

V razpravo delegatov občinske konference SZDL je bila ponudena tudi varianta, da bi v razpravo delovnim ljudem in občanom predlagali samoprispevek v višini dveh odstotkov s tem, da bi bil en odstotek namenjen za navedeni naložbi, en odstotek pa za potrebe krajevnih skupnosti s tem, da bi krajevni skupnosti Javornik-Koroška Bela in Dovje-Mojstrana odstopili svoj odstotek za gradnjo oziroma adaptacijo šol na svojem območju. Temu zgledu pa naj bi sledile tudi mestne krajevne skupnosti.

Delegati na konferenci so bili mnenja, da s takim drobljenjem samoprispevka ne bi rešili obeh naložb, ki sta za nadaljnji razvoj vzgoje in izobraževanja in izenačevanje pogojev šolanja vseh otrok v občini neobhodno potrebni. Razen tega smo doslej, je bilo poudarjeno v razpravi, vse novogradnje in adaptacije šolskega prostora v občini

reševali z družbenimi sredstvi občine, to je iz proračuna in kasneje iz samoprispevka, kar v bistvu ustvarjajo delavci v materialni proizvodnji in zato naj bi tudi ta nujna primera rešili z družbenimi sredstvi, oziroma s samoprispevkom občanov, to je solidarno in enotno vsi občani, ker v sedanjem času uresničevanja politike gospodarske stabilizacije in zaostrenih pogojev gospodarjenja ni mogoče s čemer koli dodatno obremeniti združeno delo.

Seveda so se delegati občinske konference SZDL opredelili soglasno za pričetek postopka za uvedbo drugega občinskega samoprispevka v višini 1,5 % za izgradnjo in adaptacijo šolskega prostora v Mojstrani in na Koroški Beli na osnovi realno prikazanega sedanjega stanja v obeh obravnavanih šolah.

Osnovna šola Karavanskih kurirjev NOB na Koroški Beli, ne samo da imajo v njej učenci in učitelji najslabše pogoje v občini, je tudi najstarejša šolska stavba v občini. Razen tega, da je stavba dotrajana, da so prostori nefunkcionalni, bo šola zaradi naraščanja učencev morala v celoti preiti na dvoizmenski pouk od prvega do osmega razreda. Imajo neustrezno telovadnico in v dopoldanskih urah morajo celo koristiti telovadnico DPD Partizan Javornik-Koroška Bela, so brez specialnih učilnic, kabinetov, večnamenskega prostora in podobno, torej vsega tistega kar je nujno za sodoben potek vzgoje in izobraževanja.

V osnovni šoli 16. december v Mojstrani imajo sicer trenutno pouk v eni izmenici, je prihodnje leto pa bodo morali uvesti delno dvoizmenski pouk. Do leta 1985 bo v Mojstrani zgrajenih devet stanovanjskih blokov s po devetimi stanovanji, kar seveda pomeni novo povečanje števila učencev na šoli. Trenutno zaseda eno učilnico tudi otroški vrtec, ki ga bo z adaptacijo in novogradnjo potrebno tudi rešiti. Z dozidavo in delno adaptacijo sedanje šole, kamor sodi tudi sanacija strehe, ki vsa leta pušča, bi se izognili dvoizmenskemu pouku in ustvarili pogoje za prehod na celodnevni pouk.

V obeh primerih gre torej, v prvem še posebno izrazito, za to, da v občini kar najbolj izenačimo pogoje vzgoje in izobraževanja vsem otrokom in da postopno ustvarjamo pogoje za prehod na celodnevno šolanje, češar je sedaj deležno v občini že 56 % učencev osnovnih šol. Pri tem je seveda potrebno poudariti, da sta obe naložbi v srednjeročnem planu občinske izobraževalne skupnosti, oziroma, da je dozidava in adaptacija šole na Koroški Beli dolga še iz prejšnjega srednjeročnega obdobja.

Občinska konferenca SZDL je ob koncu razprave, ki je bila dosti živahna sklenila, kot že rečeno, da prične postopek za uvedbo drugega občinskega samoprispevka v višini 1,5 % za izgradnjo šolskega prostora in ta predlog da v razpravo delavcem v organizacijah združenega dela in občanom v krajevnih skupnostih. Prva faza razprav naj bi bila zaključena do 5. maja, ko se morajo že oblikovati predlogi za seje vseh treh zborov skupščine, če hočemo po predlogu konference izpeljati referendum zadnje dni junija. Seveda pa se bo po delegatski liniji še ves ta čas nadaljevala razprava o predlogu.

Ob sklepu seje so obravnavali še poročilo o prihodkih in odhodkih občinske konference SZDL, medtem, ko so finančni načrt konference za leto 1981 zavrnili z zahtevo, da se letošnji finančni načrt pripravi v primerjavi z lanskoletno realizacijo in ne v primerjavi z lanskoletnim planom, kakor je bil sedaj izdelan in predloži na prihodnji seji konference.

SEJE IN SESTANKI !?

Klub samoupravljalcev Jesenice je organiziral klubski razgovor o sklicu in poteku sej in sestankov, ki je potekal bolj neformalno oziroma v dialogu med udeleženci razgovora samimi.

Udeleženci prvega klubskega razgovora, kot nove oblike dela kluba samoupravljalcev, so poudarili: da so sestanki, seje in druge oblike sestajanja ljudi pomembna sestavina našega samoupravnega, družbenopolitičnega, poslovnega in interesnega delovanja.

Zato je toliko bolj pomembno, da poznavanje priprav in načina vodenja sej in sestankov postane sestavni del naše splošne razgledanosti in usposobljenosti. Prav to spoznanje je vodilo klub samoupravljalcev, da je organiziral klubski razgovor o sklicu in poteku sej in sestankov.

Zaradi pomembnosti teme navajamo tudi osnovne ugotovitve o sejah in sestankih, ki so oblikovane na podlagi razprave udeležencev klubskega razgovora o tej temi:

1. Udeleženci klubskega razgovora ugotavljajo, da so v časovnem razdobju, ko je klub samoupravljalcev organiziral razgovor za okroglo mizo o sestankih (17. 10. 1977) pa do letošnjega leta, vendarle nastale določene pozitivne spremembe.

Splošna ugotovitev udeležencev razgovora je, da so mnogi sestanki bolj pripravljeni in časovno krajši.

2. V zadnjem času so seje in sestanki slabše obiskani, kar povzroča nesklepnost, ponovne sklice in izgubo časa. Zato je potrebno ugotoviti vzroke tega pojava in nato ustrezno ukrepati.

3. Udeleženci razgovora so bili povsem enotnega mnenja, da so gradiva za seje in sestanke zlasti za delegatske skupščine preobsežna. To je že znana ugotovitev, vendar pa še ni dosti storjenega, da bi bile informacije kratke, jedrnat in pravočasno poslane v delegatsko in samoupravno bazo.

4. Poleg tega naj bi v temeljnih samoupravnih skupnostih občasno in po potrebi izdajali lastne informacije (tedensko ali mesečno), medtem ko je potrebno v občini čimprej ustanoviti INDOK center, ki bo pokrival potrebe po informiranju in komuniciranju v naši občini.

5. Se vnaprej je potrebno v različnih oblikah družbenopolitičnega izobraževanja usposabljalci nosilce samoupravnih in družbenopolitičnih funkcij za uspešno in racionalno vodenje sej in sestankov.

6. Udeleženci klubskega razgovora se zavzemajo zato, da se pobude, sklepi in ugotovitve, ki so oblikovane na različnih sejah in sestankih hitreje uresničujejo oziroma izvršujejo.

7. Za posamezne seje in sestanke bi lahko pripravljali pripravili tudi možne rešitve problemov, kar naj bi predvsem motiviralo udeležence, da bi lažje in hitreje sprejemali odločitve.

Te ugotovitve smo navedli tudi zato, da bi se vsi skupaj, ki smo organizatorji in udeleženci sej in sestankov bolj prizadevali za uresničevanje temeljnih načel, metod in načinov vodenja sej in sestankov, ki nam niso znani.

Osebnostno mislim, da bi lahko mnoge seje in sestanke za potrebe samoupravnega, družbenopolitičnega, poslovnega in interesnega delovanja z dobrimi pripravami in izvedbo omejili na eno samo uro. S tem pa bi lahko prihranili več časa za delo v proizvodnji, rekreativno športno in kulturno dejavnost in za druge osebne potrebe.

Srečko Krč

POMEMBNI SKLEPI KOMISIJE ZA INFORMIRANJE PRI OK ZRVS OBČINE

V četrtek, 9. aprila, so se pri občinski konferenci ZRVS sestali člani komisije za informiranje na svoji redni seji, na kateri so obširno spregovorili o dosedanjem delu in nalogah, ki jih bo treba izvajati v bodočem obdobju.

Informativno-propagandna dejavnost pri OK ZRVS ima več glavnih nalog. Gre za informativno-propagandno dejavnost kot sestavnega dela splošne aktivnosti občinske organizacije ZRVS v SLO in družbeni samozaščiti, pa tudi propagandno dejavnost v pogledu krepitve obrambnih priprav na splošno. Tej dejavnosti so organi OK ZRVS v letu 1980 posvetili posebno pozornost. Tako, na primer, pri OK ZRVS doslej niso imeli nobenega sestanka, na katerem ne bi govorili tudi o informativno-propagandni dejavnosti. Izkušnje govorijo, da je mogoče prav na ta način nadaljnje razvijati in krepiti. Glede dejavnosti komisije pri OK ZRVS za informativno-propagandno dejavnost lahko rečemo, da v tem mandatanem obdobju občutno napreduje. Pri tem delu se komisija nikdar ne opira na klasičen novinarski kader, temveč samo na ljudi iz vrst RVS, ki imajo smisel za takšno dejavnost, kar je tudi najbolj neposredno in učinkovito.

Iz področja informiranja javnosti o delu ZRVS znotraj njene organizacije in širše javnosti, si je komisija zagotovila dobro sodelovanje s tednikom Železar in lokalno radijsko postajo Triglav. Nekoliko slabše pa je bilo sodelovanje s časopisnimi redakcijami Glas, TV-15 in revijo Naša obramba. Sicer si je komisija prizadevala za sodelovanje, toda dogajalo se je, da odposlani prispevki niso bili objavljeni.

Ob praznovanju dneva JLA je bila v letu 1980 prvič organizirana raz-

stava, ki je prikazala delo RVS v sliki in besedi. Kljub nekaterim pomanjkljivostim pa je bila razstava v široki javnosti občinstva zelo ugodno ocenjena.

Izkušnje kažejo, da smo glede informiranja naredili uspešne korake, vendar se kažejo tudi določene pomanjkljivosti, ki jih bomo morali odpraviti. Predvsem smo na področju informativno-propagandne dejavnosti še premalo povezani in organizirani z ostalimi obrambnimi strukturami in SZDL. Manjka nam dolben sistem, ki bi zagotovil enotno in učinkovito informacijo, s katero bodo delovni ljudje in občani informirani o vseh dogodkih in naših programih na področju dela ZRVS ter o pripravah na izvajanje koncepta splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite.

Programsko usmeritev komisije za informativno-propagandno dejavnost za leto 1981 bodo uresničevali na podlagi smernic srednjeročnega programa za obdobje 1981-1985. Še posebej so poudarili, da naj bodo sprejete smernice našega programa prelite v delovni in akcijski program, po katerem bomo uravnavali naše delo. Tudi za nas velja načelo, da bo vrednost tega programa tolikšna, kolikor bomo v njem zastavljene cilje uresničevali v dejavnosti naše komisije na področju doslednega informiranja o delu zveze rezervnih vojaških starešin.

Iz področja informiranja javnosti o delu ZRVS znotraj njene organizacije in širše javnosti, bo komisija zagotovila trajno sodelovanje s tednikom Železar in lokalno radijsko postajo Triglav. V knjižnici bo na razpolago vojaško strokovna literatura, ki je namenjena RVS. V skupnem sodelovanju z oddelkom za SLO in teritorialno obrambo bo komisija nadaljevala z akcijo pridobivanja naročnikov za časopis TV-15 in revijo Naša obramba. Povečano skrb bomo namenili tudi pritoku informacij iz posameznih KO ZRVS na OK ZRVS. Vsebinsko poročanja mora izražati dejavnost organizacije in posameznih članov. Ob dnevu JLA bo komisija ponovno organizirala slikovno razstavo v šoli Tone Čufar.

Na seji so sprejeli tudi sklep, da naj se tedniku Železar ob dnevu JLA podeli posebno priznanje ali plaketa za večletno uspešno sodelovanje na področju informiranja javnosti o delu ZRVS. Predlog za obrazložitvijo bo komisija predložila kadrovske komisiji pri OK ZRVS.

J. Urh

24. APRILA OSREDNJA PROSLAVA NA JESENICAH

Skupščina občine Jesenice ter družbenopolitične organizacije občine Jesenice vabijo 24. aprila ob 19. uri v dvorano gledališča Tone Čufar na Jesenicah na

PROSLAVO

v počastitev 27. APRILA - DNEVA OF, 40-LETNICE USTANOVITVE OF, 40-LETNICE VSTAJE JUGOSLOVANSKIH NARODOV IN NARODNOSTI IN 1. MAJA - PRAZNIKA DELA.

- PROGRAM:**
- slavnostni govor
 - razglasitev prejemnikov PRIZNANJA OF in SREBRNEGA ZNAKA SINDIKATOV,
 - kulturni program bodo izvajali:
 - pihalni orkester Jeseniških železarjev
 - ženski pevski zbor Jesenice
 - mešani pevski zbor Blaž Arnič
 - moški pevski zbor Vintgar - Blejska Dobrava in
 - recitatorji gledališča Tone Čufar

LETNA SKUPŠČINA ZB NOV JAVORNIK-KOROŠKA BELA

Odbor Združenja borcev NOV Javornik - Koroška Bela vabi člane na letno skupščino, ki bo v soboto, 18. aprila, ob 18. uri v prostorih doma društva upokojencev na Javorniku. Na volilni skupščini bomo obravnavali pestro dejavnost borčevske organizacije v minulem obdobju, sprejeli program dela in izvolili nov upravni odbor ter ostale organe društva.

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

B. TRAVEN: Most v džungli. Mladinska knjiga 1981.

V izbranim delu B. Travena je tokrat izšlo pet knjig, ki so pred tem že izšle v slovenščini: **General iz džungle, Mrtvaška ladja, Obiralci bombaža, Upor obešenec, Zaklad Sierra Madre** – razen njih pa še pričujoča povest, ki je slovenski bralci doslej še niso poznali.

Najprej bi bilo potrebno spregovoriti nekaj besed o avtorju. Po zapisu na ščitnem ovitku njegova identiteta še vedno ni dognana, označen je kot »popularni brezimnež, anonimna legenda«. Filip Robar-Dorin pa v zadnjih književnih listih (prilogi Dela) dokazuje, da temu ni tako ter navaja mnoge podatke iz Travnevega življenja; med drugim pravi, da je imel Herman Albert Otto Max Feige – kakor se je glasilo Travno pravo ime – kar 28 psevdonimov oziroma privzetih imen. Dorin se pri tem sklicuje na angleški življenjepis **The Man Who Was B. Traven**, avtor katerega je W. Wyatt.

Travnovo življenje pa bo kljub temu ostalo ovito s tančico skrivnosti: življenje nekoga, ki so ga sodobniki poznali pod 29 različnimi imeni, nam nikoli ne bo kristalno jasno.

V Travnovem prizadevanju, da bi se skril pred občinstvom, lahko vidimo nekaj čudnega, lahko pa vse skupaj tudi povežemo z romantičnimi težnjami, ki v ljudeh nikoli ne bodo povsem zamrle. Nekaj romantike je pač v Travnovem življenju – še več je v njegovih povestih.

V tem, da pisatelj bolj ali manj zvesto popisuje bedo srednjeameriških Indijancev, seveda ni romantične. Ali pa tudi. V neki točki sta si B. Traven in Karl May dokaj blizu. B. Traven v marsičem ponavlja vzorec, ki ga je začrtal njegov pisateljski prednik, ki je na podobno humanističen in rahlo pokroviteljski način opisoval španskoameriško okolje. K. May je menda prepisoval iz tujih potopisov, Traven pa uporablja lastna izvirna opazanja. In vendar sta si v pisateljskem pristopu nekje blizu. Mogoče je to določeno z okolščino, da oba pišeta o neciviliziranem okolju za civilizirano občinstvo.

V pričujoči povesti je posrednik med tema okoljema pripovedovalec, ki je Gringo (Američan iz ZDA) in je torej v indijanski vasi tujec. Vseka-

kor tujec, ki se zna prilagoditi in si pridobiti zaupanje preprostih ljudi – kot je to znal verjetno tudi sam avtor.

Pripoved se začne nekam nenačrtno, z na videz nepovezanimi utrinki. Potem se pripovedovalec, ki je nemara pustolovec, in ki se trenutno ukvarja z lovom na aligatorje, ustavi v naselju ob nekem mostu. Tu poleg je tudi vodovodna črpalka, pa še nek Gringo, pri katerem se je pripovedovalec začel naseliti: vse osebe razen njiju pa so Indijanci.

Zdaj se pripoved osredotoči na prizorišče okrog omenjenega mostu – kjer živi nekaj indijanskih družin – in tudi čas dogajanja je kratek kakor v kakšni drami.

Na večer po pripovedovalčevem prihodu v naselje naj bi bil pri črpalkarju, ki je v tem naselju pomembna osebnost, ples. Dogodek in pol, ki naj bi odmeval po deželi na vse strani. Indijanci so namreč pripravljali prehoditi na desetine kilometrov skozi džunglo, da se lahko udeležijo takega plesa, ki navadno traja do zore.

Ljudje se zbirajo, vendar se zdi, da se je vse zarotilo proti rajanju. Najprej se izkaže, da godev – vsaj tistih pravih, ki so bili v ta namen povabljeni – ne bo. Potem brez sledu zginе sinček gospodarja, pri katerem naj bi bil ples. Ljudje ne morejo verjeti, da se je zgodilo kaj hudega, vsi pomagajo iskati, vendar brez uspeha. Šele ko se zatečejo k čarovniji, razkrije reka skrivnost dečkovega izginotja.

Karkoli se že v tej povesti dogaja, je osvetljeno na poseben način: pripovedovalec sicer ostaja v načelu

zvest našemu (civiliziranemu, evropskemu) pogledu na dogodke in na njihovo povezavo, vendar meče z magijo prepojena zavest udeležencev teh dogodkov – Indijancev – nanje posebno luč. Kakor da je pisatelj stopil čez reko, ki nas loči, da nam z one strani prinese pozabljena spoznanja o prvotnem življenju, mišljenju in čutenju. Ob tem se moraš spomniti velikega francoskega slikarja Paula Gauguina, ki je konec življenja preživel na Tahiti; še zlasti na njegovo sliko **Duh mrtvih čuje**. Gauguin tu govori o podobnih doživetjih; razlika je morda v tem, da je Traven bolj preprost in bolj razumljiv, hkrati pa tudi bolj tendenčen, ne gre mu namreč zgolj za ugotavljanje, hkrati s tem, ko nas opozarja na bedo teh ljudi, nam govori tudi o tem, da so v nekaterih pogledih na boljšem od nas civilizirancev.

Ta tendenca pa seveda ne gre nikoli tako daleč, da bi mogli pisatelju pripisati, da nas skuša usmerjati »nazaj, v džungelski raj«. Kvečjemu bi lahko rekli, da skuša zbuditi v evropskem bralcu resničen, t.j. človeško prizadet odnos do dogajanj v Latinski Ameriki, o katerih lahko sicer bere le iz časnikov.

Osnova te povesti je nedvomno doživetje potnika, ki se je za nekaj dni ustavil v naselju daleč od civilizacije. Se pravi, da gre za potopisen utrinek, ki ga je avtor znal pregnesti v leposlovno obliko. Delo bo potemtakem še najbolj všeč tistim bralcem, ki sicer radi berejo potopise iz daljnih dežel – in prav tam bi ga tudi priporočil.

Marko Hudnik

BONI ČEH RAZSTAVLJA V ŠIVČEVI HIŠI V RADOVLJICI

Od 10. do 22. aprila je v Šivčevi hiši v Radovljici odprta razstava slik in plastik akademskega slikarja Bonija Čeha. Jeseničan po rodu je svojo slikarsko pot začel pri jeseniškem Doliku, najstarejši in eni najboljših amaterskih likovnih skupin v Sloveniji. Po diplomni na ljubljanski akademiji se je zaposlil kot likovni pedagog na jeseniški gimnaziji. Sedaj živi v Radovljici in poučuje likovni pouk v osnovni šoli Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela, hkrati pa se intenzivno ukvarja s slikarstvom in v zadnjih letih del svojih ustvarjalnih moči namenja mali plastiki, ki deluje zelo monumentalno.

Ob desetletnici umetniškega dela je dobil katalog, ki ga predstavlja s sedmimi črno-belimi in dvema barvnima reprodukcijama. Uvodni tekst v katalog je prispeval umetnostni kritik Alksander Bassin, dopolnjujeta pa ga krajša izseka iz ocen slikarjev del Franceta Zalarja in Cene Avguštinca.

O njegovem delu dr. Cene Avguštin meni:

»Sistem združevanja in razdruževanja likovnih elementov je pri Boniju Čehu najbolj viden v grafiki, kjer osnovna kompozicijska shema ni tako kot v slikarstvu zabrisana z lazurnimi prelivi, temveč se javlja v ostrih konturah. Še bolj pa je ta igra vidna v mali, vendar nenavadno monumentalno zasnovani plastiki, s katero se je slikar prvokrat predstavil v Radovljici.

Čehov sistem graditve plastike in njenega ambienta iz likovnih prvih vabi gledalca k aktivnemu sodelovanju pri oblikovanju umetniškega dela. Na osnovne sestavine sestavljen plastični lik ustvarja možnosti poljubnega dodajanja in odzemanja likovnih elementov in predstavlja obenem rafiniran poskus dedukcije celovitosti likovnega dela v njegovo abstraktno nasprotje in obratno. Plastike Bonija Čeha so odlične in nazoren primer predstavitve nastajanja likovnega dela v vseh njegovih fazah ob bolj ali manj realističnih odnosih do meja vedno večje abstrakcije. Z odzemanjem in dodajanjem kiparske stvarine se dejansko dokopljemo do razumevanja osnov likovne produkcije, do razumevanja evolucije likovnega dela in z njim tudi do razumevanja samega ustvarjalnega procesa.

Otvoritev razstave je bila v petek, 10. aprila. Recitatorji Linhartovega odra so ob otvoritvi brali pesmi Gregorja Strniše iz zbirke *Odisej* (1963) iz ciklov Sanje in Samorog.

Razstavo likovnih del Bonija Čeha, si bodo Jeseničani in okoličani po 25. aprilu lahko ogledali tudi v razstavnih prostorih Delavskega doma na Jesenicah.

NASTOP FOLKLORISTOV IZ POBRATENEGA VALJEVA

Obveščamo delavce v OO ZSMS in OO sindikata v vseh TOZD in delovnih skupnostih v Železnari, da bo na Jesenicah gostovala folklorna skupina Krušik iz pobratene občine Valjevo. Skupaj z njimi se bodo predstavili tudi člani folklorne skupine DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice.

Nastop bo v petek, 17. aprila, ob 17. uri in ob 19.30 v domu Julke in Albina Pibernik na Javorniku.

Vstopnice lahko dvignejo referenti ali posamezni delavci na sindikatu Železarne (v bivši stavbi IBM). Cena vstopnice je 30 dinarjev.

Folklorna skupina Krušik se bo predstavila s plesi iz Srbije, Bosne in Hercegovine ter plesi narodov in narodnosti Kosova. Videli bomo tudi ples iz Gorenjske in Istre v izvedbi folklorne skupine DPD Svoboda Tone Čufar.

SREČANJE Z NAŠIMI ZBORI '81

Letošnje občinsko srečanje pevskih zborov bo v četrtek, 16. aprila, ob 19. uri v dvorani gledališča na Jesenicah

PROGRAM

1. Oktet DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica Breznica – vodja Marjan Jemec: – E. Adamič: Zapuščena, – V. Šafranek: Konjuh planinom, – A. Förster: Spak

2. Moški pevski zbor Društva upokojencev Javornik-Koroška bela – zborovodja Jakob Veber: – P. Kernjak: Spev Koroške, – V. Vodopivec: Na poljani, – F. Marolt: Furmanska.

3. Pevsko društvo Vintgar Blejska Dobrava – zborovodja A. Vengar: – M. Apih: Bilečanka, – S. Vremšak: Kranjčičev Jurij, – P. Ulaga: Železarska.

4. Moški pevski zbor Marjan Vodopivec Kranjska gora – zborovodja Dane Škerlj: – K. Pahor: Komendant Stane, – R. Simoniti: Planika, – S. Premrl: Zdravica.

5. Moški pevski zbor Društva upokojencev Jesenice: – zborovodja Janez Ponikvar: – Dalmatinska narodna: Omili mi u selu divojko, – S. Marolt – Šik: Pesem 14. divizije, – E. Adamič: Završki fantje.

6. Pevsko društvo Jesenice – ženski zbor – zborovodja prof. Milko Škoberne: – M. Tomc: Naša mati, – M. Kozina: Pomlad v svobodi, – S. Vremšak: Ana sama rječ me griva.

7. Pevsko društvo Jesenice – mladinski mešani zbor Blaž Arnič – zborovodja Roman Ravnič: – J. Bach: Psallite deo nostro – M. Gabrijelčič: Spomin, – L. Lebič: Luba vrged se rodi.

Nastopilo bo čez 160 pevk in pevcev.

RADIOAMATERIZEM ZDRUŽUJE TEHNIČNI NAPREDEK IN HUMANOST

Radiomaterizem sega v začetek XX. stoletja, v leto 1901, ko so veliki znanstveniki naše moderne tehnične dobe: naš Nikola Tesla, Marconi, Popov ..., proučevali lastnosti radijskih valov. Kdo ne pozna Teslovega eksperimentiranja brezžičnega vodenja ladje, brez elektronk (odkrita je bila šele leta 1923.), ki še danes velja za veliko tehnično mojstrovino!

Radiomaterji so se najprej organizirali v Ameriki. Pisalo se je leto 1914. Organizirali so se v American Radioamateur Relay League, ARRL. Na washingtonski konferenci pa so jim dodelili valovna področja na: 160, 80, 40, 20, 10 in 5 m.

Od tistih časov do danes so minila desetletja. Tehnika v telekomunikacijah je tako hudo napredovala, da danes tudi radiomaterji uporabljajo satelite, računalnike, teleprinterje, televizijo ... za svoje zveze. Na svojem področju prav nič ne zaostajajo za »profesionalnimi« radio tehnikami in inženirji ... ponekod jih celo prehitevajo in v tem primeru označba »amater« zgubi svoj pomen (primer konstruiranja nove antene W3DZZ, ameriškega radiomaterja ... itd.).

Danes je radiomaterstvu priskočila na pomoč sodobna svetovna elektronska industrija. Najboljše aparature izdelujejo ameriške, japonske, nemške in druge tovarne. To smo lahko videli lani na sejmu elektronike v Ljubljani. Dve izmed teh najsodobnejših naprav (KV in UKV primopredajnik YAESU, z antenskimi sklopi), ima tudi naš radioklub ŽELEZAR, s sedežem v kulturnem domu Julke in Albina Pibernik na Javorniku. Poleg klubskih postaj imajo starejši člani (po stažu), stari mački radiomaterji, svoje lastne oddajnike. Samo lani je pet radiomaterjev z Jesenic na osebnih postajah vzpostavilo čez 4000 zvez, z različnimi konci in kraji našega »globusaa«.

Kakšen je užitek »viseti« vso noč ob postaji, občuti radiomater šele čez kakšno leto, dve, ko se mu posreči vzpostaviti zvezo DX, (čez 2000 km), z oddaljenimi kraji. Japonske, Pacifika, Avstralije ...

Drugega aprila je v jeseniškem radioklubu Železar uspešno opravilo,

po končanem tečaju, 14 kandidatov izpizne za delo na klubski, oziroma osebni postaji (12 za »E« – UKV razred in 2 za »C« – KV razred). Istega dne je bila ob 18. uri redna letna skupščina radiokluba, ki zastopa najmočnejše članstvo od svoje ustanovitve (61 članov). Na skupščini je bilo prisotnih 34 članov, različnih starosti in poklicev. Novi upravni odbor je zamenjal starega s širšim programom kot lani.

Po pregledu lanskoletnega dela je novi upravni odbor sprejel dokaj obetajoč načrt za naslednje obdobje. Klub načrtuje nakup še ene prenosne (mobilne) UKV postaje pet lisicarjev (sprejemnikov za iskanje skritih oddajnikov), oddajnike za lov na lisico, nakup električnega agregata (za delo na terenu), strokovne literature in ostale tehnične opreme (antenske sisteme, merilne instrumente, orodje ...)

Delo v radioklubu, bo kot lani, zajemalo vodenje in vzgojo novih članov – tečajnikov, na področju učenja iz osnov radijskega prometa, elektro in radiotehnike, telegrafije in drugih tehničnih izpopolnjevanj. Novost pa bo uvedba radiomaterskih tekmovalnih zveza na lisico. Klub bo tudi organiziral razstavo tehničnih izdelkov s področja radiomaterske elektronike. Člani kluba se bodo sistematično udeleževali republiških, zveznih in mednarodnih tekmovalnih.

Vprašanje financiranja kluba, ki letos obsega le okrog 100.000,00 din ne bi smela biti problem za jeseniško občino, saj se klub s svojo množično dejavnostjo vsekakor z vsakim dnem vedno bolj opravičuje, ne glede na to, da ima tudi poseben pomen za (splošni ljudski odpor, teritorialno obrambo in civilno zaščito)!

Tomaž Iskra

7. APRIL – SVETOVNI DAN ZDRAVJA

Sedmi april je svetovni dan zdravja. Zdravje je največja človekova vrednota. Zato mora človek na zdravje paziti. Toda pogosto tega ne dela. Da ravna napak, da ne živi zdravo, se zave šele, ko zboli. Takrat sklene, da se bo bolj posvetil zdravju, a ko ozdravi na to pozabi. Zato je organizacija Rdečega križa prvi teden v aprilu posvetila pravi boju proti boleznim. Lansko leto je bil to »teden boja proti kadicem«, letos pa je ta dan predvsem posvečen invalidom.

Po svetu delujejo številne organizacije Rdečega križa, ki skušajo pomagati človeku v elementarnih in drugih nesrečah. Mladi pa se združujemo v podmladek Rdečega križa. Na naši šoli smo v tej organizaciji vsi učenci. V petek, 10. aprila, so bili vanjo slovesno sprejeti naši najmlajši iz prvega razreda. Pripravili smo jim kratek kulturni program, predstavljala podmladka RK pa je razložila najmlajšim kakšne so njihove naloge. Predvsem je poudarila, da morajo biti solidarni in pripravljeni vsakemu pomagati. Seveda, pa je najosnovnejša naloga podmladkarjev, da delajo tako, kot je poudarjal naš tovariš Tito v vseh pogovorih z mladimi. Da je bil sprejem še bolj svečan smo nove podmladkarje pogostili, izročili smodjih izkaznice, značke podmladka RK in ovitke za zvezke.

Darja Pogačar, 7. razred
COS Gorenjskega odreda
Žirovnica

OBČINSKO TEKMOVANJE V ZNANJU O SLO IN DRUŽBENI SAMOZAŠČITI

V soboto, 11. aprila, je bilo v Žirovnici občinsko tekmovanje v znanju o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti pri nas. Tekmovanja so se udeležile vse ekipe posameznih šol iz jeseniške občine: iz OŠ Jeseniško-bohinjskega odreda Kranjska gora, iz OŠ 16. december Mojstrana, OŠ Tone Čufar, OŠ Prežihov Voranc in OŠ Polde Stražisar Jesenice, iz OŠ Karavanških kurirjev NOB Koroška Bela in iz OŠ Gorenjskega odreda Žirovnica. Poleg osnovnošolskih ekip — tri iz vsake šole — so se tekmovanja udeležili še dijaki srednjih šol in sicer (gimnazija tri ekipe, pedagoška gimnazija ena ekipa in ESS ena ekipa), Železarski izobraževalni center (policijska šola tri ekipe, tehnična šola dve ekipe), in šole za zdravstvene delavce dve ekipe. Skupno je torej tekmovalo 12 srednješolskih ekip in 17 osnovnošolskih ekip.

Zbrali smo se za šolo, kjer je bilo vse pripravljeno za potek tekmovanja, pa še vreme nam je bilo naklonjeno. Še zadnjikrat smo preleteli dogovorjene teme, ki so bile iste kot za šolsko tekmovanje, nato pa smo odhiteli na strelišče. Vsi smo si želeli, da bi dosegli čim boljše rezultate. Po streljanju z zračno puško smo reševali še teste. Potem smo odšli na start, kjer smo dobili karto, na kateri je bila označena pot, in pa kompas. Prva kontrolna točka je bila nad šolo, kjer smo se pomerili v znanju iz prve pomoči, praktično in teoretično. S pomočjo karte, ki je označevala pot, smo pohiteli naprej, kajti časa smo imeli dve uri. Sprva je pot potekala po ravnem in nam ni delal težav. Nad Smokučem, kjer je bila druga kontrolna točka, smo s kompasom določevali azimut vidnih objektov. Od tu pa je pot postajala vse bolj strma, kasneje pa nam je še otežkočala hojo navzgor. Včasih je zapihal rahel vetrič in nam hladil razgreta čela. Srečevali smo še druge ekipe. Vsi smo bili utrujeni in rdeči v obraz. Želeli smo, da bi bili že na vrhu in na cilju. Končno smo dosegli Smokučski vrh. Ko smo si pomagali, smo rešili nalogo iz topografije, ki nam ni delala težav. Za daljši počitek ni bilo časa. Hiteli smo naprej v dolino Završnice — v Titovo vas. Tu smo razstavljali puško M — 48. Iz Titove vasi smo hoteli po blatni poti čez majhen most in po prašni cesti dalje. Vso pot smo tekli, nato pa zavili na gozdno pot mimo trim steze in se začeli vzpenjati na Brinov vrh.

Zmerom teže je bilo. Z Mojco sva večkrat počivali, medtem, ko so fantje že bili na vrhu in naju priganjali, naj pohnitva. Na vrhu sva se za trenutek vsedli, nato pa smo se

spustili navzdol, tekli po hribu vse do šole, kjer je bil cilj. Tu so nam na kartonček vpisali še čas. Utrueni smo odšli v jedilnico, kjer so kuharice pripravile znani »pasulj« in skodelico čaja za vse udeležence tekmovanja.

Po kosilu smo na trati čakali na prihod ostalih ekip. Nekaj jih je tudi zašlo, saj niso poznali terena. Nestrpno smo čakali še na rezultate. Komisije so seštevale rezultate, tekmovalci pa smo prisluhnili kratkemu kulturnemu programu. Pevski zbor pod vodstvom Slavka Mežka je zapel nekaj pesmi, deklamirali pa so še učenci dramskega krožka iz nižjih razredov. Po programu so predsednik koordinacijskega odbora za SLO in družbeno samozaščito pri OK SZDL Jesenice Milan Polak in Marko Udir ter Tone Dežman razglasili rezultate in podelili priznanja vsem članom ekipe. Prve tri ekipe so dobile še posebne nagrade: puško, dva tenis loparja, nogometno

žogo in knjige o kroniki Jeseniško-bohinjskega odreda.

Rezultati so bili naslednji: Ekipa srednjih šol: 1. GIMNAZIJA — vodja Marko Jemec in člani Sandi Larin, Andreja Uršič, Dijana Klinčev, Marjana Kavčič — 1019 točk. 2. mesto ŠOLA ZA ZDRAVSTVENE DELAVCE — vodja Štravs — 928, 3. ŽELEZARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER JESENICE — vodja Čeh — 914 točk.

Rezultati osnovnih šol: 1. OŠ Gorenjskega odreda Žirovnica — vodja Marjan Šiler in člani Igor Dražič, Milan Dubravac, Mojca Burlačenko in Nuša Škantar — 723 točk. 2. OŠ Gorenjskega odreda Žirovnica — vodja Dragan Marjanovič — 683 točk. 3. mesto OŠ Karavanških kurirjev NOB Koroška Bela — vodja Pivk — 612 točk.

Prvi dve ekipe bosta odšli še naprej na regijsko tekmovanje, ki bo v petek, 17. aprila, v Kranju. Upamo, da se bomo tudi tu dobro uvrstili. Med tednom bomo še pridno vadili v streljanju in se še izpopolnjevali v določenih temah.

Nuša Škantar, 8. a
OŠ Gorenjskega odreda Žirovnica

RAZPRAVLJALI O ZDRAVLJENJU IN ODDIHU BORCEV NOV

Člani predsedstva občinskega odbora Zveze združenj borcev NOV Jesenice so na zadnji seji najprej obravnavali dogovor o koriščenju desetdnevnega oddiha za borce. V letošnjem letu bo v borčevskih hišicah v Novigradu na razpolago 132 mest, v domu invalidov in borcev v Strunjanu 70 mest, več prostih mest za oddih pa bo tudi v partizanskem domu na Vodiški planini.

V zvezi s tem so govorili tudi o zagotavljanju sredstev za stalne in enkratne priznavačnine, ki se koristijo za oddihe. V lanskem letu so dodelili priznavačnine 46 upravičencem, ki jih je predlagal zdravnik dispanzerja za borce v zdravstvenem domu na Jesenicah.

V razpravi so ugotovili, da ni podatkov o sredstvih, katere zagotavlja zvezni proračun za letovanje in zdravljenje nosilcev partizanske spomenice in vojaških vojni invalidov. Prav tako ni podatkov o tem, koliko je za letovanje porabljeno letno oziroma kdo koristi to letovanje. Prav tako so ugotovili, da doslej ni bilo prave povezave in sodelovanja med občinskim odborom ZZB NOV in referatom za zadeve borcev NOV in vojaških vojni invalidov pri skupščini občine Jesenice.

Po razpravi so sklenili, da bodo letos desetdnevni oddih regresiral socialno ogroženim, ki so potrebni oddiha. Referat za zadeve borcev in vojaških vojni invalidov pri skupščini občine Jesenice bo posredoval spiske in sezname vseh, ki sprejemajo stalne priznavačnine in enkratne priznavačnine, kdo je v lanskem letu

koristil oddih iz sredstev zveznega proračuna, kdo je lani koristil desetdnevni oddih in kdo je bil na zdravljenju v zdraviliščih po programu B na račun gorenjske zdravstvene skupnosti. Sezname bodo posredovali krajevnim odborom ZB NOV v krajevnih skupnostih.

V nadaljevanju se je govorilo o problematiki izbora borcev za zdravljenje in o delu jeseniškega dispanzerja za borce. Predstavnica Zdravstvenega doma Jesenice je pojasnila, da o predlogih za zdravljenje po A programu odloča komisija, na osnovi izvidov. Enako je tudi za zdravljenje po B programu, o vsem pa odloča posebna zdravniška komisija.

Za letošnje leto je pripravljenih 48 predlogov, o katerih bo komisija razpravljala, seznam predlaganih za zdravljenje pa bo dispanzer posredoval komisiji za socialnozdravstvene zadeve borcev NOV pri občinskem odboru ZZB NOV Jesenice.

Kot so ocenili, je delo v dispanzerju za borce na Jesenicah dobro, prisotni so sicer razni problemi, vendar posebnih težav ni.

Na seji predsedstva pa so govorili še o problematiki zobozdravstvenega varstva borcev. Najprej so poslušali informacijo o nekaterih težavah zobozdravstvene ambulante. V letu 1979 je zobozdravstvena ambulanta že delovala. Na preventivne preglede se je odzvalo 75 odst. vabljenih borcev. Zobozdravstvena ambulanta pa je potem prenehala delati zaradi kadrovskih težav in pomanjkanja denarja. Predvideno je, da bo ambulanta začela spet delati v mesecu juliju v rednem delovnem času in s polovično zmogljivostjo. Borcev je namreč 1100, terapevtska norma pa je 2500. Nujne primere zdravljenja pa seveda rešujejo takoj.

Sklenili so, da bo o problemih zobozdravstvenega varstva borcev razpravljala komisija za zadeve borcev NOV pri zdravstveni skupnosti Jesenice, prav tako pa so se zavzeli, da zobozdravstvena ambulanta čimprej začne spet delati.

Ob koncu se je prisotni govorili še o nekaterih drugih zadevah, člani predsedstva pa so bili seznanjeni tudi z zaključnimi aktivnostmi v akciji »Nič nas ne sme presenetiti 1980 do 1981.«

OČIŠČEVALNE AKCIJE SO SE ZAČELE

V sodelovanju s komunalno skupnostjo, Kovinarjem, krajevnimi skupnostmi, šolami ter turističnimi društvi, so se v okviru tekmovalnega programa gorenjske turistične zveze, očiščevalne akcije že začele. Med prvimi je bil vsekakor center srednjih šol Jesenice. Dijaki srednjih šol so čistili področje krajevnih skupnosti Podmežaklja in prostor od TVD Partizan Jesenice do gasilskega doma na Senožetih.

Moramo reči, da so bili pri tem resnično temeljiti in da zaslužijo vso pohvalo. Naj povemo, da bodo to območje še enkrat in to predvidoma junija, očistili še dijaki in učenci železarskega izobraževalnega centra Jesenice.

Na očiščevalne akcije pa se pripravljajo tudi učenci in turistični podmladki vseh treh jeseniških os-

novnih šol in dijakinje šole za zdravstvene delavce Jesenice. Akcije bodo predvidoma opravili še pred 1. majem. Na pobudo stanovanjske in komunalne skupnosti pa so pri tem bolj aktivni tudi hišni sveti, ki so poskrbeli, da so prebivalci okoli številnih prebivališč že očistili prostor. Drugi se na to še pripravljajo, vsi pa bodo s čiščenjem nadaljevali in to imeli za stalno akcijo, da bo resnično uresničena zamisel, da smeti okrog stanovanjskih hiš ne bo več.

Pri tem naj še povemo, da je komisija gorenjske turistične zveze ves prostor jeseniške občine že pregledala in bo v kratkem sporočila vse nepravilnosti in pomanjkljivosti, ki jih je ugotovila v zvezi z urejenostjo in čistotjo naših krajev.

B. B.

TUDI MI SMO IMELI OBRAMBNI DAN

V soboto, 4. aprila, smo na osnovni šoli Polde Stražisar organizirali v okviru ŠSD šolsko tekmovanje v znanju in spretnosti iz področja SLO in družbene samozaščite. Tako tekmovanje smo pripravili prvič, zato so bile priprave na to še zamudnejše.

Učence smo razporedili po njihovih zmogljivostih. Prvi in drugi razred sta imela pohod po poteh in obeležjih NOB. Tretji in četrti razred sta tekmovala skupaj iz posebej pripravljenih vprašanj. Njihova pot je bila povezana z obiskom spomenika talcev na Koroški Beli.

Orientacijski pohod je bil pripravljen na Lipcah in Blejski Dobravi. Na to pot pa so šli učenci petega, šestega, sedmega in osmega razreda. Učenci petega in šestega razreda so na poti odgovarjali na vprašanja po skrajšanem programu, učenci sedmega in osmega razreda pa so morali obdelati nekoliko več. Morali so se bolje orientirati, morali so se pomeriti v streljenju z zračno puško, spoznati so morali puško M 48, obvladati prvo pomoč in znanje iz dogovorjenih tem iz področja SLO in družbene samozaščite.

Pred šolskim tekmovanjem so učenci pridno vadili na vseh področjih. V soboto pa so morali svoje znanje in spretnosti tudi pokazati.

Tekmovale so tri ekipe. Dve sta bili skoraj enakovredni, le da je ekipa 7. razreda bolje streljala in tako osvojila prvo mesto. Ta ekipa si

je pridobila tudi pravico nastopa na občinskem tekmovanju.

Ekipa se je začela pridno pripravljati za to tekmovanje. Zavedali so se odgovornosti, zato so učenci postajali vedno bolj nervozni. V soboto, 11. aprila, so odšli na tekmovanje v Žirovnico z mislijo v sebi, da je važno sodelovati. Ekipa naše šole je bila edina na Gorenjskem, ki se je pomerila na občinskem tekmovanju. Po nasvetu Zavoda za šolstvo iz Kranja pa naj bi na tekmovanju našo ekipo spremljal mentor po vsej poti. Učenci naše ekipe so odgovarjali na enaka vprašanja kot učenci osnovnih šol. Ekipa je nastopila s pravo borbenostjo in osvojila deseto mesto med 29 ekipami osnovnih šol in srednjih šol. Kaj pomeni tako visoka uvrstitev naše ekipe v tej konkurenci vedo predvsem pedagoški delavci naše šole in seveda tudi učenci.

Prvo in druga uvrščena ekipa iz občinskega tekmovanja gre dalje na regionalno tekmovanje v Kranju. Tudi naša ekipa bi lahko predstavljala našo občino v Kranju, vendar pa druge osnovne šole s prilagojenim programom niso tekmovali v občinskem merilu in tako ostajamo na nivoju občine.

Na koncu je treba pohvaliti zavzetost prav vseh učencev na šoli. Ekipo na občinskem prvenstvu so sestavljali učenci: Erika Cerin, Cvetka Vesek, Zoja Beriša, Vojko Smolej in Ibrahim Alagič, ki zaslužijo še posebno pohvalo.

Mentor ŠSD: T. Dvoršak

LETOVANJE JESENIŠKIH OTROK V NOVIGRADU

Člani komisije za letovanje pri izvršnem odboru občinske zveze društev prijateljev mladine Jesenice so na zadnji seji razpravljali in sprejeli program letošnjega letovanja predšolskih in šolskih otrok v otroškem letovišču v Novigradu. Od 15. junija do 31. avgusta bo letovalo okrog 780 otrok. V sedmih izmenah se bodo zvrstili otroci iz vseh vrtcev in učenci osnovnih šol iz jeseniške občine. Letos bo cena letovanja za predšolske otroke za 11 dni skupaj s prevozom na obe strani 1.500 dinarjev, za otroke do 10 let 1.600 dinarjev, za otroke nad 10 let pa 1.700 dinarjev.

Za letovanje tudi letos vlada veliko zanimanje, saj si vsak otrok želi v poletnih mesecih preživeti nekaj brezskrbnih dni ob morju. Kot je znano ima jeseniška občina ob morju pravzaprav edinole le še letovišče v Novigradu. Člani občinske

zveze društev prijateljev mladine Jesenice, ki upravljajo s tem letoviščem, se iz leta v leto srečujejo z različnimi težavami. Letos imajo težave predvsem s popravilom posameznih objektov in počitniških hišic. Potrebno bo urediti elektriko, instalacije, popraviti streho na hišicah in opraviti še druga dela. Vsega tudi tokrat do letovanja ne bodo mogli narediti, saj imajo premalo denarja.

Velikokrat se pogovarjamo o nujnosti takšnega oddiha za naše najmlajše občane, žal pa se ob denarju navadno zaključijo takšne akcije in naša prizadevanja. Brez dvoma bo tudi za letovišče v Novigradu potrebna širša družbena akcija, saj ne smemo dopustiti, da propade še edino jeseniško otroško letovišče ob morju.

J. R.

USPEL IZLET NA OSANKARICO

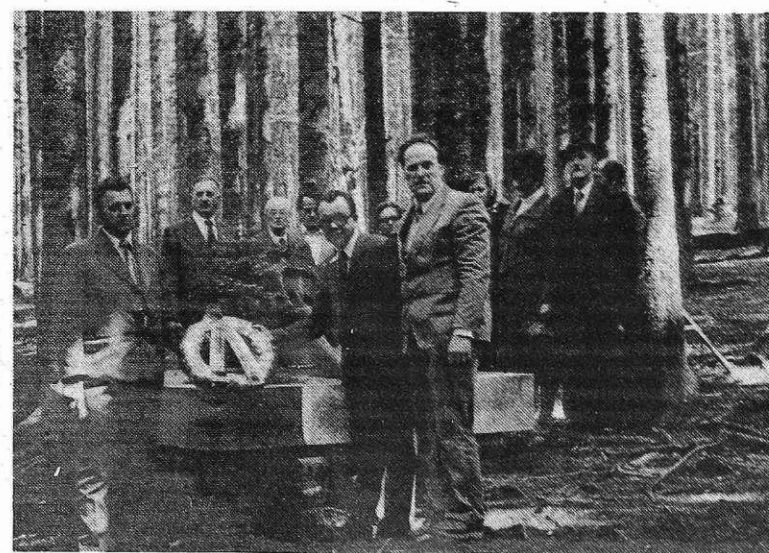
Občinsko društvo civilnih vojaških invalidov Kranj je v soboto, 11. aprila, organiziralo izlet na partizansko Pohorje — Osankarico. Petinsedemdeset članov društva se je z dvema avtobusoma udeležilo izleta. Potovali smo iz Škofje Loke preko Kranja, Brnika, Celja in Slovenske Bistrice. V partizanski dom na Osankarici na Pohorju smo prispeli okoli 10. ure dopoldan.

Po izdatni malici smo si najprej ogledali muzej in razstavo, partizansko Pohorje, nato smo odšli od doma dvajset minut hoda v bližnji gozd, kjer so partizani med NOB imeli svoje taborišče. Osmega januarja 1943 je na tem mestu v dveh urah in pol padlo 69 borcev. Ob spomeniku pri treh žebelih smo položili venec. S kratko komemoracijo in enominutnim molkom pa smo ob koncu počastili njihov spomin.

Vrnili smo se v dolino in se ustavili v Frankolovem, kjer smo položili drugi venec 40 padlim žrtvam fašizma ob njihovem spomeniku. V Celju nas je čakalo že izdatno kosilo. Po kosilu pa smo si ogledali še spominsko razstavo v Starem piskuru, kjer so bili med vojno zloglasni zapori. Tu je bilo med vojno ustreljenih okoli 300 talcev. Tudi tu smo položili spominski venec.

Vračali smo se proti domu. Z izletom smo bili zadovoljni, za kar velja zahvala predsedniku društva civilnih vojaških invalidov Kranj Janezu Zurcu in ostalim članom upravnega odbora za dobro organizacijo. Ob slovesu pa smo sklenili, da bomo s takimi izleti k partizanskim obeležjem vsako leto še nadaljevali.

Jože Mrovlje

Polaganje venca pri spomeniku Treh žebeljev na Osankarici na Pohorju (Foto J. Mrovlje)

UPOKOJENCI V KS DOVJE-MOJSTRANA SI NAJBOLJ ŽELIJO LASTNE PROSTORE

V soboto, 11. aprila, so se na redni letni konferenci zbrali člani Društva upokojencev Dovje-Mojstrana. Predsednik društva Janez Eržen je v svojem poročilu med drugim dejal, da upokojenci v krajevni skupnosti v zadnjem obdobju niso izvedli večjih samostojnih akcij, v okviru svojih možnosti pa so se vključevali v razne akcije v krajevni skupnosti in v okviru dejavnosti upokojencev jeseniške občine.

Ob novem letu 1980 so obiskali in obdarili 25 prebivalcev, ki so stari 80 in več let. Organizirali so en izlet, še posebno pa velja poudariti, da so bili v zadnjem obdobju zelo uspešni na športno-rekreativnem področju. Udeležili so se različnih tekmovanj v okviru tedna upokojencev jeseniške občine in pri tem dosegli tudi dobre rezultate. Najbolj uspešni so bili v šahu, kjer so osvojili drugo mesto. Pri tem velja še zapisati, da so upokojenci aktivni tudi še v družbeno-političnih organizacijah in drugih družbenih organizacijah ter društvih v krajevni skupnosti Dovje-Mojstrana.

Na letni konferenci so izrekli javno zahvalo vsem, ki društvu nudijo finančno in drugo pomoč. To velja predvsem za konferenco osnovnih organizacij sindikata železarne Jesenice, občinski svet zveze sindikatov Jesenice in za delovno organizacijo v krajevni skupnosti: Naravno zdravilišče Triglav in LIP Bled — TOZD Mojstrana.

V zelo obsežni in pestri razpravi na letni konferenci so največ pozornosti namenili predvsem največjemu problemu, s katerim se srečujejo že vrsto let. To je primeren prostor, kjer bi se upokojenci zbirali. Sedaj pričakujejo, da bodo v naslednjem obdobju končno rešili tudi ta problem. Na Stanovanjsko skupnost Jesenice so namreč naslovili prošnjo, da bi v novih blokih, ki jih gradijo v Mojstrani, dobili dva prostora tudi člani društva upokojencev.

V razpravi so govorili tudi o pokojninah, o gradnji stanovanj za upokojence in o drugih zadevah. Še posebno so poudarili, da se občani v krajevni skupnosti Dovje-Mojstrana ob upokojitvi radi vključijo v delo društva. V letošnjem letu bodo vse akcije upokojencev imele slavnostni prizvok in sicer ob 40-letnici vstaje, 40-letnici Osvobodilne fronte in 35-letnici društev upokojencev Slovenije. Med drugim za letošnje leto načrtujejo tudi dva izleta, še posebno pa bolj pestro dejavnost na področju športno rekreacijske dejavnosti.

J. Rabič

AKTIVISTOM IN POLITIČNIM DELAVCEM OF JESENIŠKEGA OKROŽJA

Vabimo vse nekdanje politične delavce in aktiviste OF Jeseniškega okrožja, to je rajonov in okrajev Kranjska gora, Jesenice, Žirovnica, Radovljica, Bled, Ribno, Gorje in Bohinj, da pošljejo svoje osnovne podatke občinski konferenci SZDL Jesenice ali Radovljica.

Ti podatki so nam potrebni zaradi evidence in pozivov na letošnja srečanja, ko se bomo spominjali 40-letnice ustanovitve Osvobodilne fronte.

Predvidoma bodo vsi nekdanji aktivisti OF prejeli tudi posebne SPOMINSKE ZNAČKE. V poštev pridejo vsi tisti, ki so bili politični delavci v ilegali

– partizanih in tudi vsi ostali, ki so organizirano delovali v Dolini ter imajo iz tega naslova priznano delovno dobo v dvojnem ali enojnem štetju. Gradivo za priznanje delovne dobe iz NOB je nepopolno, naslovi netočni, mnogi stanujejo izven občin Jesenice in Radovljica, nekateri pa so tudi že umrli in zato ne moremo pripraviti popolne evidence.

PODATKE POŠLJI NA OBČINSKO KONFERENCO SZDL JESENICE, Cesta maršala Tita 86 ali **OBČINSKO KONFERENCO SZDL RADOVLJICA** Gorenjska cesta 25, do 30. aprila.

Potrebni so nam naslednji podatki: priimek in ime, pri ženah tudi takratni priimek; ilegalno ime; datum rojstva; kraj stanovanja; priznana delovna doba iz NOB od do v enojnem ali dvojnem štetju; funkcija v rajonu, okraju ali okrožju; član vaškega ali terenskega odbora kje in kdaj je organizirano deloval.

TO MORATE VIDETI, TO JE ENKRATNO

Spektakl ritma, glasbe, folklornih plesov in čudovitih barv v športno-kulturni dvorani v Podmežakli na Jesenicah v soboto, 18. aprila, ob 19. uri na glasbeno-plesni reviji pod naslovom

SPEKTAKL TAHITI

v izvedbi velikega državnega baleta Tahitija.

Vstopnina: 100 din. Delavci TOZD in delovnih skupnosti železarne lahko dobijo vstopnice v pisarni sindikata železarne po polovični ceni.

Predprodaja vstopnic za ostale je v pisarni Športnega društva Jesenice, tel. 81-579 in v recepciji hotela Korotan.

Ker bo predstava samo na Jesenicah, ne zamudite enkratne prilike.

ZETONI V MESTNEM PROMETU

SAP – VIATOR, TOZD Medkrajevni potniški promet, delavnice, turizem in žičnice Jesenice, obvešča občane Jesenic, da je s 14. aprilom uvedena predprodaja žetonov za vožnjo v mestnem prometu na Jesenicah. Žetone lahko kupite na blagajni SAP – VIATOR na Jesenicah, Titova 87, v turistični poslovalnici na Jesenicah in v vseh kioskih TOBAK na Jesenicah.

Žetoni veljajo samo v avtobusih mestnega prometa, ki so opremljeni s skrinjicami za samopostrežno kasiranje po sistemu »ZAUPAMO VAM«. Cena žetona v predprodaji je 6,50 dinarjev.

O IGRIŠČU OB VRTCU ANGELCE OCEPEK NA PLAVŽU

OB ROB ČLANKU, OBJAVLJENEM V 13. ŠTEV. ŽELEZARJA 2/4-1981

Igra je otrokova osnovna dejavnost. Z njo spoznava svet, ljudi okrog sebe, delo. Igra je pravzaprav prvo človekovo delo. Za igro pa je velikokrat, pa ne vedno, potrebno tudi igrišče. Predvsem, kadar gre za igro na prostem. Sveži zrak, čisto okolje, predvsem to potrebujejo mestni otroci.

Igrišče je dejansko učni, delovni, raziskovalni prostor otrok in pri tem ne sme biti oviran. Igrišče je otrokov življenjski prostor, tu navezuje prve stike z otroki in se srečuje s širšim krogom odraslih.

Igrišče mora biti namenjeno otrokom, ne sme biti okras naselja, toda tudi ne smeti, kjer lahko vsak dela in pušča, kar hoče. Prav to se dogaja na Jesenicah.

Ze tako ozka dolina, natrpana z bloki, pa tako revna z zelenicami in še bolj z otroškimi igrišči, res utesnjuje otroke. Predvsem na Plavžu otroci potrebujejo prostor, kjer bi se lahko v miru igrali, se razvedrili. Igrišče pa je tudi tu premalo. Prav zato sta igrišča ob vrtcu Angelce Ocepke, v zadnjem času pa tudi v šolskem centru na Plavžu, stalno zasedena.

Zakaj o tem toliko besed, bo morda nekdo rekel? Saj je igrišče vendar namenjeno otrokom. Prav gotovo, če se ti obnašajo tako, kot je treba. Toda igrišče ob vrtcu Angelce Ocepke je vse prej kot takšno. Polno smeti, razbitih steklenic, razbitih strešnih zidakov, polomljenih žlebov. Tega vsega niso naredili majhni otroci ali tisti, ki hodijo v vrtec, saj so le redki tako spretne, da bi plezali po strehi, se obešali na žlebove, kuli pred vhodnimi vrati vrtca. Pa tudi kadijo ti otroci ne ali pijejo iz pivskih steklenic. Na tem igrišču se kaj radi zadržujejo tudi odrasli, pa če bi samo spremljali otroke, ki se igrajo, bi bilo tudi v redu. Če pa se popoldne sprehodite poleg igrišča, boste videli marsikaj zanimivega. In če boste opozorili koga, da igrišče ni mesto za popivanje, smetenje, ne pričakujte uspeha svojega opozorila, kvečjemu kakšno osorno besedo. Tudi v

vrtcu Angelca Ocepke so že skoraj izgubili vsako upanje, da bo igrišče kdaj res urejeno.

V tem vrtcu teče delo od leta 1972 in že od vsega začetka se srečujejo s problemi na igrišču. Z novimi bloki, priseljevanjem se je manjšal prostor za igranje majhnih in večjih otrok in so začeli uporabljati tudi igrišče ob vrtcu. Od leta 1976 pa se srečujejo z vedno večjimi problemi. Z njimi so seznanjali tudi širšo okolico, krajevno skupnost Plavž, komunalno skupnost, pa uspeha ni bilo velikega.

V predzadnji številki Železjarja je bilo izrečenih nekaj kritičnih pripomb o tem igrišču, pa si sedaj pogledimo, na koga vse so se v teh petih letih v vrtcu že obrnili, da bi se stanje izboljšalo. Osmega julija leta 1976 so sklicali razširjen sestanek, na katerega so povabili predstavnike krajevnih skupnosti Plavž, skupščine občine in občinske konference zveze socialistične mladine. Pogovorili so se o problemih, o razbitem steklu, polomljenih igralih, nečistočah in med drugim predlagali več rešitev. Ko pa so na primer, zaklenili vrata igrišča, so jih naslednji dan našli sneta. Tudi opozorila ljudem preko sredstev javnega obveščanja niso zalegla. Ugotovili so, da bi bil potreben čuvaj, toda za to potrebnega denarja ni bilo in ga še danes ni, saj ne more biti čuvaj vseh 24 ur na igrišču. Za pomoč so poprosili tudi delavce milice in tudi ti več kot opozarjati ne morejo.

Tedaj so s pomočjo krajevnih skupnosti tudi popravili ograjo, a ne za dolgo.

Tako je februarja leta 1977 sredi dopoldneva priletel kamen skozi okno v igralnico. Marca tega leta so spet sklicali pogovor o ograji. Ugotovili so, da je obstoječa zelo slaba in da jo je nemogoče povišati, ker ne bi zdržala. Za novo pa ni bilo denarja. Dogovorili pa so se, da bodo obstoječo popravili in zasadili živo mejo. Te meje niso zasadili, pač pa vrtnice.

No, obstoječo ograjo so zatem prepletkali leta 1978, na pomoč je priskočila krajevna skupnost Plavž.

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 18. aprila, bosta na Jesenicah od 7. do 19. ure odprti trgovini:

DELIKATESA, Kašta 2 na Tržnici, Titova 22 in **DELIKATESA**, poslovalnica 2, Titova 58.

V soboto, 25. aprila, pa bosta na Jesenicah od 7. do 19. ure odprti trgovini:

SPECERIJA BLED – supermarket Union, Titova 22 in

ROŽCA – samopostrežna trgovina 9, Bokalova 5/a.

DEŽURNA LEKARNA

V mesecu aprilu je za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna na Jesenicah.

TAKSI SLUŽBA NA JESENICAH

Za prevoz z osebnim avtomobilom ali kombijem do osem oseb ali 1.000 kg tovora ali če potrebujete vlečno službo pokličite na telefon sekcije taksistov Jesenice štev. 83-284.

REŠITEV KRIŽANKE IZ 14. ŠTEVILKE ŽELEZARJA

STVOR, ASTRONAVT, MIOBRAG, PETROVIČ, UNČA, MAO, IKBAL, ČKALJA, TANA, LIJ, KA, IATRIKA, MICA, PELISTER, STISKA, TRTAR, ALENKA, ATKA, ABIRA, NISA, ŠM, RAGA, NAKAZILO, TAT, ČAKA, ARIJ, STEVAN, OKEL, AKOV, NOBEL, AKIRA, MANA, SREM, MO, AIR, ST, IZET, DOBRAVA, AUS, RASA, MACOLA, AZRA, KRATINOS, AN, SN, RANT, AARE, TN.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO:

18. in 19. aprila angleš. barvni krim. kom. **VELIKI ROP ZLATEGA VLAKA**, režija Majkl Krikton, v gl. vlogi: Šon Koneri, ob 17. in 19. uri.

20. in 21. aprila amer. barv. FILM **NA RAZNJU**, režija John Landis, v gl. vlogi: Bill Bixby, ob 17. in 19. uri.

22. aprila nem. barv. pust. **OLD FOERHAND**, režija Alfred Vohrer, v gl. vlogi: Pierre Brice, ob 17. in 19. uri.

VABILO JESENIŠKIM UPOKOJENCEM

Društvo upokojencev Jesenice vabi v soboto, 25. aprila, ob 17. uri na samostojni pevski koncert, ki ga v počastitev 40-letnice vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti ter 40-letnice ustanovitve OF prireja moški pevski zbor društva. Koncert bo v domu društva na Jesenicah Pod gozdom 13.

Po koncertu bo prosta zabava.

VABILO PREBIVALEM KS JAVORNIK- KOROŠKA BELA

Krajevni svet ZSMS Javornik – Koroška Bela prireja dne 24. aprila ob 18. uri v sodelovanju s krajevno skupnostjo v domu Julke in Albina Pibernik proslavo v počastitev 27. aprila – dneva OF in 1. maja – mednarodnega praznika delavcev. Na proslavi bodo s programom sodelovali učenci osnovne šole Karavanških kurirjev NOB, DPD Svoboda Javornik – Koroška Bela, DU Javornik – Koroška Bela in osnovna organizacija ZSMS Gorenjska oblačila.

Vabljeni

Kino PLAVŽ:

18. in 19. aprila amer. barv. kom. FILM **NA RAZNJU**, ob 18. in 20. uri.

20. in 21. aprila angl. barv. krim. kom. **VELIKI ROP ZLATEGA VLAKA**, ob 18. in 20. uri.

22. aprila zaprto!

23. aprila nem. barv. pust. **OLD FOERHAND**, ob 18. in 20. uri.

24. aprila amer. barv. kom. **MOŽ NA PREIZKUŠNJI**, ob 18. in 20. uri.

25. in 26. aprila nem. barv. erot. kom. **ZLATI FANTJE IN SRČKANO DEKLE**, ob 18. in 20. uri.

Kino KRANJSKA GORA:

18. aprila hongk. barv. karate **OSAMLJENI TIGER**, ob 20. uri.

22. aprila amer. barv. kom. FILM **NA RAZNJU**, ob 20. uri.

25. aprila angl. barv. krim. komed. **VELIKI ROP ZLATEGA VLAKA**, ob 20. uri.

Kino DOVJE:

18. aprila angl. barv. krim. **SMRT NA NILU**, ob 19. uri.

19. aprila hongk. barv. karate **OSAMLJENI TIGER**, ob 19. uri.

25. aprila amer. barv. kom. FILM **NA RAZNJU**, ob 19. uri.

26. aprila angl. barv. krim. kom. **VELIKI ROP ZLATEGA VLAKA**, ob 19. uri.

MATINEJE

Kino RADIO:

18. aprila amer. barv. ČAROVNIJE LESIJA, ob 15. uri.

Kino PLAVŽ:

19. aprila amer. barv. ČAROVNIJE LESIJA, ob 10. uri.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, sestre, svakinje in tete

NEŽE JAKOPIČ roj. ČOP

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in nam izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujem dr. Čerju za zdravljenje na domu in pevcem za zapete žalostinke.

ŽALUJOČI: mož Štefan, sestra Franciška ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi naše ljubljene žene, mami in mame

REGINE ČELESNIK roj. GALOBIČ

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam izrekli ustna in pisna sožalja, darovali toliko cvetja in jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti.

Posebno zahvalo izrekamo pevcem DU Javornik – Koroška Bela in godbenikom pihalnega orkestra Jeseniških železarjev za žalostinke ob njenem slovesu.

Mož Franc, hčerki Medica in Marjanca ter snaha Marta z družinami

ZAHVALA

Delavkam in delavcem temeljne organizacije združenega dela Strojne delavnice se iskreno zahvaljujem za denarni prispevek, ki sem ga dobila ob smrti atija Tonija.

Irena Marčič

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata delovne skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila v času bolezn zelo dobrodošla.

Slavka Vovk

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru TOZD Plavž se lepo zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel v času bolezn.

Franc Rihtaršič

POMOČ PRI OBNOVI KULTURNEGA SPOMENIKA

Na predlog Zavoda za šolstvo SRS smo se vključili v akcijo vse slovenske mladine, da po svojih močeh prispevamo k obnovi rojstne hiše pesnika Antona Aškercarja. Naročili smo 300 značk po 15 dinarjev, zbrani denar pa bomo poslali za ureditev njegove domačije. Ponosni smo na to, da imamo v naši neposredni

bližini dve obnovljeni domačiji. Prešernovo in Finžgarjevo, ki ju z zanimanjem obiskujemo in pri katerih so tudi sodelovali mladi iz vse Slovenije. Zato smo se z veseljem vključili v to akcijo.

Novinarski krožek učencev 3. in 4. razreda COŠ Prežihov Voranc Jesenice

ROBIČ ZMAGOVALEC POKALA COCA COLA ZA STAREJŠE PIONIRJE, SREBRO ZA KUNČEVO, BRON ZA KLINARJEVO IN POGAČNIKA

STAREJŠI PIONIRJI:

1. Robič Jes. slalom 50, veleslalom 50, smuk 25 = 125; 2. Stravs Nov. slalom 20, veleslalom 45, smuk 11 = 76; 3. Pogačnik Jes. slalom 22, veleslalom 30, smuk 20 = 72; 4. Maklin Fuž. slalom 45, veleslalom 21, smuk = 66; 5. Potočnik Fuž. slalom 24, veleslalom 32, smuk = 56; 6. Žan Jes. slalom 24, veleslalom 21, smuk 8 = 53; 7. Naglič Jes. slalom 30, veleslalom 22, smuk ni štartal = 52; 17. Ravnik Jes. slalom 14, veleslalom 8, smuk = 22.

Premož Robiča je očitna. Zbral je maksimalno število točk. Veljajo namreč dva slaloma in dva veleslalom in en smuk. Nekaj smole je bilo krivo, da Pogačnik ni drugi. Žan za Robičem drugi 67 letnik, ker je bil na FIS tekmi, vendar je bil premalo dober v veleslalomu. Član kluba Jesenice Ravnik je imel vrsto dobrih uvrstitev, kljub temu, da po lastni odločitvi ni več v občinski selekciji in ima zato za vrhunske dosežke premalo treninga.

STAREJŠE PIONIRKE:

1. Dežman Trg. slalom 45, veleslalom 36, smuk 9 = 90; 2. Kunc Jes. slalom 40, veleslalom 20, smuk 25 = 85; 3. Klinar Jes. slalom 35, veleslalom 29, smuk 20 = 84; 4. Bergant Olimpija slalom 30, veleslalom 36, smuk 9 = 75; 5. Kopol Olimpija slalom 22, veleslalom 40, smuk 12 = 72.

Izpad Kunčeve v veleslalomih je »kriv« za drugo mesto. Kljub temu je uvrstitev obeh naših zadovoljiva, vendar so vse tri ostale tekmovalke v prvi peterici leto dni mlajše.

BRON ZA LAVTIŽARJA PRI MLAJŠIH MLADINCIH

1. Čizman Olimp. slalom 40, veleslalom 30, smuk 2 = 72; 2. Peternel Apt. slalom 31, veleslalom 16, smuk 7 = 54; 3. Lavtižar Jes.-Kr. g. slalom 22, veleslalom 24, smuk = 46; 4. Petrovič Nov. slalom 12, veleslalom 26, smuk = 38; 5. Jemc Bled slalom 23, veleslalom -, smuk 10 = 33; 7. Oblak Jes. slalom 23, veleslalom 5, smuk = 28.

Ta vrstni red je nekoliko »nerazene«, kajti niso se vsi enako pojavljali na tekmah vrhunskega razreda, ker so bili odsotni zaradi udeležbe na FIS tekmah v inozemstvu pa tudi konkurenca s člani je premočna, da bi se uvrščali na višja mesta. Na nekaj tekmah vrhunskega razreda je lahko štartalo tudi prvih deset pionirjev. Tako je uspelo osvojiti 16 točk Robiču, 11 Žanu in sedem Nagliču.

Pri dekletih v vrhunskem razredu je bila udeležba najboljših velikokrat močno okrnjena. Pri članih je na ta način Dekleva tretja, tu pa je bila poprečna tekmovalka Klanjščeva celo prva in to z veliko prednostjo v zbiru točk.

1. Klanjšček Br. slalom 57, veleslalom 60, smuk 15 = 132; 2. Jerman Olimp. slalom 45, veleslalom 20, smuk 15 = 80; 3. Pehar Trž. slalom 9, veleslalom 24, smuk 20 = 53.

BENEDIK SKUPNI ZMAGOVALEC SLOVENSKEGA POKALA

1. Benedik - Jesenice - slalom 63 točk, veleslalom 83, smuk 9 = 155; 2. Strel - Alpet. slalom 35 točk, veleslalom 82, smuk 25 = 142; 3. Dekleva Alpet. slalom 58 točk, veleslalom 57, smuk = 115; 4. Krizaj - Tržič slalom 57 točk, veleslalom 30, smuk 10 = 105; 5. Kural Alpet. slalom 35 točk, veleslalom 50, smuk 12 = 97.

Benedik je prvi v obeh »specialnih« disciplinah. V izračun pride najboljših pet uvrstitev iz slaloma, pet iz veleslalom in en smuk. Tekme, ki so veljale za slovenski pokal pa so domača FIS tekmovanja.

MLAJŠE MLADINKE:

1. Krek Apt. slalom 44, veleslalom 42, smuk 10 = 96; 2. Mavec Olimp. slalom 10, veleslalom 60, smuk 25 = 95; 3. Porenta Apt. slalom 11, veleslalom 51, smuk 11 = 73; 4. Mihelič Apt. slalom 49, veleslalom 24, smuk = 73; 5. Benedičič Jes. slalom 49, veleslalom 24, smuk ni štartal = 56; 15. Čop Bl. D. slalom 29, veleslalom 3, smuk ni štartal = 32.

Kunčeva je kot pionirka zbrala 22 točk, Klinarjeva pa 11.

Točke je letos osvajalo 33 smučarskih organizacij: 1. Alpetour 148, 2. Olimpija 1384, 3. Novinar 1198, 4. Jesenice 1132, 5. Fužinar 610, 6. Branik 550, 7. Tržič 476, 8. Triglav 309, 9. Radovljica 228, 9. Smučar 228, 20. Bl. Dobrava 56, 22. Kr. gora 37.

Prednost prvih štirih je očitna. Razlike med prvimi štirimi so v primerjavi s prejšnjimi leti bistveno manjše.

Uspeh v pokalu je zbir točk: moški (člani, starejši in mlajši mladinci), starejši pionirji, starejši pionirke, mlajši pionirji, mlajše pionirke.

To nikakor ni v redu, ker mlajši mladinci zelo težko pridejo med prvih 15 na članskih tekmah. To velja tudi za starejše, vendar seveda v manjši meri. Tudi pri dekletih je zadeva podobna, vendar tekmuje bistveno manj tekmovalk.

RAZVRSTITEV PO KATEGORIJAH:

MOŠKI: 1. Alpetour 665, 2. Jesenice 290, 3. Tržič 275, 4. Olimpija 252.

ŽENSKÉ: 1. Olimpija 439, 2. Alpetour 381, 3. Branik 182, 4. Novinar 152, 5. Jesenice 89.

STAREJŠI PIONIRJI: 1. Jesenice 507, 2. Novinar 271, 3. Fužinar 222, 4. Olimpija 151.

STAREJŠE PIONIRKE: 1. Olimpija 358, 2. Jesenice 241, 3. Alpetour 225, 4. Triglav 195.

MLAJŠI PIONIRJI: 1. Fužinar 212, 2. Tržič 189, 3. Novinar 164, 4. Alpetour 90, 5. Jesenice 5.

MLAJŠE PIONIRKE: 1. Novinar 363, 2. Smučar 136, 3. Kamnik 128, 4. Olimpija 110, Jesenice 0.

Jeseniška uvrstitev je izvrstna, toda pogled v kategorije kaže visoko uvrstitev v treh skupinah, pri mlajših pionirjih in pionirkah pa ni.

Pri mlajših pionirkih ima Kranjska gora štiri zelo obetavne tekmovalke, ki so zbrale 37 točk, toda kljub opozorilom, da je treba vlagati v mlajšo selekcijo je pomanjkanje finančnih sredstev povzročilo njeno ukinitve v okviru občinske selekcije.

Nujno je, da ima zveza dva profesionalna trenerja. Dejstvo je, da ni denarja. Toda dejstvo je tudi, da na tem področju nihče ni naredil potrebnih korakov.

Danes raste na Jesenicah vrsta izjemnih tekmovalcev, ki veliko veljajo v mednarodnem merilu, ali se bo kriza po Gasperšiču ponovila? Se je čas, da se rezultate dela v Kranjski gori, na Blejski Dobravi in v klubu Jesenice oplemeniti.

člansko državno prvenstvo in tekme vrhunskega razreda.

Prav na domači FIS tekmah je bil Grega Benedik izvrsten. Na vseh tekmah je prišel na cilj. Edina slaba uvrstitev je bila vprajski FIS tekma na Starem vrhu, kjer je bila proga spremenjena v megleno. Benedik je štartal na eni tekmi več kot Strel in Krizaj in sicer na Kobli, kjer je zmagal. Toda zmagal bi v pokalu tudi brez te tekme, bil pa bi drugi v veleslalomu za Strelom, ki je verjetno naš najboljši veleslalomist.

Judo

PIONIRJI USPEŠNI TUDI V LJUBLJANI

V soboto, 9. aprila, je bilo v Ljubljani, v organizaciji judo sekcije TVD Partizan Šiška, že 22. tekmovalje v spomin Zvonka Runka, ki so se ga udeležili tudi pionirji in pionirke judo sekcije TVD Partizan Jesenice.

Pionirji, med njimi dva novince Jančič in Hlastan, ki sta izpadla v prvem kolu, predvsem zaradi neizkušenosti, so se v celoti odlično odrezali. V kategoriji do 35 kg je bil prvi Stražar, Vidic, pa tretji. V kategoriji do 38 kg je tretje mesto zasedel Kadič, v kategoriji do 64 kg pa je Hadžić zasedel drugo mesto. Ekipno je v

pionirski konkurenci zasedla prvo mesto ekipa Šiške, druga je bila ekipa Železnice (Maribor), odlična tretja pa ekipa Jesenice.

Med mladinkami so nastopile tudi tri jeseniške pionirke, prav tako se začne in za začetek dosegle odlične uvrstitve. V kategoriji do 40 kg je bila Ramuseva odlična prva, v kategoriji do 44 kg je bila Dizdarevičeva druga, v kategoriji nad 61 kg pa je bila Petrovičeva tretja. Ekipno je med mladinkami zmagal Slovenj Gradec, Jeseničanke pa so zasedle tretje mesto. Skupno prvo mesto (sestevke pionirjev, mladink in mladincev, ki pa jih Jeseničani niso imeli), je osvojila ekipa Šiške, pred Železnico in Mariborom, Slovenj Gradcem, Jeseničani pa so bili odlični četrti, ceprav brez mladincev.

Kot že nekajkrat preje, so nas tudi tokrat pionirji razveselili, presenetile pa pionirke, ki so se v mladinski konkurenci odlično uvrstile, še posebno, ker je bil to njihov prvi nastop. Zopet lahko trdimo, da na Jesenicah raste nov rod judoistov, ki preseneča z odličnimi uvrstitvami, poleg tega pa je to dokaz, da je delo trenerja Braneta Dvoršaka uspešno in kvalitetno. Seveda pa tudi pionirji in sedaj pionirke na vsakem tekmovalcu dajo vse od sebe.

Pionirjev in pionirke in tečajih in treningih vedno več in je soba sedemkrat sedem, kjer se odvijajo treninzi, kar precej kaže, čeprav so trenerji deljeni. Volje in zagnanosti za delo pa ne zmanjkuje, kar je porok za ponoven vzpon jeseniškega juda.

USPEH PIONIRK V MARIBORU

V soboto, 11. aprila, je bil v Mariboru pozivni turnir za ženske in obenem republiško prvenstvo za mladinke. Nastopilo je 40 judoistk iz osem slovenskih klubov. Jeseniška judo sekcija so zastopale v mladinski konkurenci tri pionirke. Ramuseva je v svoji kategoriji zasedla tretje mesto, Dizdarevičeva pa je presenetila vse in postala republiška prvakinja v isti kategoriji in ima pravico nastopa na državnem prvenstvu v Subotici. Petrovičeva je v kategoriji do 61 kg zasedla peto mesto, čeprav je imela v vseh borbah iniciativo, pa je popustila v finišu in izgubila.

Pionirke so v celoti presenetile. Vse so se začele in pred njimi je še veliko trdega dela, da bodo tudi uspehi večji, oziroma trajnejši.

Med članicami je na pozivnem turnirju nastopila Triplatovala, ki v kategoriji do 71 kg ni imela nasprotnice.

24. OBČINSKO PRVENSTVO ZA POKAL MARŠALA TITA V ŠAHU

Letošnjega tekmovanja v soboto, 10. aprila, se je udeležilo osem izredno izenačenih ekip: Železarna Jesenice, Splošna bolnica Jesenice, DS KSI Železarnice, DS SEO TKR NG Železarnice, Carinarica Jesenice, TOZD HV Bela, TOZD Remontne delavnice Železarnice in SD Jesenice. Pripriljivo in brez poraza je zmagala ekipa SD Jesenice, pred ekipo železarnice Jesenice. Obe ekipi sta se uvrstili v gorenski del tekmovanja.

VRSTNI RED: 1. SD Jesenice 26,5, 2. Železarna Jesenice 18, 3. DS SEO TKR NG 17,5, 4. Carinarica Jesenice 15,5, 5. DS KSI 10,5, 6. Splošna bolnica Jesenice 9, 7. TOZD Remontne delavnice 9 in 8. TOZD HV Bela 6 točk.

Za prvouvrščeni ekipi so nastopili: Železnik, Soklič, Kosmač in Kokošar ter Krajnc, Pavlin, Bec in Jan.

OBE JESENIŠKI EKIPI IZPADLI

Že v četrtfinalnem tekmovanju za pokal maršala Tita sta ekipi SD Jesenice in železarnice Jesenice izpadli iz nadaljnjega tekmovanja. SD Jesenice so igrale s SD Radovljica 2:2, vendar pa je odločil rezultat na prvi deski, kjer so bili boljši Radovljčani. Prav tako pa je izpadla ekipa železarnice Jesenice, ko je z ekipo Toma Zupana iz Kranja igrala 2:2, odločil pa je rezultat na prvi deski, kjer so bili boljši Kranjčani. To je za jeseniški šah neuspeh, saj smo Jeseničani v prejšnjih letih prav v tem tekmovanju dosegali odlične rezultate.

TK

SODELAVCI DELOVNE SKUPNOSTI SEO TKR NG SO SE POMERILI V KEGLJANJU NA ASFALTU

Na kegljišču v Podmežakliji je nastopilo 27 moških in enajst žensk ali skupno 38 nastopajočih iz delovne skupnosti SEO TKR NG. Tekmovalo se je po sistemu 3x3 lučaje v osem štirih stazah. Za nekatere je bil to prvi nastop po tem sistemu in so se tako vsaj nekoliko pripravili za prvenstvo Železarnice, ki bo od 20. do 25. aprila.

ŽENSKÉ: 1. Silva Pintar RO 105 kegljev, 2. Branka Rebolj RO 95, 3. Diana Ažman SEO 91, 4. Metka Koblar NG 91, 5. Francka Marinkovski SEO 87, 6. Nuša Bundalo OTK 80, 7. Bogdana Aleš NG 80, 8. Darinka Šumi NG 80, 9. Jana Jamar RO 72, 10. Majda Jasnjič NG 69, 11. Majda Kuraš RO 67 kegljev.

MOŠKI: 1. Franc Ravnik NG 115 kegljev, 2. Ivo ml. Štavnar SEO 114, 3. Janez Babič NG 114, 4. Marjan Bernot SEO 111, 5. Branko Bulovec SEO 110, 6. Ivan Malek RO 109, 7. Jože Domesčevšek OTK 107, 8. Tina Košir SEO 107, 9. Franc Puki RO 107, 10. Angel Žnidaršič RO 105, 11. Aleš Lagoja RO 104, 12. Miloš Ferik NG 101, 13. Božo Černe NG 101, 14. Stane Eržen NG 99, 15. Alojz Mestek SEO 99, 16. Vili Ferik NG 98, 17. Vaso Vujčič OTK 98, 18. Igor Logar SEO 98, 19. Jože Hafner OTK 96, 20. Franc Vičar NG 95, 21. Valentin Zupan OTK 94, 22. Milan Klinar SEO 93, 23. Sašo Sodja OTK 93, 24. Milan Svetlin SEO 93, 25. Anton Majcen RO 90, 26. Mitja Košir SEO 86, 27. Mirko Podgoršek SEO 85 kegljev.

haj

OBVESTILO DELAVCEM TOZD ŽIČARNA

V soboto, 18. aprila, bo ob 9. uri tekmovanje v kegljanju na asfaltu med vodstvom TOZD, OO ZSMS, OO ZK in OO sindikata TOZD Žičarna. Zato tega dne ne bo rekreacijske vadbe po razporedu, ki običajno velja. Obenem vabimo vse sodelavce TOZD Žičarna, da si to zanimivo srečanje ogledajo.

Osnovna organizacija sindikata TOZD Žičarna

OBVESTILO IGRALCEM TENISA

Teniška sekcija pri TVD Partizan Javornik-Kor. Bela obvešča igralce tenisa, da bo prvi sestanek v novi sezoni v petek, dne 17. aprila, ob 18. uri na Kranju. Na sestanku se bodo pogovorili o delovni akciji za ureditev igrišč in okolice ter o sestavi razporeda igranja za prvi del sezone, ki bo trajal do 30. junija.

Osnovna organizacija sindikata TOZD Žičarna

REPUBLIŠKO PRVENSTVO V JUDU ZA PIONIRJE V SOBOTO NA JESENICAH

Judo sekcija TVD Partizan Jesenice prireja v soboto, 18. aprila, republiško prvenstvo za pionirje. Prvenstvo se bo pričelo ob 10. uri v telovadnici društva. Ob dejstvu, da jeseniški pionirji v zadnjem času dosegajo vidne uspehe na različnih turnirjih, bo zanimivo pogledati boje domačih judoistov in jih bodri, da bi jim lahko pomagali s čim boljimi uvrstitvami.

-tok

RAZPIS PRVENSTVA ŽELEZARNE V KEGLJANJU NA ASFALTU ZA LETO 1981

V organizaciji komisije za športno rekreacijo pri izvršnem odboru sindikata Železarnice in v izvedbi kegljaškega kluba Jesenice, bo od 20. do 25. aprila tekmovanje v kegljanju na asfaltu na kegljišču v športnem parku v Podmežakliji.

Tekmovalje je posamezno in ekipno. Moško ekipo sestavlja pet kegljačev, žensko pa tri kegljačice. ŠTEVILO TEKMOVALCEV JE NEOMEJENO. Vsak tekmovalac ima pred pričetkom pravico do treh lučaje, v konkurenci pa 3 x 3 lučaje na vsaki stazi.

AKTIVNI TEKMOVALCI LAHKO NASTOPIJO, VENDAR V POSEBNI KATEGORIJI.

Prijave sprejema vodja tekmovanja Miha Hafner na kegljišču.

RAZPORED:

PONEDELJEK, 20. aprila od 9. do 12. ure in od 15. do 20. ure;

SREDA, dne 22. aprila od 9. do 12. ure in od 16. do 20. ure;

ČETRTEK, dne 23. aprila od 15. do 20. ure;

SOBOTA, dne 25. aprila od 9. do 12. ure in od 15. do 17. ure.

PORAZ OBEH EKIP

KOPER: JESENICE (ženske)

74:69 (69:69, 61:61, 38:29)

Jeseničanke so v tretjem podaljšku izgubile tekmo v Kopru, v prvi SKL, ki ni vplivala na njihovo uvrstitev na lestnici. Domačinke pa so se z zmago rešile izpada iz lige. Jeseničanke so nastopile v sestavi: Slaninik 7, Stražar 10, Mlaček 2, Ulčar 16, Smolej 2, Vavpotič 32, Katnik, Kučina, Lah, Malkoč in Berus.

Igralke Jesenic, ki so tokrat nastopile brez Ažmanove, so naletele na izredno razpoloženo nasprotnico, ki so se borile za obstanek v prvi republiški ligi. Domačinke so že na začetku tekme povedle in vodstvo obdržale do konca prvega polčasa. Potem so Jeseničanke uredile svoje vrste in v drugem polčasu tudi povedle. Taka situacija ni bila po volji niti domačemu občinstvu niti sodniku iz Kočevja (ki je že pred 14 dnevi na Jesenicah na članski tekmi izključil Božiča). Jeseničankam so se pričele hitro nabirati osebne napake in redčiti vrste. Do konca tekme so domačinke uspelo ponovno izenačiti. V prvem podaljšku je bilo videti, da Jeseničanke ne smejo zmagati, kar se je v drugem tudi uresničilo. Kljub porazu Jeseničanke ostajajo zanesljivo na tretjem mestu prve slovenske košarkarske lige.

V zadnjem kolu prvenstva se bodo Jeseničanke poslovile od domačega občinstva v dvorani ŽIC s tekmo proti ekipi Senože. Tekma bo v soboto, 18. aprila, ob 19. uri.

Drugo nedeljo, 26. aprila, pa bo na Jesenicah največji ženski športni dogodek leta v Sloveniji - dan slovenske ženske

košarke. V tekmovalnem sporedu, ki se bo pričel ob 15. uri, se bodo pomerile ekipe:

- Jesenice: Ljubljana (starejše članice),

- Jesenice - članice: reprezentanca

SRS - mladinke,

- Ježica - članice: reprezentanca SRS

- članice.

V dopoldanskem programu pa se bodo med seboj pomerile štiri ekipe jeseniških kadetinj.

TOLMIN: JESENICE (člani) 75:64

(44:38)

Člani KK Jesenice so v zaključni tekmi SKL zahod izgubili tekmo v Tolminu in se tako uvrstili na četrto mesto na prvenstveni lestvici. Ni bilo pričakovati zmage v Tolminu, pač pa bi se lahko uvrstili na prvo mesto, če bi zmagali vsaj na kateri od petih tekem, ki so jih izgubili z dvema košema razlike. V prvenstvu se je poznalo, da nimamo preveč klubskih sodnikov, ki so pri sojenju Jeseničanom nemalokrat naredili škodo (sodniki iz klubov direktnih nasprotnikov se niso bali povratnih ukrepov). Druga stvar je, da sta se šele ob koncu lige vrnila iz JLA center Smolej in krilo Matučec, ki bosta ob popolnih pripravah drugo leto nosila igre Jesenic. Jeseniška ekipa je tako mlada, da bo prihodnje leto zanesljivo še napredovala, kar poleg večje samozavesti v svojih nastopih lahko pomeni novo napredovanje v kakovosti igre in uvrstitev v prvo slovensko košarkarsko ligo.

V

OBČINSKO PRVENSTVO V KOŠARKI ZA MLAJŠE PIONIRJE

V torek, 7. aprila, sta šolsko športno društvo osnovne šole 16. december iz Mojstrane in košarkarski klub Mojstrana organizirala v telovadnici osnovne šole občinsko prvenstvo v košarki za mlajše pionirje. Sodelovalce so ekipe OŠ Tone Cufar, OŠ Prežihov Voranc z Jesenic in osnovne šole 16. december. Ekipa so igrala po turnirskem sistemu.

Mladi košarkarji so prikazali za svojo starost dobro igranje. Najbolj zanimiva in kvalitetna je bila tekma med domačo ekipo in ekipo OŠ Prežihov Voranc, kjer so mladi košarkarji pokazali zavidljivo košarkarsko znanje in borbenost, tako v napadu kot v obrambi.

Turnir je pokazal, da imamo v občini veliko mladih fantov, ki radi igrajo košarko, med njimi pa je tudi nekaj perspektivnih igralcev, ki se lahko ob naštrem delu razvijejo v kvalitetne košarkarje. Turnir je bil hkrati tudi dokaz, da trenerji v SSD kvalitetno delajo z najmlajšimi.

REZULTATI: OŠ 16. december: OŠ Prežihov Voranc - 25:38 (12:22); OŠ 16. december: OŠ Tone Cufar - 46:9 (16:7); OŠ Prežihov Voranc: OŠ Tone Cufar - 31:6 (7:4).

Občinski prvak je ekipa SSD OŠ Prežihov Voranc, ki je zmagala v obeh tekmah, druga je bila domača ekipa, tretja pa ekipa SSD OŠ Tone Cufar.

Po turnirju so trenerji ekip dobiteli igralce za selekcijo, ki bo zastopala občino na Gorenjskem prvenstvu naslednje sobote.

Za ekipo OŠ Prežihov Voranc, ki jo vodi Tomaž Novak so igrali: Catak, Sučur, Jakelj, Stevič, Jan, Prezelj, Kavčič, Hmeljak, Ignatij, Pajk.

Domačo ekipo trenira Franci Urbas, igrali pa so: Adamek, Bracar, Šmid, Pavlovčič, Jaklič, Knific, Lakota, Peternel, Čirč in Mrak.

Ekipo OŠ Tone Cufar trenira Miha Jelovčan, igrali so: Kerič, Homan, Balic, Tonakič, Cvetkovič, Husič, Praskalo, Čabrič, Grbič, Trokič, Stevič, Zarn.

Sodila sta: Tkalec in Čebulj.

T

ODLIČNA IGRA MLADIH BLEJCEV

Blejski odbojkarji so v zadnjem kolu v vseh treh ligah dosegli dve pomembni zmagi.

Člani so v 1. B zvezni ligi - zahod doma igrali z Mladostjo iz Splita in jo premagali s 3:0. Vendar so lahko zadovoljni samo z rezultatom, kajti prikazana igra ni bila ravno kvalitetna. Domačini so vse preveč podcenjevali nasprotnike in posledica je bila raztrgana in nepovezana igra. Kljub vsemu so zasluženo zmagali in se z novima točkama še bolj uvrstili na petem mestu.

Dekleta so v drugi zvezni ligi - zahod gostovali na Reki pri Studentu in izgubile s 3:1. Z neposrednim tekmeccem za izpad so zaigrale dobro in tudi osvojile set, ki bo lahko odločilen pri končni razporeditvi na lestvici. Za Blejce je kazalo že dokaj slabo, saj so domačinke povedle 2:0 v nizkih in v tretjem 10:3. Toda gostje so zaigrale odlično in zmagale 17:15. V zadnjem nizu so popustile in bodo morale za končni obstanek v ligi v zadnjem kolu osvojiti najmanj še en niz.

Mladinci so v prvi slovenski ligi - zahod doma gostili ekipo Triglava iz Kranja. Tekma je odločala, katera bo izpadla. Domačini so zaigrali odlično in zmagali 3:0. Z ostrim servišom so povsem razbili goste, za nameček pa so zaigrali dobro tudi v polju in na mreži. Gostje, ki so potrebovali dva niza, da bi na lestvici prehiteli Blejce, so se resneje upirali samo v drugem nizu, vendar so domačini z borbenostjo prebrzdali krizo in zasluženo zmagali.

Prvak je novomeški Pionir, ki je v 14 kolih izgubil samo dva niza, Blejci pa so se uvrstili na šesto mesto, kar je vsekakor uspeh za prvo leto nastopanja v slovenski ligi. Moška ekipa bo v naslednjem kolu gostila